

PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU BANKU
Z DZIAŁALNOŚCI PKO BANKU POLSKIEGO SA ZA 2011 ROK

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	4
1.1 PKO BANK POLSKI SA – RYS HISTORYCZNY	4
1.2 PKO BANK POLSKI SA W LATACH 2009-2011	5
1.3 CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI PKO BANKU POLSKIEGO SA	6
1.4 WYBRANE DANE FINANSOWE PKO BANKU POLSKIEGO SA	7
1.5 WYNIKI PKO BANKU POLSKIEGO SA NA TLE GRUPY RÓWIEŚNICZEJ	8
2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI	9
2.1 CZYNNIKI MAKROEKONOMICZNE	9
2.2 KONIUNKTURA GIEŁDOWA	9
2.3 RYNEK DŁUŻNYCH PAPIERÓW SKARBOWYCH	10
2.4 RYNEK WALUTOWY	10
2.5 SYTUACJA POLSKIEGO SEKTORA BANKOWEGO	10
2.6 OTOCZENIE REGULACYJNE	11
3. WYNIKI FINANSOWE PKO BANKU POLSKIEGO SA	13
3.1 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA WYNIKI PKO BANKU POLSKIEGO SA W 2011 ROKU	13
3.2 PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE	13
3.3 RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	13
3.4 SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA	17
4. ROZWÓJ BIZNESU	21
4.1 KIERUNKI ROZWOJU PKO BANKU POLSKIEGO SA	21
4.2 UDZIAŁY RYNKOWE PKO BANKU POLSKIEGO SA	22
4.3 OBSZARY BIZNESOWE	22
4.3.1 SEGMENT DETALICZNY	22
4.3.2 SEGMENT KORPORACYJNY	26
4.3.3 SEGMENT INWESTYCYJNY	28
4.4 WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	31
4.5 WŁASNA EMISJA PAPIERÓW DŁUŻNYCH ORAZ EMISJA EUROOBLIGACJI	31
4.6 DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA I BUDOWA WIZERUNKU	31
5. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	36
5.1 ORGANIZACJA PKO BANKU POLSKIEGO SA	36
5.2 ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	36
5.2.1 RYZYKO KREDYTOWE	38
5.2.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ	39
5.2.3 RYZYKO WALUTOWE	40
5.2.4 RYZYKO PŁYNNOŚCI	40
5.2.5 RYZYKO CENOWE KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	41

5.2.6 RYZYKO INSTRUMENTÓW POCHODNYCH	41
5.2.7 RYZYKO OPERACYJNE	42
5.2.8 RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI	42
5.2.9 RYZYKO STRATEGICZNE	43
5.2.10 RYZYKO REPUTACJI	43
5.2.11 ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	43
5.3 POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE	45
5.4 ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI W PKO BANKU POLSKIM SA	51
5.4.1 SYSTEM MOTYWACYJNY PKO BANKU POLSKIEGO SA	51
5.4.2 POLITYKA WYNAGRADZANIA	51
5.4.3 ŚWIADCZENIA NA RZECZ PRACOWNIKÓW	52
5.4.4 LICZBA ZATRUDNIONYCH	53
5.4.5 POLITYKA SZKOLENIOWA	53
6. ŁAD KORPORACYJNY	55
6.1 INFORMACJE DLA INWESTORÓW	55
6.1.1 KAPITAŁ ZAKŁADOWY I AKCJONARIAT PKO BANKU POLSKIEGO SA	55
6.1.2 INFORMACJA DOTYCZĄCA WYPŁACONEJ (LUB ZADEKLAROWANEJ) DYWIDENDY	55
6.1.3 NOTOWANIA AKCJI PKO BANKU POLSKIEGO SA NA GPW W WARSZAWIE	56
6.1.4 OCENA WIARYGODNOŚCI FINANSOWEJ PKO BANKU POLSKIEGO SA	57
6.1.5 RELACJE INWESTORSKIE	57
6.2 OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	58
6.2.1 ZASADY ORAZ ZAKRES STOSOWANIA ŁADU KORPORACYJNEGO	58
6.2.2 SYSTEMY KONTROLI W PROCESIE SPORZĄDZANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	59
6.2.2.1 KONTROLA WEWNĘTRZNA I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM	59
6.2.2.2 PODMIOT UPRAWNIONY DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	60
6.2.3 AKCJE ORAZ AKCJONARIUSZE PKO BANKU POLSKIEGO SA	61
6.2.4 OGRANICZENIA DOTYCZĄCE AKCJI PKO BANKU POLSKIEGO SA	62
6.2.5 STATUT ORAZ SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA PKO BANKU POLSKIEGO SA	62
6.2.5.1 ZASADY ZMIAN STATUTU PKO BANKU POLSKIEGO SA	62
6.2.5.2 ZMIANY WPROWADZONE DO STATUTU W 2011 ROKU	62
6.2.6 SPOSÓB DZIAŁANIA WALNEGO ZGROMADZENIA I JEGO ZASADNICZE UPRAWNIENIA	63
6.2.7 RADA NADZORCZA ORAZ ZARZĄD PKO BANKU POLSKIEGO SA W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM	65
6.2.7.1 RADA NADZORCZA PKO BANKU POLSKIEGO SA	65
6.2.7.2 ZARZĄD PKO BANKU POLSKIEGO SA	69
6.3 POZOSTAŁE INFORMACJE DOTYCZĄCE OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH	76
6.3.1 AKCJE PKO BANKU POLSKIEGO SA BĘDĄCE W POSIADANIU WŁADZ BANKU	76
6.3.2 UMOWY ZAWARTE MIĘDZY EMITENTEM A OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI	76
6.3.3 ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NADZORUJĄCYCH I ZARZĄDZAJĄCYCH	77
7. POZOSTAŁE INFORMACJE	78

WSTĘP

1.1 PKO Bank Polski SA – rys historyczny

PKO Bank Polski SA - rys historyczny	1919-1938	1. dekretem podpisanym przez Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego, premiera Ignacego Paderewskiego i założyciela oraz pierwszego prezesa Huberta Lindego została powołana Poczta Kasa Oszczędności 2. Poczta Kasa Oszczędności zyskała osobowość prawną jako instytucja państwowa, działająca pod kontrolą i z gwarancją państwa 3. w Poznaniu powstał pierwszy terenowy oddział Pocztywnej Kasy Oszczędności 4. Poczta Kasa Oszczędności zaczęła uruchamiać Szkolne Kasy Oszczędności 5. z inicjatywy Pocztywnej Kasy Oszczędności Ministerstwo Skarbu podjęło decyzję o założeniu Banku Polska Kasa Opieki (dzisiaj Pekao SA) w formie spółki akcyjnej, aby ułatwić Polonii zagranicznej przekaz dewiz do kraju 6. Poczta Kasa Oszczędności mocno przyczyniła się do rozwoju obrotu bezgotówkowego - co drugi większy zakład przemysłowy i każde duże przedsiębiorstwo miało konto czekowe w Pocztywnej Kasie Oszczędności, a obrót czekowy w Polsce był półtora raza większy niż gotówkowy
	1939-1945	lata wojny były okresem ogromnych strat i przestoju w działalności Pocztywnej Kasy Oszczędności
	1949-1988	1. Poczta Kasa Oszczędności zostaje przekształcona w Powszechną Kasę Oszczędności 2. ustawa o prawie bankowym wprowadziła uprzywilejowanie wkładów oszczędnościowych przechowywanych w Powszechnej Kasie Oszczędności, zostały one objęte gwarancją państwa 3. Powszechna Kasa Oszczędności wprowadziła nowoczesny produkt: rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy 4. Powszechna Kasa Oszczędności została włączona do struktury NBP z zachowaniem tożsamości Banku (1975) 5. Powszechna Kasa Oszczędności została wydzielona z Narodowego Banku Polskiego (1988)
	1991-2000	1. została wydana pierwsza karta PKO Ekspres, która służyła tylko do wypłat gotówki z bankomatów 2. w statucie nadanym Bankowi przez Radę Ministrów oficjalnie pojawiła się nazwa Powszechna Kasa Oszczędności - Bank Państwowy, w skrócie PKO BP 3. powołana została pierwsza Rada Nadzorcza PKO BP 4. został wdrożony informatyczny system oddziałowy ZORBA3000, który automatyzował wszystkie czynności bankowe wykonywane w oddziale 5. kredyt mieszkaniowy "Alicja" z odroczoną spłatą części należności był najpopularniejszym kredytem mieszkaniowym w kraju 6. został uruchomiony pierwszy informacyjny portal internetowy Banku 7. w ofercie PKO BP pojawił się pakiet kredytów mieszkaniowych "Własny Kąt" dla klientów indywidualnych, oraz kredyt "Nowy Dom" dla klientów instytucjonalnych 8. została uruchomiona bankowość internetowa e-PKO 9. Bank został przekształcony w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą PKO Bank Polski Spółka Akcyjna
	2004-2010	1. miał miejsce udany debiut giełdowy Banku - na koniec pierwszego dnia notowań akcje Banku osiągnęły cenę 24,50 zł za sztukę wobec ceny emisyjnej ustalonej w wysokości 20,50 zł 2. kredyt konsumpcyjny "Szybki Serwis Kredytowy" dzięki swojej innowacyjności okazał się jednym z najlepiej ocenianych na rynku 3. zostało zakończone wdrażanie w sieci Banku Zintegrowanego Systemu Informatycznego O-ZSI 4. w ramach oferty publicznej z prawem poboru została z sukcesem przeprowadzona emisja 250 000 000 akcji serii D, w wyniku której został podwyższony kapitał zakładowy Banku z 1 000 000 000 zł do 1 250 000 000 zł (2009) 5. została przyjęta strategia rozwoju PKO Banku Polskiego SA "Lider" na lata 2010-2012 6. rozpoczęło się masowe wydawanie kart debetowych Visa w technologii EMV z funkcją płatności zbliżeniowych 7. PKO Bank Polski SA (poprzez spółkę zależną PKO Finance AB) wyemitował 5-letnie euroobligacje o wartości 800 mln euro
	2011	1. do oferty Banku została wprowadzona nowa, innowacyjna oferta rachunków ROR, zróżnicowanych pod względem preferencji klientów: SUPERKONTO Oszczędne, PKO Konto za Zero, PKO Konto dla Młodych, PKO Konto Pogodne, PKO Konto Pierwsze 2. PKO Bank Polski SA osiągnął najwyższą w historii wartość należności od klientów instytucjonalnych, przez co stał się liderem w kredytowaniu podmiotów gospodarczych 3. PKO Bank Polski SA osiągnął rekordowy zysk netto w wysokości 3 953,6 mln zł

1.2 PKO Bank Polski SA w latach 2009-2011

	2011	2010	2009
Sprawozdanie z sytuacji finansowej (w mln zł)			
Suma bilansowa*	188 373	167 239	153 647
Kapitał własny*	22 802	21 202	20 180
Kredyty i pożyczki udzielone klientom*	140 059	128 933	114 426
Zobowiązania wobec klientów*	150 031	135 289	124 044
Rachunek zysków i strat (w mln zł)			
Zysk netto*	3 954	3 311	2 432
Wynik z tytułu odsetek*	7 505	6 384	4 842
Wynik z tytułu prowizji i opłat*	2 873	2 938	2 364
Wynik na działalności biznesowej*	10 785	9 792	8 354
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw*	(1 812)	(1 767)	(1 393)
Ogólne koszty administracyjne*	(4 058)	(3 902)	(3 905)
Wskaźniki finansowe			
ROE netto**	18,3%	15,5%	15,9%
ROA netto**	2,2%	2,1%	1,7%
Marża odsetkowa**	4,6%	4,3%	3,8%
Współczynnik wypłacalności*	11,93%	11,99%	14,28%
C/I*	37,6%	39,8%	46,7%
Dane operacyjne			
Liczba placówek (w szt.)	1 198	1 208	1 228
Liczba zatrudnionych (w etatatach)	25 908	26 770	27 846
Liczba rachunków bieżących (w tys. szt.)	6 182	6 150	6 212
Liczba klientów (w tys.)			
Ludność	7 225	7 126	7 089
Inteligo	645	632	618
Małe i średnie przedsiębiorstwa	309	310	315
Rynek mieszkaniowy	44	38	32
Klienci korporacyjni	11	12	11
Informacje o akcjach			
Kapitalizacja giełdowa (w mln zł)	40 150	54 188	47 500
Liczba akcji (w mln szt.)	1 250	1 250	1 250
Dywidenda na akcję (w zł) (wypłacona w danym roku z zysku za rok poprzedni)	1,98	1,90	1,00
Cena akcji (w zł)	32,12	43,35	38,00

* Dane na podstawie jednostkowych sprawozdań finansowych za dany rok.

** Dane doprowadzone do porównywalności.

1.3 Charakterystyka działalności PKO Banku Polskiego SA

PKO Bank Polski SA jest największym bankiem komercyjnym w Polsce oraz wiodącym bankiem na rynku polskim pod względem sumy bilansowej, kapitałów własnych, kredytów, depozytów, liczby klientów oraz wielkości sieci dystrybucji. Należy również do najstarszych działających instytucji finansowych w kraju. Przez cały okres działalności systematycznie budowany był prestiż marki, a z usług Banku korzystało i korzysta wiele pokoleń Polaków. Długa tradycja i zaufanie klientów zobowiązują. Dlatego PKO Bank Polski SA konsekwentnie podejmuje działania mające ugruntować postrzeganie Banku jako instytucji:

- 1) bezpiecznej, silnej i konkurencyjnej,
- 2) nowoczesnej i innowacyjnej, przyjaznej dla klientów i sprawnie zarządzanej,
- 3) społecznie odpowiedzialnej oraz dbającej o rozwój świadomości kulturowej Polaków.

W 2011 roku Bank kontynuował umacnianie pozycji lidera. Wartość sumy bilansowej wzrosła o prawie 13% osiągając poziom 188,4 mld zł, co stanowiło 14,5%¹ aktywów całego sektora bankowego w Polsce na koniec 2011 roku.

Dzięki akumulacji zysków oraz wzrostowi zysku netto, kapitały własne zwiększyły się o 7,5% do poziomu 22,8 mld zł na koniec 2011 roku (17,7% kapitałów całego sektora). Umożliwiło to Bankowi osiągnięcie współczynnika wypłacalności na poziomie 11,93%, zapewniającego bezpieczeństwo dla prowadzonej działalności. Ugruntowane, dzięki stabilnej sytuacji finansowej, zaufanie klientów przełożyło się na wzrost zobowiązań wobec klientów o 10,9%, do poziomu 150,0 mld zł, a udział Banku w depozytach sektora wyniósł 17,8%.

Mimo silnej konkurencji rynkowej, PKO Bank Polski SA skutecznie rozwija działalność nie tylko w swoim tradycyjnym obszarze działalności – obsłudze klientów detalicznych. Jest także wiodącym Bankiem w Polsce dla klientów korporacyjnych oraz dla małych i średnich przedsiębiorstw – zwłaszcza w zakresie finansowania ich działalności. Standardy w zakresie obsługi klientów oraz skuteczne procedury oceny ryzyka kredytowego umożliwiły Bankowi zwiększenie w 2011 roku portfela kredytowego brutto o 8,9%, do poziomu 145,0 mld zł, co przełożyło się na realizację wysokiego udziału rynkowego Banku w zakresie kredytów na poziomie 16,2%.

W 2011 roku Bank kontynuował działania w zakresie efektywności ponoszonych nakładów i kosztów, co przejawiało się w selektywnym podejściu do rozwoju sieci dystrybucji. Na koniec 2011 roku największa w kraju sieć oddziałów obejmowała 1 198 placówek oraz 1 400 agencji. Klienci Banku mogą korzystać z systematycznie wzbogacanych usług bankowości elektronicznej, oferowanych pod marką iPKO. Do ich dyspozycji pozostaje również stale rosnąca liczba bankomatów – na koniec 2011 roku było to 2 457 urządzeń. Z usług Banku korzysta 7,6 mln klientów w segmencie detalicznym, 0,6 mln klientów Inteligo oraz 11,4 tys. klientów w segmencie korporacyjnym.

PKO Bank Polski SA należy do największych pracodawców w Polsce. Na koniec 2011 roku Bank zatrudniał 26,5 tys. pracowników. Kompleksowa oferta szkoleniowo-edukacyjna służyła budowaniu profesjonalnego i lojalnego zespołu pracowników, który świadczy coraz wyższy standard obsługi klientów oraz osiąga wysokie efekty pracy.

Poza działalnością ściśle bankową PKO Bank Polski SA prowadzi również działalność maklerską, a poprzez swoje spółki zależne świadczy specjalistyczne usługi finansowe w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, bankowości internetowej oraz obsługi elektronicznych usług płatniczych. Ponadto, Grupa Kapitałowa PKO Banku Polskiego SA prowadzi działalność inwestycyjną i deweloperską w sektorze nieruchomości.

Wyrazem społecznej odpowiedzialności PKO Banku Polskiego SA jest działalność Fundacji PKO Banku Polskiego SA na rzecz dobra publicznego w możliwie jak najszerszym zakresie.

¹ Źródło: dane KNF.

1.4 Wybrane dane finansowe PKO Banku Polskiego SA

	2011	2010	Zmiana 2011/2010
ZYSK NETTO	3 953,6 mln zł	3 311,2 mln zł	19,4%
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI BIZNESOWEJ*	10 784,5 mln zł	9 792,1 mln zł	10,1%
OGÓLNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE	(4 058,5) mln zł	(3 902,1) mln zł	4,0%
WYNIK Z TYTUŁU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH Z TYTUŁU UTRATY WARTOŚCI I REZERW	(1 812,1) mln zł	(1 767,0) mln zł	2,6%
C/I	37,6%	39,8%	-2,2 p.p.
ROE NETTO	18,3%	15,5%	2,8 p.p.
ROA NETTO	2,2%	2,1%	0,1 p.p.

* Wynik na działalności biznesowej rozumiany jako wynik z działalności operacyjnej bez uwzględnienia ogólnych kosztów administracyjnych oraz wyniku z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw.

Wyniki finansowe osiągnięte w 2011 roku przez PKO Bank Polski SA ukształtowały się na rekordowym poziomie, a dynamiki wolumenów biznesowych należały do najwyższych wśród głównych instytucji sektora bankowego w Polsce. Rok 2011 to okres kontynuacji ożywienia krajowego wzrostu gospodarczego przy utrzymywaniu się wysokiej niepewności w związku z przedłużającym się kryzysem w strefie euro oraz pogarszającymi się perspektywami wzrostu w kolejnym roku. Wynik finansowy netto polskiego sektora bankowego w 2011 roku systematycznie rósł i był najwyższy z dotychczasowo uzyskanych. Rekordowy poziom wyniku netto sektora bankowego wynikał między innymi z wysokiego tempa wzrostu wyniku z tytułu odsetek oraz utrzymania stabilnego tempa wzrostu kosztów działania.

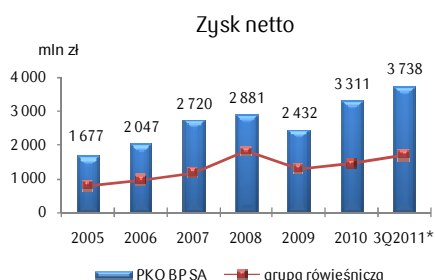
Celem dla PKO Banku Polskiego SA w 2011 roku był dynamiczny rozwój działalności biznesowej w oparciu o stabilną strukturę finansowania. Cel ten realizowano dbając o efektywność działania, w tym skuteczną kontrolę ponoszonych kosztów. Wypracowany przez PKO Bank Polski SA w 2011 roku zysk netto wyniósł 3 953,6 mln zł, co oznacza wzrost o ok. 642,4 mln zł, tj. o 19,4% w relacji do wyniku roku poprzedniego. Osiągnięty poziom zysku netto był determinowany przez:

- wysoki wynik na działalności biznesowej, który osiągnął poziom 10 784,5 mln zł (wzrost o 10,1% r/r) - efekt wzrostu wyniku z tytułu odsetek,
- wzrost wyniku odsetkowego, który związany jest ze wzrostem przychodów odsetkowych z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom (+16,2% r/r) oraz wzrostem przychodów odsetkowych z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych,
- dalszą poprawę efektywności zarządzania kosztami; wskaźnik C/I obniżył się o 2,2 p.p. do poziomu 37,6% i był znacznie lepszy niż średnia dla polskiego sektora bankowego,
- wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości, który był gorszy o 45,1 mln zł od uzyskanego w 2010 roku, głównie w efekcie wzrostu odpisów na kredyty gospodarcze przy jednoczesnej poprawie wyniku na kredyty konsumpcyjne,
- istotny wzrost sumy bilansowej o 21,1 mld zł (do poziomu 188,4 mld zł) w efekcie dynamicznego rozwoju akcji kredytowej, finansowanej wzrostem zobowiązań wobec klientów (w tym środków z emisji euroobligacji) oraz wzrostem zobowiązań z tytułu własnej emisji papierów dłużnych,
- bezpieczną i efektywną strukturę bilansu – wysoki przyrost zobowiązań wobec klientów PKO Banku Polskiego SA o 14,7 mld zł pozwolił na dynamiczny wzrost działalności biznesowej; na koniec 2011 roku wskaźnik kredytów do depozytów (zobowiązań wobec klientów) wyniósł 93,4% (wskaźnik kredytów do stabilnych źródeł finansowania² wyniósł 88,5%).

² Stabilne źródła finansowania obejmują zobowiązania wobec klientów (w tym środki z tyt. emisji euroobligacji) oraz długoterminowe finansowanie zewnętrzne w postaci: zobowiązań podporządkowanych, własnej emisji papierów dłużnych i kredytów otrzymanych od instytucji finansowych.

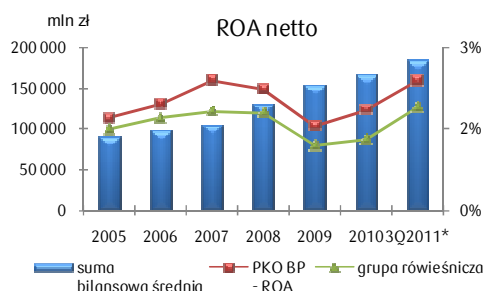

1.5 Wyniki PKO Banku Polskiego SA na tle grupy rówieśniczej³

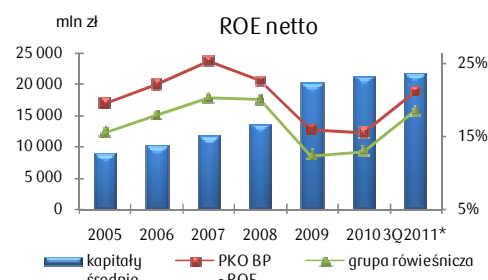

Relatywnie korzystna sytuacja makroekonomiczna w polskiej gospodarce, wzrost stóp procentowych oraz stabilizacja kosztów ryzyka kredytowego, przełożyły się na wzrost wyników finansowych banków w 2011 roku. W 2011 roku PKO Bank Polski SA osiągnął rekordowe wyniki finansowe, wyraźnie wyższe od przeciętnej w grupie rówieśniczej.

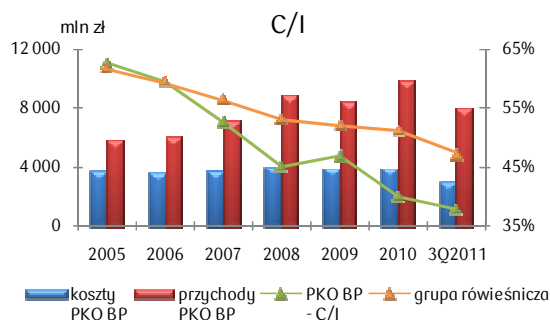
* Jako zysk netto ujęty w 3Q2011 dla poszczególnych banków przyjęto sumę zysku netto za 3 kw. 2011 roku oraz za IV kw. 2010 roku.

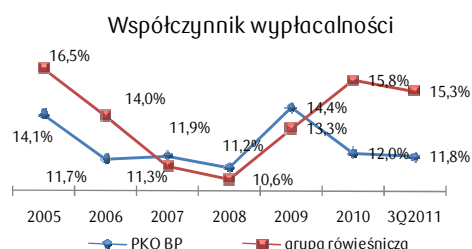
W 2011 roku wyniki finansowe pozostawały pod wpływem korzystnej sytuacji makroekonomicznej, której towarzyszył wzrost wyników odsetkowych banków oraz niższy niż w 2010 roku poziom kosztów ryzyka kredytowego. W tym samym czasie aktywna polityka PKO Banku Polskiego SA przyczyniła się do znaczącego wzrostu sumy bilansowej i wyniku finansowego, przy równoczesnym utrzymaniu wysokiego poziomu rentowności aktywów.

Skala wzrostu zysku netto całego sektora bankowego w 2011 roku w stosunku do osiągniętego w 2010 roku skutkowała wzrostem stopy zwrotu na kapitałach własnych. W 2011 roku PKO Bank Polski SA zrealizował rentowność na wysokim poziomie (wyraźnie wyższym od średniej w grupie rówieśniczej).

W 2011 roku polski sektor bankowy kontynuował działania w celu obniżenia kosztów działalności, w tym m.in. banki utrzymywały selektywne podejście do rozwoju sieci oddziałów i intensywny rozwój bankowości internetowej. PKO Bank Polski SA w 2011 roku utrzymał relację kosztów do dochodów na bardzo niskim poziomie – skala wzrostu kosztów działania była znacznie niższa niż skala wzrostu działalności biznesowej.

Sytuacja kapitałowa sektora bankowego w 2011 roku pozostawała stabilna, a w konsekwencji współczynnik wypłacalności w całym sektorze utrzymywał się na wysokim poziomie.

Poziom współczynnika wypłacalności w PKO Banku Polskim SA utrzymał się także na bezpiecznym poziomie – znacznie powyżej wartości minimalnej ustalonej w ustawie Prawo bankowe.

³ W skład grupy rówieśniczej wchodzi: Pekao SA, BRE Bank SA, ING Bank Śląski SA, BZ WBK SA. Dane do obliczeń wskaźników pochodzą z raportów rocznych poszczególnych banków (dane za lata 2005-2010) oraz ze względu na brak publikacji przez część banków z grupy rówieśniczej raportów rocznych za 2011 rok przed datą publikacji raportu rocznego PKO Banku Polskiego SA, jako dane reprezentujące trendy w 2011 roku, przyjęto dane z raportów za 3 kwartały 2011 roku. Wszystkie dane są ważone sumą bilansową.

2. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI

2.1 Czynniki makroekonomiczne

W 2011 roku odnotowano kontynuację ożywienia krajowego wzrostu gospodarczego w warunkach: wysokiej niepewności w związku z przedłużającym się kryzysem fiskalnym w strefie euro oraz pogarszających się perspektyw wzrostu w kolejnym roku. W 2011 roku wzrost PKB w Polsce wyniósł 4,3% r/r, wobec 3,9% w 2010 roku. W największym stopniu do podwyższenia dynamiki wzrostu PKB przyczyniła się konsumpcja prywatna, w nieco mniejszym, ale znaczącym stopniu inwestycje (w głównej mierze stymulowane przez wydatki publiczne na infrastrukturę, przy zachowawczej akcji inwestycyjnej przedsiębiorstw w wyniku wysokiej niepewności odnośnie perspektyw popytu na wytwarzane przez nie towary). Nieco osłabił się proces odbudowy zapasów w związku z osłabieniem aktywności gospodarczej, a w drugiej połowie roku wzrosła rola eksportu netto w wyniku deprecjacji złotego, przy niższych niż przed rokiem dynamikach wolumenu eksportu i importu.

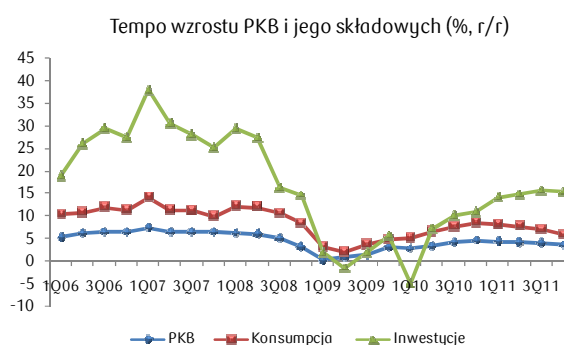
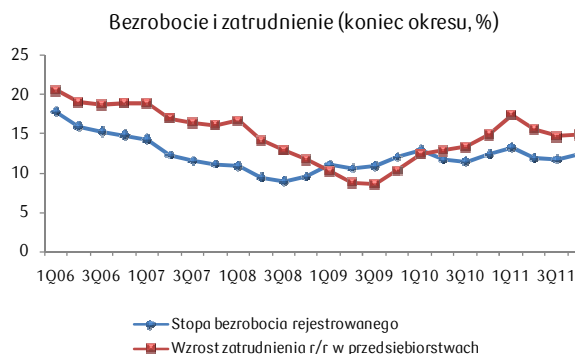
Przy wzroście dynamiki PKB w 2011 roku odnotowano wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw o 3,2% r/r wobec 0,8% w 2010 roku, natomiast w skali roku stopa bezrobocia rejestrowanego wzrosła o 0,1 p.p. do 12,5% w grudniu 2011 roku. Wzrost płac w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 5,0% w 2011 roku wobec 3,3% w 2010 roku. Roczne tempo wzrostu emerytur i rent pracowniczych wyniosło 5,2% w 2011 roku wobec 6,5% w 2010 roku.

W 2011 roku średnioroczny wskaźnik inflacji mierzony wskaźnikiem cen dóbr i usług konsumpcyjnych wzrósł do 4,3% r/r z 2,6% r/r w 2010 roku. Na początku roku wskaźnik inflacji istotnie przyspieszył głównie w wyniku zmian stawek VAT oraz wzrostu cen żywności (szoki podażowe) i osiągnął w maju 2011 roku swój szczyt na poziomie 5% r/r. W kolejnych miesiącach dynamika cen dóbr i usług konsumpcyjnych wyhamowała, do poziomu nieco poniżej 4% r/r w wrześniu, po czym w ostatnim kwartale 2011 roku znów zaczęła przyspieszać, co było efektem silnego osłabienia złotego oraz wprowadzenia nowych rozporządzeń w sprawie leków refundowanych.

Zgodnie z „Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2011” celem polityki monetarnej było utrzymywanie inflacji na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem wahań +/-1 pp. W I połowie 2011 roku w warunkach kontynuacji ożywienia gospodarczego oraz silnego wzrostu wskaźnika inflacji powyżej górnej granicy dopuszczalnych odchyłań od celu NBP, Rada Polityki Pieniężnej podwyższyła stopy procentowe łącznie o 100 pb. do 4,5%. W II połowie 2011 roku stopy pozostały na niezmiennym poziomie.

2.2 Koniunktura giełdowa

Na koniunkturę na polskiej giełdzie dominujący wpływ miały czynniki zewnętrzne, w szczególności postępujący kryzys w strefie euro. Inwestorzy obawiali się, że kłopoty najbardziej zadłużonych krajów z południa Europy za pośrednictwem sektora finansowego rozprzestrzenią się na cały kontynent, a następnie dotkną całą światową gospodarkę. W stosunku do Polski obawy dotyczyły przede wszystkim wpływu pogorszenia koniunktury u partnerów handlowych na poziom eksportu oraz podwyższonych kosztów finansowania naszej gospodarki związanych z awersją do ryzyka wśród inwestorów międzynarodowych. Zatem pomimo relatywnie dobrej kondycji ekonomicznej Polski, warszawska giełda poddała się globalnym trendom.

2.3 Rynek dłużnych papierów skarbowych

W roku 2011 rynek dłużnych papierów skarbowych cechowała duża zmienność notowań. W I półroczu RPP podwyższył stopy procentowe o łącznie 100 pb. wywołując wyraźną przecenę obligacji. W pozostałej części roku większego znaczenia nabrały obawy przed spowolnieniem gospodarczym w Europie. Nasiliły one oczekiwania na ekspansywną politykę pieniężną, co w efekcie doprowadziło do spadku rentowności papierów dłużnych. Na koniec roku, w porównaniu do jego początku, dochodowość 2-letnich obligacji wzrosła o 7 pb. do 4,85%, a 5- i 10-letnich spadła o 20 pb. do odpowiednio 5,35% i 5,89%. Zaobserwować można było także systematyczny wzrost premii za ryzyko kredytowe w Europie, a notowania 5-letniego kontraktu CDS dla Polski wzrosły o 140 pb. osiągając poziom 280 pb.

2.4 Rynek walutowy

W 2011 roku czynnikami determinującymi zmiany na rynku walutowym były: kryzys zadłużenia strefy euro oraz spowalniający wzrost gospodarczy na świecie. W pierwszych miesiącach 2011 roku obserwowane było wyraźne umocnienie euro - kurs EUR/USD ustanowił lokalny szczyt w maju na poziomie 1,48. Głównym czynnikiem wspierającym wspólną walutę były oczekiwania na podwyżki stóp procentowych w Europie. W tym czasie na rynku EUR/PLN obserwowany był trend boczny z lokalnym szczytem powyżej 4,12.

Drugą połowę 2011 roku zdominował już kryzys zadłużenia strefy euro. Od maja widoczna była wyraźna zmiana tendencji na rynku walutowym. Awersję do ryzyka potęgowało postępujące spowolnienie gospodarcze na świecie, w tym gospodarki amerykańskiej. Niepewność oddziaływała na rynki praktycznie do końca roku, a eskalacja procesu deprecjacji euro prowadząca do osłabienia wspólnej waluty do 1,30 wobec dolara przypadła na grudzień. Pomimo relatywnie dobrych fundamentów na wartości silnie tracił też polski złoty. W całym 2011 roku polska waluta osłabiła się o 15% wobec dolara i około 12% wobec euro. W przypadku kursu CHF/PLN istotną rolę odegrał Narodowy Bank Szwajcarii, który w obawie przed negatywnymi skutkami silnego umacniania się franka interwencyjnie ustanowił minimalny kurs wymiany EUR/CHF na poziomie 1,20. Skutkowało to ustabilizowaniem się wartości złotego wobec waluty szwajcarskiej, pomimo utrzymującej się niepewnej sytuacji w strefie euro. Kurs CHF/PLN, który do sierpnia wzrósł do ponad 4,10, przez kolejne miesiące oscylował w przedziale 3,45-3,75.

2.5 Sytuacja polskiego sektora bankowego

W 2011 roku poprawiła się sytuacja polskiego sektora bankowego. Wynik finansowy netto wyniósł 15,7 mld zł. Był wyższy o 37,5% niż na koniec 2010 roku i najwyższy z dotychczasowo uzyskanych przez sektor bankowy. Ten wzrost wynikał przede wszystkim z:

- niższych odpisów netto z tytułu utraty wartości (ok. 29,5% r/r) na skutek poprawy jakości portfela kredytowego,
- wysokiego wzrostu wyniku z tytułu odsetek (ok. 13,1% r/r),
- utrzymania stabilnego tempa wzrostu kosztów działania (4,8% r/r).

Poprawiła się efektywność operacyjna sektora bankowego: wskaźnik C/I wyniósł 51% wobec 52,4% rok wcześniej. Współczynnik wypłacalności dla sektora bankowego wyniósł 13,1%.

Wyhamował przyrost należności z utratą wartości, a ich udział w należnościach ogółem ustabilizował się i na koniec 2011 roku wyniósł 8,3% wobec 8,8% z końca 2010 roku. Wpływ na taką sytuację miał niewielki wzrost wartości zagrożonych kredytów przedsiębiorstw (o 2,3% r/r), których udział w kredytach ogółem przedsiębiorstw na koniec 2011 roku obniżył się do 10,5% z 12,4% na koniec 2010 roku. Nadal pogarszała się jakość kredytów dla gospodarstw domowych, ale zdecydowanie wolniej niż w 2010 roku. Udział kredytów dla gospodarstw domowych z utratą wartości wyniósł 7,2%. Najszybciej przyrastały zagrożone kredyty mieszkaniowe, a ich udział w kredytach mieszkaniowych ogółem wzrósł do 2,3% z 1,8% na koniec 2010 roku.

Sytuację na rynku kredytowo-depozytowym kształtowała:

- poprawa akcji kredytowej na rynku kredytów dla przedsiębiorstw,
- spadek tempa wzrostu kredytów mieszkaniowych,
- ograniczona aktywność w zakresie udzielania kredytów konsumpcyjnych,
- przyspieszenie wzrostu depozytów.

Na zmiany wolumenów kredytów, głównie walutowych kredytów mieszkaniowych, wpływ miały zmiany kursowe, w tym deprecjacja polskiej waluty wobec franka szwajcarskiego (wzrost kursu o 14,8% r/r) oraz euro (wzrost kursu o 11,5% r/r), zwiększająca wartość kredytów w ujęciu złotowym.

W 2011 roku przyrost portfela kredytowego ogółem był prawie o 70% wyższy niż uzyskany w 2010 roku. Kredyty wzrosły o ok. 120 mld zł, przy tempie wzrostu wynoszącym 15,2% r/r wobec 9,5% na koniec 2010 roku. Jednak ok. 33% przyrostu kredytów wynikało z deprecjacji polskiej waluty. Po korekcie o zmiany kursu walutowego, przyrost kredytów wyniósłby ok. 79 mld zł, a tempo wzrostu 11% r/r.

Istotny wpływ na przyrost kredytów miała poprawa sytuacji na rynku kredytów dla przedsiębiorstw. Wartość tych kredytów zwiększyła się w 2011 roku o ok. 42 mld zł wobec spadku o 3,7 mld zł odnotowanego na koniec 2010 roku. Tempo wzrostu kredytów wyniosło 19,4% r/r wobec spadku o 1,7% r/r na koniec 2010 roku. Około 60% przyrostu kredytów stanowiły kredyty dla segmentu małych i średnich przedsiębiorstw. Wg ankiety NBP, banki kontynuowały łagodzenie warunków i kryteriów przyznawania kredytów dla przedsiębiorstw, na co miała wpływ presja konkurencyjna i wzrost popytu na wszystkie rodzaje kredytów dla przedsiębiorstw.

Nastąpiło spowolnienie wzrostu portfela kredytów mieszkaniowych. Na koniec 2011 roku tempo wzrostu kredytów mieszkaniowych obniżyło się do 19% r/r z 23% r/r na koniec 2010 roku. Przyrost wartości kredytów mieszkaniowych wyniósł 51 mld zł, ale połowa tego przyrostu była efektem deprecjacji polskiej waluty. Po wyeliminowaniu zmian kursowych, faktyczny przyrost kredytów w 2011 roku wyniósłby ok. 26 mld zł i byłby o ok. 17% niższy niż w 2010 roku. Tempo wzrostu kredytów po wyeliminowaniu wpływu zmian kursu walutowego wyniosłoby 11,5% r/r w porównaniu z 16% r/r na koniec 2010 roku. Negatywny wpływ na sprzedaż kredytów miał niższy popyt w związku z ograniczeniem programu „Rodzina na swoim” oraz z zaostrzeniem polityki kredytowej banków na skutek nowych regulacji prawnych i pogarszającej się jakości portfela kredytów mieszkaniowych.

Banki ograniczyły akcję kredytową w zakresie kredytów konsumpcyjnych. W 2011 roku ich wartość obniżyła się o 3 mld zł wobec wzrostu o 2,6 mld zł w 2010 roku. Wpływ na taką sytuację miał niski popyt na kredyty konsumpcyjne i zaostrzenie polityki kredytowej banków, wynikające z nowych regulacji prawnych.

W 2011 roku przyrost depozytów ogółem był wyższy niż w 2010 roku. Ich wartość zwiększyła się o ok. 80 mld zł wobec ok. 60 mld zł w 2010 roku, a tempo wzrostu wyniosło odpowiednio 11% r/r wobec 9,1% r/r. Głównym źródłem wzrostu były depozyty gospodarstw domowych, które zwiększyły się o ok. 56 mld zł, tj. o 13,4% r/r, przede wszystkim na skutek odpływu oszczędności z rynku kapitałowego i wzrostu oprocentowania lokat bankowych. Depozyty przedsiębiorstw wzrosły o 23,5 mld zł, tj. o 12,5% r/r.

Na koniec 2011 roku powiększyła się luka między kredytami a depozytami w sektorze bankowym i wyniosła 100 mld zł wobec ok. 62 mld zł na koniec 2010 roku.

2.6 Otoczenie regulacyjne

W 2011 roku nastąpiły istotne zmiany w otoczeniu regulacyjnym sektora bankowego w Polsce. Na sytuację finansową i organizacyjną PKO Banku Polskiego SA miały wpływ m.in.:

- uchwała Rady Polityki Pieniężnej (RPP) nr 9/2010 z dnia 27 października 2010 roku (Dz.Urz. NBP nr 15, poz. 16) podwyższająca od 31 grudnia 2010 roku do 3,5% z 3,0% stopę rezerwy obowiązkowej banków,
- uchwały RPP ze stycznia, kwietnia, maja i czerwca 2011 roku podwyższające: wysokość stopy referencyjnej do 4,5% z 3,5%, oprocentowanie kredytu refinansowego udzielanego pod zastaw papierów wartościowych do 6% z 5%, oprocentowanie lokaty terminowej przyjmowanej od banków przez Narodowy Bank Polski do 3% z 2% oraz stopę redyskontową weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski do 4,75% z 3,75%,
- uchwała Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) z dnia 17 listopada 2010 roku podwyższająca ponad dwukrotnie wysokość stawki procentowej do obliczania obowiązkowej opłaty rocznej na 2011 rok wnoszonej przez banki na rzecz BFG,
- uchwały Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) nr 367/2010 z dnia 12 października 2010 roku (Dz.Urz. KNF nr 8, poz. 36) oraz nr 434/2010 z dnia 20 grudnia 2010 roku (Dz.Urz. KNF nr 1 z 2011 roku, poz. 36) wprowadzające od 31 grudnia 2010 roku zmiany w zakresie pozycji zaliczanych do funduszy podstawowych oraz funduszy uzupełniających banku,
- uchwała nr 369/2010 KNF z dnia 12 października 2010 roku (Dz.Urz. KNF nr 8, poz. 38) wprowadzająca od 31 grudnia 2010 roku zmiany w zakresie wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- uchwała nr 52/2010 KNF z dnia 23 lutego 2010 roku (Dz.Urz. KNF nr 2, poz. 12) zobowiązująca banki do przestrzegania od 23 grudnia 2010 roku wszystkich zasad Rekomendacji T w zakresie zarządzania

- ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (co miało wpływ na poziom akcji kredytowej banków w segmencie detalicznym),
- uchwała nr 18/2011 KNF z dnia 25 stycznia 2011 roku (Dz.Urz. KNF nr 3, poz. 6) zobowiązująca banki do przestrzegania zasad Rekomendacji S dotyczącej dobrych praktyk w zakresie ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie; zobowiązała banki do przestrzegania od 25 lipca 2011 roku wymogów jakościowych oraz do wprowadzenia do 31 grudnia 2011 roku wymogów ilościowych odnoszących się do ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie; wpłynęła na ocenę zdolności kredytowej klientów zamierzających zaciągnąć kredyty i tym samym na wartość udzielonych kredytów hipotecznych,
 - ustawa z dnia 29 lipca 2011 roku, zwana ustawą *antyspreadową* (Dz.U. nr 165, poz. 984), zmieniająca od 26 sierpnia 2011 roku zasady spłaty kredytów walutowych; zobowiązała banki do przyjmowania spłaty kapitału i odsetek od kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych w walucie kredytu i zakazała ograniczania prawa konsumentów do uzyskania tej waluty z dowolnego źródła; ustawa weszła w życie 26 sierpnia 2011 roku; miała wpływ m.in. na przychody pozaodsetkowe banków,
 - ustawa z dnia 15 lipca 2011 roku zmieniająca od 31 sierpnia 2011 roku ustawę o finansowym wsparciu rodzin w nabywaniu własnego mieszkania (Dz.U. nr 168, poz. 1006), która przewiduje wygasanie programu „Rodzina na Swoim” stopniowo do 31 grudnia 2012 roku; ustawa określiła zmiany w zakresie kryteriów udzielania kredytów preferencyjnych, wpływając na poziom akcji kredytowej w bankach; ustawa weszła w życie 30 sierpnia 2011 roku,
 - ustawa z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz.U. nr 126, poz. 715); od 18 grudnia 2011 roku wprowadziła istotne zmiany w zakresie udzielania kredytów konsumenckich, co będzie miało wpływ na działalność biznesową banków w 2012 roku,
 - uchwała nr 208/2011 KNF z dnia 22 sierpnia 2011 roku wprowadzająca od 14 października 2011 roku zmiany w zakresie zasad i warunków uwzględniania zaangażowań przy ustalaniu limitów koncentracji (Dz.Urz. KNF nr 9, poz. 34); uchwała m.in. ujednoliciła poziom limitów koncentracji zaangażowań,
 - ustawa z dnia 16 grudnia 2010 roku zmieniająca ustawę o finansach publicznych (Dz.U. nr 257, poz. 1726) zobowiązująca jednostki sektora publicznego do przekazywania od czerwca 2011 roku wolnych środków w zarządzanie lub depozyt Ministrowi Finansów, co wpłynęło na poziom depozytów tego segmentu w bankach komercyjnych.

Na aktywność biznesową banków w 2011 roku oddziaływały także przygotowane zmiany Ordynacji podatkowej odnoszące się do zasad naliczania podatku od dochodów z lokat, które wejdą w życie 1 kwietnia 2012 roku.

3. WYNIKI FINANSOWE PKO BANKU POLSKIEGO SA⁴

PKO Bank Polski SA nie publikował prognoz dotyczących wyników finansowych na 2011 rok.

3.1 Czynniki wpływające na wyniki PKO Banku Polskiego SA w 2011 roku

W 2011 roku relatywnie korzystna sytuacja makroekonomiczna oraz wzrost stóp procentowych pozytywnie przełożyły się na wyniki finansowe polskiego sektora bankowego. W 2011 roku nastąpiła także stabilizacja w zakresie jakości portfela kredytowego i odnotowano niższy poziom kosztów ryzyka kredytowego.

Działania podjęte przez PKO Bank Polski SA pozwoliły na wypracowanie w 2011 roku rekordowego zysku netto wyższego o 19,4% w stosunku do wyniku osiągniętego w 2010 roku.

Efektywność PKO Banku Polskiego SA utrzymała się na wysokim poziomie - wskaźnik ROE netto wyniósł 18,3% na koniec 2011 roku.

Wysoki poziom bazy depozytowej oraz kapitałów własnych PKO Banku Polskiego SA, własna emisja papierów dłużnych oraz środki pozyskane z emisji euro obligacji, stanowiły stabilne źródło finansowania działalności, umożliwiające dalszy stabilny rozwój działalności biznesowej. Na koniec 2011 roku współczynnik wypłacalności wyniósł 11,93%, przy minimalnym jego poziomie określonym w ustawie Prawo bankowe w wysokości 8%.

3.2 Podstawowe wskaźniki finansowe

Rezultatem wyników osiągniętych przez PKO Bank Polski SA w 2011 roku jest ukształtowanie się głównych wskaźników efektywności finansowej na poziomach przedstawionych w poniższej tabeli.

Tabela 1. Wskaźniki finansowe PKO Banku Polskiego SA

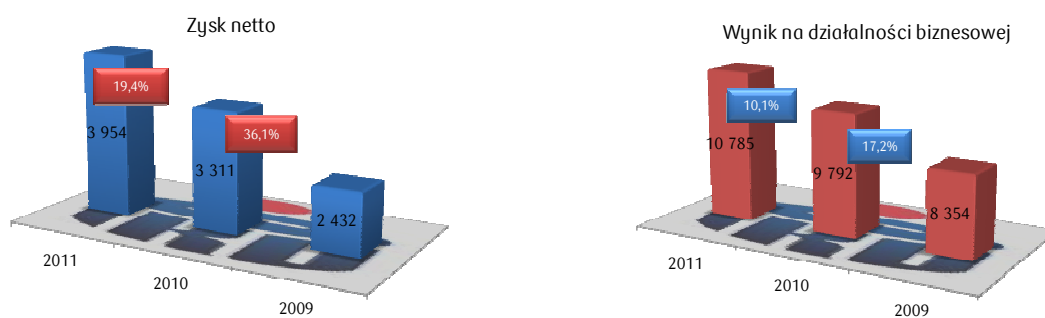
Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana 2011-2010
ROA netto (wynik finansowy netto/średni stan aktywów)	2,2%	2,1%	0,1 p.p.
ROE netto (wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych)	18,3%	15,5%	2,8 p.p.
C/I (wskaźnik kosztów do dochodów)	37,6%	39,8%	-2,2 p.p.
Marża odsetkowa (wynik odsetkowy/średni stan aktywów oprocentowanych)	4,6%	4,3%	0,3 p.p.
Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości*	7,2%	7,1%	0,04 p.p.
Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości**	47,9%	44,9%	3 p.p.

* obliczony poprzez podzielenie wartości bilansowej brutto kredytów i pożyczek udzielonych Klientom z rozpoznaną utratą wartości przez wartość bilansową kredytów i pożyczek udzielonych Klientom brutto.

** obliczony poprzez podzielenie stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek udzielonych Klientom przez wartość bilansową brutto kredytów i pożyczek udzielonych Klientom z rozpoznaną utratą wartości.

3.3 Rachunek zysków i strat

W 2011 roku PKO Bank Polski SA („Bank”) zrealizował zysk netto w wysokości 3 953,6 mln zł (+19,4% r/r).

W rachunku wyników PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok suma pozycji dochodowych wyniosła 10 784,5 mln zł i była o 992,5 mln zł, tj. 10,1% wyższa niż w 2010 roku.

⁴ W niniejszym rozdziale ewentualne różnice w sumach, udziałach i dynamikach wynikają z zaokrąglenia kwot do milionów złotych oraz zaokrąglenia udziałów procentowych w strukturach do jednego miejsca dziesiętnego.

Tabela 2. Rachunek zysków i strat PKO Banku Polskiego SA (w mln zł)

	2011	2010	Zmiana (w mln zł)	Zmiana 2011/2010
Przychody z tytułu odsetek	11 818,1	10 107,6	1 710,5	16,9%
Koszty z tytułu odsetek	(4 313,1)	(3 723,8)	(589,3)	15,8%
Wynik z tytułu odsetek	7 505,0	6 383,8	1 121,2	17,6%
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 621,9	3 678,5	(56,6)	-1,5%
Koszty z tytułu prowizji i opłat	(749,1)	(740,9)	(8,2)	1,1%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 872,8	2 937,6	(64,8)	-2,2%
Przychody z tytułu dywidend	94,0	109,9	(15,9)	-14,4%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej	(78,5)	(56,5)	(22,0)	39,0%
Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych	16,3	71,3	(55,0)	-77,1%
Wynik z pozycji wymiany	331,4	341,3	(10,0)	-2,9%
Pozostałe przychody operacyjne	110,8	48,0	62,8	2,3x
Pozostałe koszty operacyjne	(67,2)	(43,3)	(23,9)	55,1%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	43,6	4,7	38,9	9,3x
Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	(1 812,1)	(1 767,0)	(45,1)	2,6%
Ogólne koszty administracyjne	(4 058,5)	(3 902,1)	(156,4)	4,0%
Wynik z działalności operacyjnej	4 913,9	4 122,9	791,0	19,2%
Zysk (strata) brutto	4 913,9	4 122,9	791,0	19,2%
Podatek dochodowy	(960,3)	(811,7)	(148,6)	18,3%
Zysk (strata) netto	3 953,6	3 311,2	642,4	19,4%

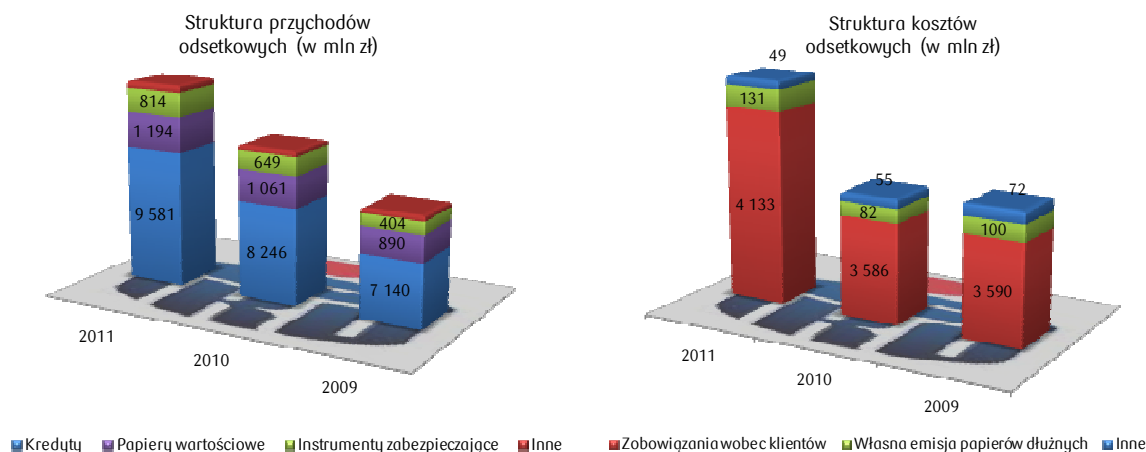
Wynik z tytułu odsetek

Uzyskany w 2011 roku wynik odsetkowy był o 1 121,2 mln zł wyższy niż w roku ubiegłym, przede wszystkim na skutek wzrostu przychodów odsetkowych o 1 710,5 mln zł.

Przychody odsetkowe wyniosły w 2011 roku 11 818,1 mln zł i w porównaniu z 2010 rokiem były wyższe o 16,9%, co jest w głównej mierze efektem wzrostu:

- przychodów z tytułu kredytów i pożyczek udzielonych klientom (+)16,2% r/r – efekt wysokiej dynamiki portfela kredytowego netto (+8,6% r/r) oraz rosnących stóp procentowych w 2011 roku,
- przychodów z tytułu instrumentów pochodnych zabezpieczających (+)25,4% r/r, (efekt wzrostu wolumenu transakcji CIRS wyrażonych w walucie polskiej - wzrost średniego kursu CHF oraz efekt wzrostu kuponów netto CIRS - wzrost średniej stawki WIBOR 3M w ujęciu rocznym),
- przychodów z tytułu inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży (+27,6% r/r) – efekt wzrostu wolumenu.

Dynamika kosztów odsetkowych ukształtowała się na poziomie (+)15,8% r/r, głównie w efekcie wzrostu kosztów z tytułu zobowiązań wobec klientów (w tym kosztów obsługi kredytów otrzymanych od niemonetranych instytucji finansowych), co jest spowodowane zarówno dynamicznym wzrostem portfela zobowiązań wobec klientów jak i wzrostem oprocentowania depozytów klientów.

W 2011 roku średnie oprocentowanie kredytów PKO Banku Polskiego SA wyniosło 7,1%, a średnie oprocentowanie depozytów ogółem ukształtowało się na poziomie 2,9%, wobec odpowiednio 6,8% i 2,8% w 2010 roku.

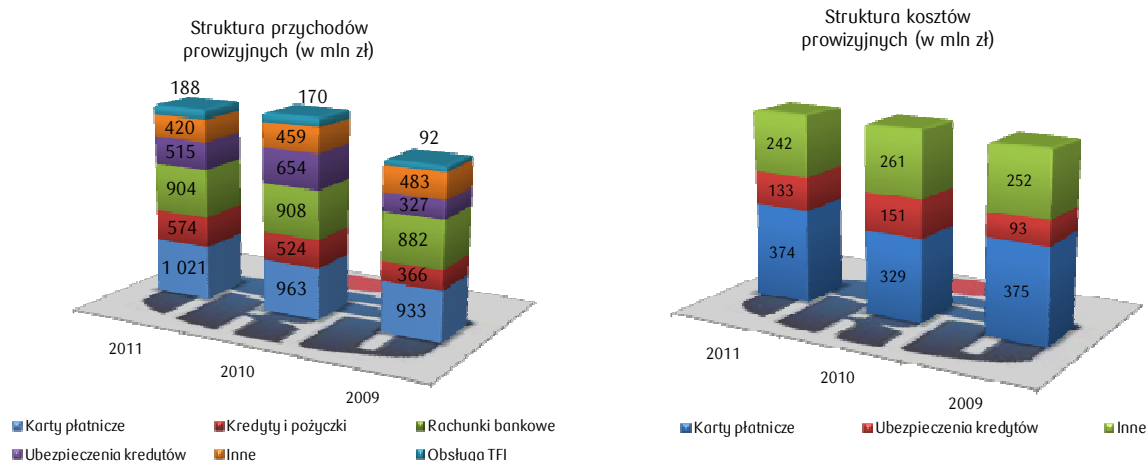
Marża Banku ukształtowała się w 2011 roku na poziomie 4,6%, co oznacza zmianę o 0,3 p.p. (r/r), przede wszystkim w efekcie dynamicznego wzrostu wyniku odsetkowego.

Tabela 3. Przychody i koszty odsetkowe PKO Banku Polskiego SA (w mln zł)

Wyszczególnienie	2011	Struktura 2011	2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Przychody odsetkowe z tytułu:	11 818,1	100,0%	10 107,6	100,0%	16,9%
Kredytów i pożyczek udzielonych klientom	9 581,3	81,1%	8 246,2	81,6%	16,2%
Instrumentów pochodnych zabezpieczających	814,3	6,9%	649,1	6,4%	25,4%
Aktywów finansowych wyznaczonych przy początkowym ujęciu jako wyceniane do wartości godziwej	561,8	4,8%	494,7	4,9%	13,6%
Inwestycyjnych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży	557,8	4,7%	437,1	4,3%	27,6%
Lokat w bankach	218,7	1,9%	147,7	1,5%	48,1%
Aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu	74,8	0,6%	128,9	1,3%	-42,0%
Inne	9,4	0,1%	3,8	0,0%	2,4x
Koszty odsetkowe z tytułu:	(4 313,1)	100,0%	(3 723,8)	100,0%	15,8%
Zobowiązań wobec klientów	(4 133,4)	95,8%	(3 586,3)	96,3%	15,3%
Własnej emisji papierów dłużnych	(130,6)	3,0%	(82,2)	2,2%	58,9%
Depozytów innych banków	(45,7)	1,1%	(31,2)	0,8%	46,3%
Inne	(3,4)	0,1%	(24,0)	0,6%	-85,8%
Wynik z tytułu odsetek	7 505,0	x	6 383,8	x	17,6%

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Uzyskany w 2011 roku wynik z tytułu prowizji i opłat utrzymał się na stabilnym poziomie i wyniósł 2 872,8 mln zł (-2,2% r/r).

Na poziom wyniku z tytułu prowizji i opłat w 2011 roku wpływ miały przede wszystkim następujące czynniki:

- spadek przychodów prowizyjnych z tytułu ubezpieczenia kredytów (-21,1% r/r) – efekt spadku sprzedaży kredytów konsumpcyjnych z fakultatywnym ubezpieczeniem,

przy:

- zwiększeniu przychodów prowizyjnych z tytułu obsługi kart płatniczych (+5,9% r/r), głównie w efekcie wzrostu transakcyjności kart,
- wzroście przychodów prowizyjnych z tytułu udzielonych kredytów i pożyczek (+9,5% r/r),
- wzroście przychodów prowizyjnych z tytułu obsługi funduszy inwestycyjnych (+10,2% r/r).

Tabela 4. Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat PKO Banku Polskiego SA (w mln zł)

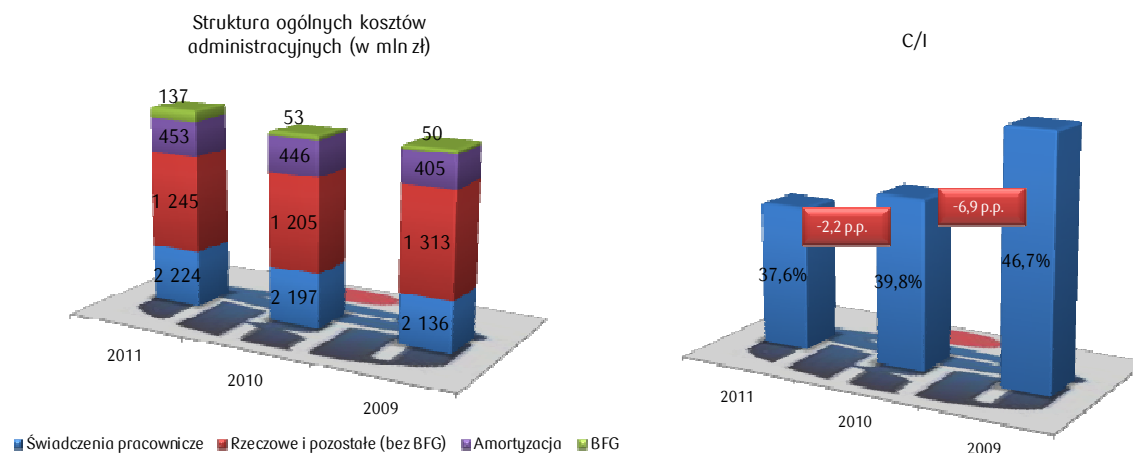
Wyszczególnienie	2011	Struktura 2011	2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Przychody z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	3 621,9	100,0%	3 678,5	100,0%	-1,5%
Kart płatniczych	1 020,6	28,2%	963,4	26,2%	5,9%
Obsługi rachunków bankowych	904,0	25,0%	908,2	24,7%	-0,5%
Udzielonych kredytów i pożyczek	574,0	15,8%	524,1	14,2%	9,5%
Ubezpieczenia kredytów	515,5	14,2%	653,5	17,8%	-21,1%
Obsługi funduszy inwestycyjnych (w tym opłaty za zarządzanie)	187,6	5,2%	170,3	4,6%	10,2%
Operacji kasowych	148,3	4,1%	165,4	4,5%	-10,3%
Operacji papierami wartościowymi	70,3	1,9%	73,2	2,0%	-4,0%
Inne*	201,6	5,6%	220,4	6,0%	-8,5%
Koszty z tytułu prowizji i opłat z tytułu:	(749,1)	100,0%	(740,9)	100,0%	1,1%
Kart płatniczych	(373,7)	49,9%	(329,4)	44,5%	13,5%
Ubezpieczenia kredytów	(133,5)	17,8%	(150,8)	20,4%	-11,5%
Usług akwizycyjnych	(117,6)	15,7%	(133,9)	18,1%	-12,2%
Inne**	(124,3)	16,6%	(126,8)	17,1%	-2,0%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	2 872,8	x	2 937,6	x	-2,2%

* Pozycja „Inne” obejmuje m.in. prowizje za dystrybucję znaków opłaty sądowej, prowizje za masowe operacje zagraniczne, prowizje za usługi powiernicze, prowizje za sprzedaż obligacji, prowizje Domu Maklerskiego z tytułu obsługi emisji pierwotnej, prowizje z tytułu administrowania zadłużeniem kredytobiorców wobec budżetu państwa.

** Pozycja „Inne” obejmuje m.in.: prowizje za usługi operacyjne innych banków, koszty usług rozliczeniowych, koszty opłat poniesionych przez Dom Maklerski na rzecz GPW i KDPW.

Ogólne koszty administracyjne

W 2011 roku ogólne koszty administracyjne zostały utrzymane na stabilnym poziomie w porównaniu z rokiem poprzednim (wzrost o 4,0% r/r).

Poziom ogólnych kosztów administracyjnych w 2011 roku był determinowany w głównej mierze przez:

- wzrost kosztów rzeczowych i pozostałych – przede wszystkim w efekcie wzrostu kosztów składek i wpłat na BFG oraz w efekcie wzrostu kosztów promocji i reklamy,
- wzrost kosztów świadczeń pracowniczych o 26,8 mln zł (+1,2% r/r), na który główny wpływ miał wzrost kosztów wynagrodzeń o 22,2 mln zł (+1,2% r/r).

Tabela 5. Ogólne koszty administracyjne PKO Banku Polskiego SA (w mln zł)

Wyszczególnienie	2011	Struktura 2011	2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Świadczenia pracownicze	(2 224,0)	54,8%	(2 197,3)	56,3%	1,2%
Koszty rzeczowe i pozostałe, w tym:	(1 381,8)	34,0%	(1 258,9)	32,3%	9,8%
Składki i wpłaty na Bankowy Fundusz Gwarancyjny	(136,7)	3,4%	(53,4)	1,4%	2,6x
Amortyzacja	(452,7)	11,2%	(446,0)	11,4%	1,5%
RAZEM	(4 058,5)	100,0%	(3 902,1)	100,0%	4,0%

Stabilny poziom ogólnych kosztów administracyjnych, przy równoczesnym wzroście przychodów PKO Banku Polskiego SA o 10,1% wobec 2010 roku, przełożył się na utrzymanie wysokiej efektywności działania Banku mierzonej wskaźnikiem C/I, który na koniec 2011 roku osiągnął poziom 37,6% (-2,2 p.p. w relacji do 2010 roku).

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw jest efektem kontynuowania bezpiecznej polityki PKO Banku Polskiego SA stosowanej do wyceny ryzyka kredytowego oraz wzrostu portfela kredytowego. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw w 2011 roku wyniósł (-)1 812,1 mln zł i był gorszy o (-)45,1 mln zł od uzyskanego w 2010 roku, głównie w efekcie wzrostu odpisów na kredyty gospodarcze, przy jednoczesnej poprawie wyniku na kredytach konsumpcyjnych.

Wskaźniki udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości wzrósł o 0,04 p.p. do poziomu 7,2% na dzień 31 grudnia 2011 roku. Utrzymanie wskaźnika na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego jest efektem konsekwentnego stosowania przez Bank zastrzonych kryteriów w ocenie jakości udzielonych kredytów oraz przyjętej polityki w zakresie postępowania z wierzytelnościami trudnymi.

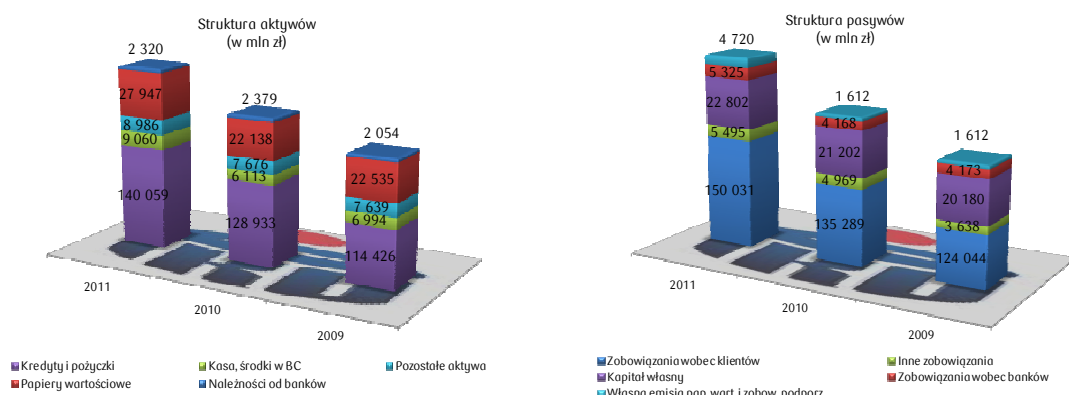
Tabela 6. Wynik z tytułu odpisów aktualizujących wartość PKO Banku Polskiego SA (w mln zł)

	2011	Struktura 2011	2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Wynik z tytułu odpisów, w tym:					
kredyty i pożyczki udzielone klientom wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	(1 731,4)	95,5%	(1 600,7)	90,6%	8,2%
sektor niefinansowy	(1 725,3)	95,2%	(1 606,5)	90,9%	7,4%
kredyty konsumpcyjne	(662,4)	36,6%	(809,1)	45,8%	-18,1%
kredyty mieszkaniowe	(379,0)	20,9%	(258,1)	14,6%	46,8%
kredyty gospodarcze	(683,9)	37,7%	(539,3)	30,5%	26,8%
sektor finansowy	(3,4)	0,2%	(2,6)	0,1%	33%
sektor budżetowy	(2,6)	0,1%	8,4	-0,5%	-131,7%
wartości niematerialne	-	0,0%	(2,6)	0,1%	x
inwestycje w jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone	(24,7)	1,4%	(15,1)	0,9%	63,9%
rzeczowe aktywa trwałe	1,0	-0,1%	(29,4)	1,7%	x
pozostałe	(57,0)	3,1%	(119,2)	6,7%	0,5x
Odpisy - razem	(1 812,1)	100%	(1 767,0)	100%	2,6%

3.4 Sprawozdanie z sytuacji finansowej PKO Banku Polskiego SA

Główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej

Suma bilansowa PKO Banku Polskiego SA zwiększyła się o 21,1 mld zł (+12,6% r/r) w relacji do 2010 roku i na koniec 2011 roku ukształtowała się na poziomie 188,4 mld zł. W efekcie PKO Bank Polski SA umocnił pozycję największej instytucji finansowej w polskim sektorze bankowym.

W zakresie aktywów szczególnie wysoką dynamikę odnotowały kredyty i pożyczki udzielone klientom, które przyrosły o 11,1 mld zł w ujęciu rocznym (+8,6% r/r) oraz portfel papierów wartościowych (wzrost o 26,2% r/r).

Wzrost aktywów został sfinansowany w głównej mierze wzrostem zobowiązań wobec klientów o 14,7 mld zł (+10,9% r/r) w relacji do roku 2010 - zwiększenie wolumenu depozytów oraz pozyskanie przez Bank środków z emisji obligacji w ramach programu EMTN (więcej informacji na ten temat zostało zaprezentowanych w rozdziale 4.5).

Tabela 7. Podstawowe pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej PKO Banku Polskiego SA (w mln zł)

Wyszczególnienie	31.12.2011	Struktura 2011	31.12.2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Kasa, środki w Banku Centralnym	9 060,3	4,8%	6 112,6	3,7%	48,2%
Należności od banków	2 320,2	1,2%	2 379,2	1,4%	-2,5%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	140 058,6	74,4%	128 933,1	77,1%	8,6%
Papiery wartościowe	27 947,2	14,8%	22 138,2	13,2%	26,2%
Pozostałe aktywa	8 986,3	4,8%	7 675,8	4,6%	17,1%
Suma aktywów	188 372,7	100,0%	167 238,9	100,0%	12,6%
Zobowiązania wobec banków	5 324,8	2,8%	4 167,6	2,5%	27,8%
Zobowiązania wobec klientów	150 030,7	79,6%	135 289,1	80,9%	10,9%
Własna emisja papierów wartościowych i zobowiązania podporządkowane	4 720,0	2,5%	1 611,8	1,0%	2,9x
Inne zobowiązania	5 494,8	2,9%	4 968,7	3,0%	10,6%
Suma zobowiązań	165 570,3	87,9%	146 037,1	87,3%	13,4%
Kapitał własny ogółem	22 802,4	12,1%	21 201,8	12,7%	7,5%
Suma zobowiązań i kapitału własnego	188 372,7	100,0%	167 238,9	100,0%	12,6%
Kredyty/Depozyty (zob. wob. klientów)	93,4%	x	95,3%	x	-1,9 pp.
Kredyty/Stabilne źródła finansowania*	88,5%	x	92,2%	x	-3,6 pp.
Aktywa oproc./Aktywa	90,4%	x	91,8%	x	-1,3 pp.
Pasywa oproc./Pasywa	85,0%	x	84,3%	x	0,6 pp.

* Stabilne źródła finansowania obejmują zobowiązania wobec klientów (z uwzględnieniem środków z tyt. emisji euroobligacji), kredyty otrzymane od instytucji finansowych oraz długoterminowe finansowanie zewnętrzne w postaci zobowiązań podporządkowanych oraz własnej emisji papierów dłużnych.

Wskaźnik rentowności aktywów (ROA) wzrósł o 0,1 p.p. do poziomu 2,2%, w efekcie wysokiej dynamiki wzrostu zysku netto (+19,4% r/r), przy wzroście średnich aktywów o 10,7% r/r, natomiast wskaźnik rentowności kapitałów (ROE) wzrósł o 2,8 p.p. osiągając poziom 18,3%, w efekcie wzrostu zysku netto.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wolumen kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniósł 140,1 mld zł na koniec grudnia 2011 roku i w porównaniu do roku poprzedniego był wyższy o 11,1 mld zł (+8,6% r/r), o czym zdecydował przyrost kredytów sektora niefinansowego (+10,9 mld zł), głównie kredytów mieszkaniowych - wzrost o 8,2 mld zł (+13,3% r/r) oraz kredytów gospodarczych - wzrost o 4,1 mld zł (+11,5% r/r) w relacji do 2010 roku.

Tabela 8. Kredyty i pożyczki udzielone klientom PKO Banku Polskiego SA - struktura rodzajowa (w mln zł)

Struktura rodzajowa	31.12.2011	Struktura 2011	31.12.2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom Banku netto	140 058,6	100,0%	128 933,1	100,0%	8,6%
Sektor finansowy (z wyłączeniem banków)	3 211,6	2,3%	4 247,2	3,3%	-24,4%
Sektor niefinansowy	131 796,4	94,1%	120 848,6	93,7%	9,1%
<i>Kredyty konsumpcyjne</i>	<i>22 797,2</i>	<i>16,3%</i>	<i>24 061,8</i>	<i>18,7%</i>	<i>-5,3%</i>
<i>Kredyty mieszkaniowe</i>	<i>69 645,9</i>	<i>49,7%</i>	<i>61 495,6</i>	<i>47,7%</i>	<i>13,3%</i>
<i>Kredyty gospodarcze</i>	<i>39 353,3</i>	<i>28,1%</i>	<i>35 291,2</i>	<i>27,4%</i>	<i>11,5%</i>
Sektor budżetowy	5 050,7	3,6%	3 837,4	3,0%	31,6%

Szczegółowe informacje na temat kredytów i pożyczek udzielonych klientom PKO Banku Polskiego SA znajdują się w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok.

Zobowiązania wobec klientów

W 2011 roku zobowiązania wobec klientów wzrosły o 10,9%, tj. o 14,7 mld zł, na co istotny wpływ miał wzrost stanu depozytów klientów.

W strukturze rodzajowej zobowiązań wobec klientów główną pozycję stanowią zobowiązania wobec ludności (+9,6% r/r), których udział w strukturze w stosunku do poprzedniego roku utrzymał się na stabilnym poziomie. Wzrost udziału w zobowiązaniach wobec klientów odnotowały natomiast zobowiązania wobec

podmiotów gospodarczych o 2,7 p.p. r/r, przy spadku udziału zobowiązań wobec jednostek budżetowych o 1,9 p.p. r/r.

Tabela 9. Zobowiązania wobec klientów PKO Banku Polskiego SA – struktura rodzajowa (w mln zł)

Struktura rodzajowa	31.12.2011	Struktura 2011	31.12.2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Zobowiązania wobec ludności	103 424,1	68,9%	94 347,1	69,7%	9,6%
Zobowiązania wobec podmiotów gospodarczych	42 784,3	28,5%	34 895,1	25,8%	22,6%
Zobowiązania wobec jednostek budżetowych	3 822,2	2,5%	6 046,8	4,5%	-36,8%
Razem zobowiązania wobec klientów	150 030,7	100,0%	135 289,1	100,0%	10,9%

W 2011 roku struktura terminowa zobowiązań wobec klientów uległa nieznacznym zmianom. Zobowiązania o terminie zapadalności do 3 miesięcy włącznie stanowiły 70,6% wszystkich zobowiązań wobec klientów na dzień 31.12.2011 roku, co oznacza zmianę w strukturze o (-)1,5 p.p. w stosunku do końca 2010 roku, przy czym sam wolumen tych zobowiązań wzrósł o 8,3 mld zł r/r. Spadek udziału przedmiotowych zobowiązań wobec klientów został skompenzowany wzrostem udziału depozytów o dłuższych terminach zapadalności.

Tabela 10. Zobowiązania wobec klientów PKO Banku Polskiego SA – struktura terminowa (w mln zł)

Struktura terminowa	31.12.2011	Struktura 2011	31.12.2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Do 1 miesiąca włącznie	92 633,3	60,7%	82 185,3	59,6%	12,7%
Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	15 019,1	9,8%	17 198,8	12,5%	-12,7%
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku włącznie	35 092,3	23,0%	31 504,8	22,9%	11,4%
Powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	8 059,4	5,3%	5 437,9	3,9%	48,2%
Powyżej 5 lat	1 715,0	1,1%	1 523,2	1,1%	12,6%
Korekta wartości i odsetki	(2 488,5)	x	(2 560,9)	x	-2,8%
Razem zobowiązania wobec klientów	150 030,7	x	135 289,1	x	10,9%

Na koniec 2011 roku największy udział w strukturze terytorialnej bazy depozytowej⁵ (z wyłączeniem depozytów międzybankowych) miały regiony: mazowiecki (26,9%), śląsko-opolski (12,0%), wielkopolski (9,9%). Ich łączny udział w depozytach ogółem PKO Banku Polskiego SA wyniósł 48,9%.

Kapitały własne i współczynnik wypłacalności

Kapitały własne PKO Banku Polskiego SA wzrosły o 7,5% w ujęciu rocznym, stanowiąc na koniec 2011 roku 12,1% pasywów. W porównaniu do poprzedniego roku udział kapitałów własnych w strukturze pasywów obniżył się nieznacznie o 0,6 p.p.

Współczynnik wypłacalności PKO Banku Polskiego SA, na koniec 2011 roku wyniósł 11,93% i ukształtował się na wysokim poziomie, zbliżonym do poziomu z końca 2010 roku (-0,06 p.p. r/r). Adekwatność kapitałowa została utrzymana na bezpiecznym poziomie, przy wypłacie dywidendy z zysku netto za 2010 rok na poziomie 74,7% oraz wzroście portfela kredytowego.

⁵ Struktura na podstawie danych zarządczych PKO Banku Polskiego SA.

Tabela 11. Kapitały własne i współczynnik wypłacalności PKO Banku Polskiego SA (w mln zł)

Wyszczególnienie	2011	Struktura 2011	2010	Struktura 2010	Zmiana 2011/2010
Kapitały własne, w tym:	22 802,4	100,0%	21 201,8	100,0%	7,5%
Kapitał zakładowy	1 250,0	5,5%	1 250,0	5,9%	0,0%
Kapitał zapasowy	12 898,1	56,6%	12 098,1	57,1%	6,6%
Pozostałe kapitały rezerwowe	3 319,6	14,6%	3 283,4	15,5%	1,1%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	1 070,0	4,7%	1 070,0	5,0%	0,0%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	(51,2)	-0,2%	(28,8)	-0,1%	77,6%
Niepodzielony wynik finansowy	-	0,0%	-	0,0%	x
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	362,2	1,6%	217,9	1,0%	66,2%
Wynik okresu bieżącego	3 953,6	17,3%	3 311,2	15,6%	19,4%
Fundusze własne	17 347,9	x	16 562,9	x	4,7%
Współczynnik wypłacalności	11,93%	x	11,99%	x	-0,06 p.p.

4. ROZWÓJ BIZNESU

4.1 Kierunki rozwoju PKO Banku Polskiego SA

Kierunki rozwoju PKO Banku Polskiego SA wytycza strategia rozwoju na lata 2010-2012, która została przyjęta przez Zarząd Banku i zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku w lutym 2010 roku. Główne cele strategiczne Banku zgodne z jego misją, zakładają:

- pozostanie bankiem uniwersalnym z tradycjami, o polskim charakterze, postrzeganym jednocześnie jako Bank nowoczesny i bezpieczny,
- osiągnięcie trwałych przewag konkurencyjnych i wzmocnienie pozycji lidera we wszystkich ważnych segmentach rynku,
- zorientowanie usług na potrzeby klientów, w celu budowania z nimi silnych, długookresowych relacji,
- realizację zrównoważonego, organicznego wzrostu skali działania oraz wyników, przy jednoczesnej poprawie efektywności działania,
- zachowanie stabilnej rentowności i zapewnienie stałego wzrostu wartości spółki, zgodnie z oczekiwaniami akcjonariuszy,
- prowadzenie ostrożnej polityki zarządzania ryzykiem,
- pozyskanie opinii najlepszego pracodawcy w polskim sektorze finansowym.

Działania realizowane w ramach Strategii Banku obejmują szereg inicjatyw zmierzających do pełnego i efektywnego wykorzystania potencjału Banku, jak również spółek zależnych Grupy Kapitałowej Banku. Działania te mają na celu osiągnięcie efektu synergii i optymalizacji korzyści biznesowych związanych z przygotowaniem komplementarnej oferty usług. Realizowane w tym zakresie inicjatywy strategiczne dotyczą w szczególności działań zmierzających do optymalizacji modelu grupy kapitałowej, obejmujących m.in. opracowanie nowych strategii rozwoju dla poszczególnych spółek. Rozwój Banku i jego Grupy Kapitałowej, zakłada również intensywne prace zmierzające do wzrostu efektywności kosztowej. W efekcie podjętych działań strategicznych, PKO Bank Polski SA staje się coraz silniejszym, centralnym podmiotem sprawnej i efektywnej grupy kapitałowej, oferującej swoim klientom nowoczesną, kompleksową ofertę produktów.

Ważnym, wymiernym efektem procesu wdrażania strategii Banku, szczególnie z punktu widzenia jego akcjonariuszy, jest stabilna, umacniająca się pozycja Banku na rynku usług finansowych. Odzwierciedleniem zaufania inwestorów do Banku jest stabilny poziom wartości kursu akcji, szczególnie w odniesieniu do indeksów giełdowych (WIG 20, Euro STOXX Banks), zwłaszcza mając na uwadze ograniczenia makroekonomiczne, wynikające z trwającego kryzysu gospodarczego. Zaufanie inwestorów wzmacnia dodatkowo odnotowywany systematyczny wzrost poziomu satysfakcji klientów, świadczący o trafności realizowanych zmian systemowych.

W wymiarze biznesowym strategia Banku oparta jest na trzech głównych filarach, którymi są: bankowość detaliczna, bankowość korporacyjna i bankowość inwestycyjna. Wdrażanie strategicznych celów biznesowych jest silnie ukierunkowane na realizację potrzeb klientów Banku, zarówno indywidualnych jak również instytucjonalnych, z uwzględnieniem specyficznych potrzeb poszczególnych segmentów, jak np: podmiotów rynku małych i średnich przedsiębiorstw, instytucji działających na rzecz gospodarstw domowych, czy instytucji rządowych i samorządowych.

W celu efektywnej realizacji działań biznesowych i pro-klientowskich, realizowane są prace dotyczące rewitalizacji oferty produktowej, dostosowujące usługi Banku do potrzeb i oczekiwań klientów. Wdrażane są najlepsze standardy obsługi, obowiązujące na rynku usług finansowych. Realizacja tych celów dotyczy zarówno inicjatyw w obszarze bankowości detalicznej, ze szczególnym uwzględnieniem klientów bankowości prywatnej i osobistej, jak również inicjatyw w obszarach bankowości korporacyjnej i inwestycyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem dostosowania oferty i modelu obsługi do potencjału rozwojowego największych, strategicznych klientów Banku.

W przyjętym horyzoncie czasowym wdrożenia strategii przewidziane są istotne zmiany jakościowe nie tylko w ofercie, czy procesie i standardzie obsługi, ale również w rozwoju, modernizacji, wyposażeniu i wizualizacji sieci placówek. Prowadzone są jednocześnie działania zmierzające do poprawy funkcjonalności obsługi rachunków klientów poprzez zdalne kanały dostępu. W celu wsparcia realizacji inicjatyw biznesowych PKO Bank Polski SA kontynuuje prace nad wdrożeniem zmian systemowych w zakresie procesów i czynności *back office*. Przyczyni się to do znaczącego uproszczenia i skrócenia czasu realizacji czynności sprzedażowych.

Bank prowadzi również inicjatywy zmierzające do unifikacji i rozwoju platform transakcyjnych, wspierających procesy sprzedażowe w sieci oddziałów.

W zakresie wsparcia procesów biznesowych konsekwentnie realizowana jest centralizacja operacji i analiz, oparta na rozwoju jednolitego systemu informacji zarządczej Banku. Prowadzone są ponadto działania wdrożeniowe platformy wspierającej kompleksowo procesy HR. Kierunek zmian w obszarze IT związany jest ze zmianami w systemach operacyjnych, przebudową procesów *front office*, jak również ze zmianami w procesach wspomagających zarządzanie Bankiem.

Podstawowym, biznesowym efektem realizacji strategii będzie wyraźny wzrost skali działalności Banku wyrażający się przyrostem aktywów. Zgodnie z przyjętymi założeniami, mają się one zwiększyć o ok. 35%, osiągając na koniec 2012 roku poziom ok. 200 mld zł, przy wartości portfela kredytowego na poziomie powyżej 160 mld zł (wzrost o ok. 45%).

Zrównoważony rozwój Banku powinien przełożyć się na wysoki poziom rentowności (osiągnięcie wskaźników ROE powyżej 16% oraz ROA powyżej 2%), któremu ma towarzyszyć ścisła kontrola kosztów (wskaźnik kosztów do dochodów C/I na poziomie poniżej 45%) oraz utrzymanie wskaźnika adekwatności kapitałowej na bezpiecznym poziomie powyżej 12%.

4.2 Udziały rynkowe PKO Banku Polskiego SA

Po 4 kwartałach 2011 roku Bank utrzymywał pozycję lidera sektora bankowego pod względem udziału w rynku kredytów, który wyniósł 16,2 p.p. W zakresie depozytów nastąpiła stabilizacja udziałów rynkowych na poziomie 17,8% przy wzroście udziałów w zakresie podmiotów instytucjonalnych (+0,4 p.p.).

Tabela 12. Udziały rynkowe PKO Banku Polskiego SA (w %)*

	2011	2010	2009	Zmiana 2011/ 2010
Kredyty	16,2	17,2	16,6	-1 p.p.
osoby prywatne	19,2	20,0	19,5	-0,8 p.p.
mieszkaniowe	19,9	20,9	21,0	-1 p.p.
złotowe	30,6	33,1	33,3	-2,5 p.p.
walutowe	13,2	13,7	14,3	-0,5 p.p.
konsumpcyjne i pozostałe	17,6	18,2	17,1	-0,6 p.p.
podmioty instytucjonalne	13,1	14,1	13,8	-1 p.p.
Depozyty	17,8	17,9	18,5	-0,1 p.p.
osoby prywatne	22,3	23,2	23,4	-0,9 p.p.
podmioty instytucjonalne	12,1	11,7	12,9	0,4 p.p.

* Dane wg systemu sprawozdawczości dla NBP - Webis.

4.3 Obszary biznesowe⁶

4.3.1 Segment detaliczny

W 2011 roku, działania przeprowadzone przez Bank w segmencie detalicznym skoncentrowane były na podnoszeniu atrakcyjności i konkurencyjności oferowanych produktów, przy elastycznym reagowaniu na zmieniające się warunki rynkowe.

W ramach segmentu detalicznego PKO Bank Polski SA koncentrował się na zapewnieniu kompleksowej oferty usług bankowych, zaspokajających zarówno potrzeby kredytowe jak i depozytowo-rozliczeniowe. Podejmowane były również działania zmierzające do podniesienia jakości obsługi, m.in. poprzez ulepszenie standardu obsługi klientów oraz zwiększenie kwalifikacji pracowników (szkolenia produktowe). Poniżej przedstawione zostały działania podejmowane w ramach poszczególnych grup produktów.

⁶ W niniejszym podrozdziale prezentowane są dane zarządcze Banku; ewentualne różnice w sumach, udziałach i dynamikach wynikają z zaokrągleń.

Tabela 13. Oferta kredytowa w segmencie detalicznym

Produkty i usługi	Działanie
Pożyczka Gotówkowa	W ramach uatrakcyjnienia oferty pożyczki gotówkowej w 2011 roku przeprowadzono okresowe promocyjne oferty produktu m.in. dla klientów decydujących się na produkt z rozszerzonym pakietem ubezpieczeniowym, dla klientów którzy przy zawieraniu umowy o pożyczkę otworzą ROR z nowej oferty Banku i zlecać jednocześnie przekazywanie wynagrodzenia/renty/emerytury na nowo otwarty ROR i złożyć zlecenie spłaty kredytu z tego rachunku. W ramach iPKO przeprowadzono kolejne akcje zdalnej sprzedaży pożyczki (luty 2011 roku). Atutem akcji była możliwość skorzystania z obniżonej prowizji w stosunku do standardowej oferty.
Kredyty MSP	W ramach oferty kredytowej MSP dla obecnych i potencjalnych klientów PKO BP SA, posiadających kredyty w innych bankach możliwość skorzystania ze specjalnych warunków cenowych udzielenia kredytu w PKO BP SA na spłatę zadłużenia w innych bankach (odstąpienie od pobierania prowizji za przyjęcie wniosku, bardzo niska prowizja za udzielenie kredytu, począwszy od 0,1% oraz obniżony o 1 p.p. poziom marży). Promocja obowiązywała w okresie od 1 czerwca 2011 do 1 sierpnia 2011 roku.
Kredyt hipoteczny	W 2011 Bank PKO BP SA zachował pozycję lidera na rynku sprzedaży kredytów hipotecznych. W celu wsparcia sprzedaży przeprowadzono działania promocyjne dotyczące dwóch kredytów: kredytu WŁASNY KĄT hipoteczny oraz Preferencyjnego kredytu mieszkaniowego z dopłatami do oprocentowania przez BGK. Dodatkowo wprowadzono ofertę specjalną dla klientów nabywających nieruchomości w ramach inwestycji realizowanych przez wybranych deweloperów (obejmującą ok. 219 deweloperów) oraz dla klientów będących pracownikami firm (obejmującą 16 ofert), a także ofertę specjalną dla klientów targów branżowych, w ramach organizowanych ok. 93 imprez targowych. W dniach 15-16 grudnia 2011 roku zorganizowano dni otwarte kredytów hipotecznych, w ramach których klienci odwiedzający jeden z oddziałów Banku i wpisujący się na specjalną listę, a następnie składający wniosek o kredyt do dnia 13.01.2012 roku oraz posiadający bądź otwierający dowolny ROR w PKO BP SA otrzymali preferencyjne warunki kredytu.
Karty	W 1 kwartale 2011 roku miała miejsce kompleksowa przebudowa oferty kart kredytowych PKO BP SA, obejmująca między innymi: - rozszerzenie oferty ubezpieczeń dla kart kredytowych, - wprowadzenie nowej funkcjonalności (<i>Instalment</i>) dla kart kredytowych PKO BP SA, umożliwiającej rozłożenie na raty spłaty operacji bezgotówkowych dokonanych kartą kredytową, - wprowadzenie nowych, atrakcyjnych wzorów kart kredytowych wydawanych ze znakiem organizacji płatniczej Visa w ramach tzw. galerii, - wprowadzenie możliwości otrzymania karty kredytowej bez pierwszej opłaty rocznej za kartę pod warunkiem otwarcia ROR z nowej oferty oraz wystąpienia o kartę, - wprowadzenie nowej, bezpłatnej usługi dla posiadaczy kart kredytowych - każdy klient, który podał numer telefonu komórkowego otrzymuje wiadomość SMS z terminem spłaty zadłużenia. Dodatkowo w sierpniu i wrześniu przeprowadzono akcje promocyjne wspierające sprzedaż błękitnych, srebrnych i złotych kart kredytowych, polegające na odstąpieniu od pobrania opłaty rocznej za nowo wydane karty kredytowe. Od 1 listopada 2011 roku do 1 stycznia 2012 roku Bank uczestniczył w promocji organizowanej przez organizację Visa, związanej z Igrzyskami Olimpijskimi w Londynie w 2012 roku.

Powyższe zmiany w ofercie kredytowej przełożyły się na wzrost wolumenów kredytów w segmencie detalicznym o 7,8% r/r, tj. o 8,0 mld zł. Największy wzrost dotyczył kredytów bankowości hipotecznej – 7,6 mld zł. PKO Bank Polski SA zachował pozycję lidera na rynku sprzedaży kredytów hipotecznych.

Tabela 14. Stany kredytów w segmencie detalicznym (w mln zł)

Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana 2011/2010	Zmiana (w mln zł)
Kredyty i pożyczki udzielone brutto, w tym:*				
- bankowości detalicznej i prywatnej	21 550	23 046	-6,5%	(1 495)
- małych i średnich przedsiębiorstw	15 345	14 340	7,0%	1 005
- bankowości hipotecznej	65 342	57 765	13,1%	7 577
- rynku mieszkaniowego (w tym wspierane przez budżet państwa)	7 887	6 971	13,1%	916
Razem	110 124	102 122	7,8%	8 002

* zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów biznesowych wynika ze zmiany sposobu prezentacji; m.in. obecnie prezentowane wolumeny obejmują także korektę wyceny.

PKO Bank Polski SA kontynuował działania związane z uatrakcyjnianiem oferty depozytowej dla klientów, zarówno w zakresie stałej oferty depozytowej, jak również wprowadzając nowe, wysoko oprocentowane produkty dla klientów. Poniżej przedstawione zostały główne działania podjęte w zakresie działalności depozytowej.

Tabela 15. Oferta depozytowa w segmencie detalicznym

Produkty i usługi	Działanie
Rachunek Oszczędnościowo-Rozliczeniowy w Grupie Superkonto	14 marca do oferty Banku wprowadzono nową, innowacyjną ofertę rachunków ROR, zróżnicowanych pod względem preferencji klientów: SUPERKONTO Oszczędne, PKO Konto za Zero, PKO Konto dla Młodych, PKO Konto Pogodne, PKO Konto Pierwsze. Od 16 maja 2011 roku zostały wdrożone do oferty 3 nowe rachunki, w tym dwa dedykowane klientom z segmentu bankowości osobistej i prywatnej: PKO Konto bez Granic, PKO Konto Aurum, PKO Konto Platinum II. Sprzedaż nowych rachunków wspierana była intensywną kampanią reklamową. W serwisach iPKO zostały udostępnione klientom nowe rachunki Konto Pierwsze, Konto dla Młodych, Superkonto Oszczędne, Konto za Zero, PKO Konto Pogodne, PKO Konto bez Granic, PKO Konto Aurum, PKO Konto Platinum II. We wszystkich nowych pakietach abonament miesięczny za korzystanie z serwisów iPKO wynosi 0 zł.
Rachunek Oszczędnościowy PLUS	18 sierpnia 2011 roku Bank wdrożył nowy produkt - Rachunek Oszczędnościowy PLUS z oprocentowaniem progresywnym (9 przedziałów kwotowych). Produkt był oferowany: - w wariantcie standardowym - z kapitalizacją miesięczną, dostępny dla wszystkich zainteresowanych klientów, - w wariantcie promocyjnym - z kapitalizacją dzienną (do 29.12.2011 roku), dla posiadaczy rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych w PKO BP SA. Oprocentowanie 3,90% odpowiadało oprocentowaniu 4,80% na lokacie standardowej objętej podatkiem dochodowym. W związku ze zmianą w ustawie o ordynacji podatkowej rachunek z kapitalizacją dzienną został wycofany z oferty z dniem 31 grudnia 2011 roku.
Lokata z Funduszem (Lokata Inwestycyjna Akcji Plus/Stabilnego Wzrostu Plus)	Oferowana w okresie od 16 marca do 31 grudnia 2011 roku. Trzecia edycja popularnego wśród klientów Banku produktu. To produkt łączący gwarancję zysku z wysokooprocentowaną lokatą z częścią inwestycyjną w postaci jednostek uczestnictwa funduszu inwestycyjnego. Klienci do wyboru otrzymali 2 subfundusze z oferty PKO TFI: Akcji PLUS albo Stabilnego Wzrostu PLUS. Lokata jest produktem charakteryzującym się wysokim oprocentowaniem części depozytywnej sięgającym 6,66% (okres trwania lokaty - 12 miesięcy) i 5,55% (okres trwania lokaty - 6 miesięcy), niską minimalną kwotą inwestycji - 2 000 zł oraz brakiem opłat za odkupienie jednostek uczestnictwa po upływie 12 miesięcy.
Lokata z Funduszem (PKO Zrównoważony Plus)	Wprowadzona do oferty od 12 września do 31 grudnia 2011 roku lokata skierowana była do klientów bankowości osobistej i prywatnej. Rachunek lokaty otwierany był na okres umowny 12 miesięcy. Dla części inwestycyjnej rekomendowany horyzont inwestycyjny dla subfunduszu PKO Zrównoważony Plus wynosił 4 lata, zysk uzależniony jest od wyników subfunduszu PKO Zrównoważony Plus. Dla części depozytywnej oprocentowanie stałe wynosiło 7% w skali roku. Minimalna wpłata na lokatę wynosiła 50 000 zł.
Lokata terminowa 2M, 3M z dzienną kapitalizacją odsetek	Od 18 sierpnia ub.r. wprowadzono bardzo atrakcyjne lokaty terminowe 2 i 3 miesięczne z dzienną kapitalizacją odsetek oraz lokaty terminowe 2 i 3 miesięczne z dzienną kapitalizacją odsetek na nowe środki. Oprocentowanie lokat wynosiło 4,05% i odpowiadało oprocentowaniu 4,50% na lokacie standardowej objętej podatkiem dochodowym. Oprocentowanie lokaty na nowe środki wynosiło 4,50% i odpowiadało oprocentowaniu 5,56% na lokacie objętej "podatkiem Belki". Minimalna kwota wpłaty na lokatach wynosiła 1 000 zł. Lokata wycofana z oferty z dniem 31 grudnia 2011 roku.
Lokata terminowa 5M, 10M, 15M z dzienną kapitalizacją odsetek	Od listopada wprowadzono atrakcyjną lokatę terminową 5,10,15 miesięczną z dzienną kapitalizacją odsetek oraz lokatę 5,10,15 miesięczną z dzienną kapitalizacją odsetek na nowe środki. Oprocentowanie lokat wynosiło odpowiednio 4,10%, 4,20% i 4,30% w skali roku i odpowiadało oprocentowaniu 5,10%, 5,27% i 5,45% na lokacie standardowej objętej podatkiem dochodowym, natomiast oprocentowanie lokat na nowe środki wynosiło odpowiednio 4,50%, 4,60% i 4,70% w skali roku co odpowiadało oprocentowaniu 5,60%, 5,79%, 5,97% na lokacie objętej "podatkiem Belki". Minimalna kwota wpłaty 1 000 zł. Wycofanie lokaty z dniem 31 grudnia 2011 roku.
Polisa Oszczędnościowa z PZU Życie	Oferowana klientom Banku w II edycjach od 26 kwietnia do 30 czerwca 2011 roku, od 11 lipca do 5 sierpnia 2011 roku. Polisa jest grupowym ubezpieczeniem na życie i dożycie w PZU Życie SA (Ubezpieczyciel) z atrakcyjnym poziomem zysku w skali roku wynoszącym 4,05%, co odpowiada zyskowi z lokaty oprocentowanej 5,00% w skali roku. Termin polisy oszczędnościowej we wszystkich edycjach wynosi 12 miesięcy.
Oszczędnościowa Książeczka Mieszkaniowa	W 2011 roku dokonano rewitalizacji "Oszczędnościowej Książeczki Mieszkaniowej". W styczniu 2011 roku wprowadzono depozytowo - inwestycyjny rachunek oszczędnościowy "Oszczędnościowa książeczka mieszkaniowa powiązana z funduszami inwestycyjnymi PKO". Wprowadzenie nowej wersji książeczki mieszkaniowej ma na celu unowocześnienie oferty produktowej PKO BP SA oraz ponowne zainteresowanie klientów tą formą oszczędzania. Produkt jest przeznaczony dla klientów oczekujących większych zysków w dłuższym horyzoncie czasowym, nie obciążonych podatkiem od dochodów kapitałowych z części depozytywnej produktu. W lipcu dokonano modyfikacji rachunku oszczędnościowego „Oszczędnościowa Książeczka Mieszkaniowa” (dodanie dwóch dodatkowych progów oszczędzania). Cechą charakterystyczną produktu jest atrakcyjne oprocentowanie części depozytywnej, preferencje przy kredycie mieszkaniowym Własny Kąt w PKO BP SA, możliwość osiągnięcia dodatkowych zysków z części inwestycyjnej w funduszach PKO, zwolnienie odsetek uzyskanych z części depozytywnej z podatku dochodowego od osób fizycznych. W sierpniu ub.r. wprowadzono "Oszczędnościową Książeczkę Mieszkaniową" o stałej stopie procentowej, której oprocentowanie wynosi 4,25%.
Obiegowe książeczki oszczędnościowe SKO	W 2011 roku Bank dwukrotnie dokonywał zmian oprocentowania środków pieniężnych zgromadzonych na obiegowych książeczkach oszczędnościowych z wkładem płatnym na żądanie, wystawianych dla Szkolnych Kas Oszczędności. - w okresie od 3 stycznia do 31 maja 2011 roku podwyższono stawki oprocentowania z obecnie obowiązującego 0,01% do wysokości 3,5% oraz zastosowano stawkę promocyjną w wysokości 4,5%, - w dniu 1 września podwyższono stawkę oprocentowania z 3,5% do 5%. Wprowadzona zmiana wynikała z promowania przez Bank pozytywnego wizerunku Szkolnych Kas Oszczędności, których działalność oparta jest na edukacji uczniów w zakresie oszczędzania i przedsiębiorczości.
Pakiet Biznes Waluta	Wprowadzony do oferty Banku w marcu 2011 roku Pakiet jest narzędziem pozyskiwania dynamicznie rozwijających się firm z sektora MSP - firm realizujących regularnie transakcje zagraniczne (eksport, import, wymiana walutowa). Podstawą pakietu jest Internetowa Platforma Transakcyjna iPKO dealer.
Biznes Lokata MSP	Wprowadzono do oferty Banku kolejne edycje Biznes lokaty MSP (26 kwietnia i 17 października 2011 roku). Jest to lokata o progresywnym oprocentowaniu, na okresy lokowania 6 lub 12 miesięcy. Od kwietnia 2011 roku w ofercie Banku dostępny jest produkt depozytowy dla MSP - Biznes Lokata MSP z obsługą w iPKO.
Pakiet Biznes Debiut 18	Wprowadzony do oferty Banku (19.09.2011) atrakcyjny pakiet dla firm z segmentu MSP Pakiet Biznes Debiut 18. Pakiet adresowany jest do klientów prowadzących działalność gospodarczą nie dłużej niż 12 miesięcy i zainteresowanych taniej ofertą obsługi bieżącej.
Pakiet Nasza Wspólnota Plus	Uatrakcyjnienie oferty i zwiększenie pozycji konkurencyjnej na rynku wspólnot mieszkaniowych poprzez wprowadzenie do oferty pakietu Nasza Wspólnota Plus (sprzedaż od 18 kwietnia 2011 roku). Opłata za prowadzenie rachunku w wysokości 12 zł obejmuje realizację przelewów krajowych za pośrednictwem iPKO lub iPKO Biznes. Ponadto, posiadacze rachunku korzystają z obniżonych stawek z tytułu prowadzenia rachunku funduszu remontowego, abonamentu za usługę iPKO Biznes i otwartych wpłat gotówkowych w PLN. Dodatkowo, nowa oferta wspiera sprzedaż kredytów inwestorskich z grupy Nasz Remont poprzez obniżenie o 50% opłaty za prowadzenie rachunku bieżącego podstawowego w okresie pierwszych czterech lat kredytowania.

Lokata 2+3M	Wprowadzona 14 listopada ub.r. Oferta skierowana do klientów rynku mieszkaniowego. Okres umowny lokaty wynosi 5 miesięcy a oprocentowanie do 4,6%. W przypadku wypłaty środków po upływie 2 miesięcy, ale przed upływem 5 miesięcy klient otrzymuje odsetki w wysokości 4,3%.
2-letnie Bankowe Papiery Wartościowe Strukturyzowane oparte o wartość indeksu S&P 500	Produkt łączący gwarancję zysku z wysokooprocentowanej lokaty z częścią inwestycyjną w postaci jednostek uczestnictwa funduszu inwestycyjnego. Klienci do wyboru otrzymali 2 subfundusze z oferty PKO TFI: Akcji PLUS albo Stabilnego Wzrostu PLUS. Lokata jest produktem charakteryzującym się wysokim oprocentowaniem części depozytowej (sięgającym 6,66% dla lokaty na 12 miesięcy oraz 5,55% dla lokaty na 6 miesięcy), niską minimalną kwotą inwestycji - 2 000 zł oraz brakiem opłat za odkupienie jednostek uczestnictwa po upływie 12 miesięcy.
Bankowe Papiery Wartościowe Strukturyzowane oparte o cenę miedzi	W ofercie Banku od 29 sierpnia do 23 września 2011 roku. BPW oparty o cenę miedzi (notowaną na giełdzie metali w Londynie), to produkt o 2-letnim horyzoncie inwestycyjnym, objęty 100% gwarancją kapitału w dacie wykupu. Inwestor otrzyma zysk równy procentowej zmianie wartości miedzi, niezależnie od kierunku tej zmiany, pod warunkiem, że cena nigdy nie przekroczy określonych barier. Jeżeli bariera zostanie osiągnięta lub przekroczona, premia wyniesie 3% za okres inwestycji. Minimalna kwota inwestycji wynosi 5 000 zł.
Bankowe Papiery Wartościowe Strukturyzowane oparte o cenę złota	Wprowadzone do oferty od 24 października 2011 roku do 18 listopada 2011 roku. BPW jest produktem inwestycyjnym ze 100% gwarancją kapitału w dacie wykupu. Minimalna kwota inwestycji 5 000 zł. Wartość premii wyrażonej w PLN uzależniona będzie od zmian ceny złota, wyrażonej fixingiem GOLDLNP dokonywanym przez <i>The London Gold Market Fixing Ltd.</i>
Lokata strukturyzowana oparta o Cenę Złota (ZłOTO Inwestorów, Cena Złota III)	Oferowana klientom w II edycjach od 30 maja do 24 czerwca i od 21 listopada do 16 grudnia 2011 roku 2-letnia lokata strukturyzowana oparta o cenę złota (Złoto Inwestorów, Cena Złota III). To produkt inwestycyjny z pełną ochroną kapitału w dniu zapadalności oraz możliwością osiągnięcia wyższych zysków niż na standardowej lokacie terminowej. Minimalna wpłata na lokacie to 5 000 zł. Za dotrzymanie okresu umownego lokaty strukturyzowanej klient otrzyma kwotę w zależności od kształtowania się ceny złota.
INTELIGO	W ramach konta Inteligo wprowadzono kartę debetową MasterCard <i>PayPass</i> w standardzie EMV, która udostępni klientom możliwość dokonywania płatności zbliżeniowych dzięki wykorzystaniu technologii <i>PayPass</i> . Karta jest oferowana zarówno w segmencie klientów indywidualnych (od lutego 2011) jak i MSP (od marca 2011). Od maja klienci posiadający otwarte Indywidualne Konto Emerytalne - Obligacje, prowadzone przez Dom Maklerski PKO BP SA, mogą mieć stały dostęp do informacji o zgromadzonych środkach za pośrednictwem serwisu internetowego Inteligo.
Dobolokata	W lipcu 2011 roku podwyższono oprocentowanie lokaty z dzienną wypłatą odsetek ze stałą stopą procentową odpowiednio do poziomu 3,70% - dla lokaty 1M, 4,20% dla lokaty 3M i 4,45% dla lokaty 6M. Od września oferta lokaty terminowej z dzienną wypłatą odsetek w ramach Konta Inteligo została rozszerzona o dwa nowe tenory 9M i 12M, których nominalne oprocentowanie wynosiło odpowiednio 5,24% i 5,59% (komunikowane odpowiednio 6,47% i 6,90%). Lokata wycofana z końcem 2011 roku.
IGO lokata z dzienną kapitalizacją odsetek	Od 9 września 2011 roku wprowadzono nowy produkt depozytowy z dzienną kapitalizacją odsetek z bardzo atrakcyjnym oprocentowaniem (do 5,52%, komunikowane 7,0%) - IGO lokatę. Minimalna kwota pojedynczej lokaty wynosiła 1 000 zł. Tenory IGO - lokaty i oprocentowanie nominalne przedstawiały się następująco: - 3M - 4,45%, 6M - 5,00%, 9M - 5,22%, 12M - 5,52%. Lokata wycofana z oferty z dniem 31 grudnia 2011 roku.

Powyższe działania przełożyły się na znaczny przyrost portfela depozytów segmentu detalicznego - o 9,0% r/r, który dotyczył przede wszystkim depozytów bankowości detalicznej i prywatnej (+9,7% r/r).

Tabela 16. Stany depozytów w segmencie detalicznym (w mln zł)

Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana 2011/2010	Zmiana (w mln zł)
Depozyty klientowskie, w tym:*				
- bankowości detalicznej i prywatnej	99 631	90 860	9,7%	8 771
- małych i średnich przedsiębiorstw	8 932	8 593	4,0%	340
- klientów rynku mieszkaniowego	5 406	5 083	6,3%	322
Razem	113 969	104 536	9,0%	9 432

* zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów biznesowych wynika ze zmiany sposobu prezentacji; obecnie prezentowane wolumeny obejmują także odsetki bilansowe oraz korektę wyceny.

Rachunki bieżące, Inteligo oraz karty bankowe

PKO Bank Polski SA pozostaje liderem na rynku pod względem liczby prowadzonych rachunków bieżących, która na koniec 2011 roku wynosiła 6,2 mln sztuk. W okresie 12 miesięcy ub.r. działania skoncentrowane były na realizacji programu strategicznego „Nowa oferta ROR w PKO Banku Polskim”. Zaoferowano klientom 8 nowych pakietów ROR zróżnicowanych w zależności od preferencji klientów. Różnorodność rachunków pozwala na wybranie najbardziej atrakcyjnej dla siebie opcji. Oferta skierowana jest zarówno do klientów detalicznych jak i klientów bankowości prywatnej i osobistej.

Tabela 17. Rachunki i karty bankowe PKO Banku Polskiego SA (w tys. sztuk)

Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Zmiana 2011/2010	Zmiana 2011-2010
Liczba rachunków bieżących, w tym:	6 182	6 150	6 212	0,5%	32
- rachunki bieżące Inteligo	671	655	639	2,5%	16
Liczba kart bankowych ogółem, w tym:	7 166	7 171	7 456	-0,1%	(5)
- karty kredytowe	1 009	1 063	1 106	-5,1%	(54)

Na koniec 2011 roku PKO Bank Polski SA obsługiwał w ramach segmentu detalicznego 7,6 mln klientów oraz 0,6 mln klientów Inteligo.

Sieć własna bankomatów osiągnęła liczbę 2 457 sztuk, co pozwoliło na dalsze zmniejszenie kosztów obsługi gotówkowej i rozszerzenie dostępności usług dla klientów. Nadal istotne uzupełnienie sieci placówek bankowych i bankomatów stanowi sieć agencji (ok. 1,4 tys. lokalizacji).

Tabela 18. Dane operacyjne segmentu detalicznego – liczba placówek, bankomatów i agencji

Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Zmiana 2011/2010	Zmiana 2011-2010
Liczba placówek ogółem	1 198	1 208	1 228	-0,8%	(10)
- w segmencie detalicznym:	1 131	1 140	1 160	-0,8%	(9)
regionalne oddziały detaliczne	12	12	12	0,0%	0
oddziały samodzielne	475	475	475	0,0%	0
oddziały podporządkowane	644	653	673	-1,4%	(9)
Liczba bankomatów	2 457	2 419	2 388	1,6%	38
Liczba agencji	1 400	1 942	2 175	-27,9%	(542)

Dodatkowo, na mocy podpisanych umów pomiędzy PKO Bankiem Polskim SA a jednostkami zewnętrznymi, klienci Banku mają możliwość bezpłatnego korzystania z dodatkowej sieci urządzeń innych podmiotów tj.:

- banku BZWBK SA – 1 046 sztuk bankomatów,
- eService – 141 sztuk bankomatów.

W 2011 roku Bank rozwijał zakres dostępu za pośrednictwem elektronicznych kanałów dostępu: iPKO, Inteligo. Klienci korzystający z serwisu iPKO mają możliwość przystąpienia do funduszu emerytalnego PKO BP Bankowy OFE za pośrednictwem iPKO. Dzięki nowej funkcjonalności, bezpośrednio z serwisu iPKO można:

- założyć rachunek emerytalny w PKO BP Bankowym OFE,
- zmienić dotychczasowy fundusz na PKO BP Bankowy OFE,
- aktywować dostęp do rachunku w PKO BP Bankowym OFE.

Klienci posiadający otwarte Indywidualne Konto Emerytalne - Obligacje, prowadzone przez Dom Maklerski PKO Banku Polskiego SA, mogą mieć stały dostęp do informacji o zgromadzonych środkach za pośrednictwem serwisu internetowego Inteligo.

4.3.2 Segment korporacyjny

2011 rok był dla segmentu korporacyjnego PKO Banku Polskiego SA kontynuacją ścieżki wzrostu rozpoczętej w latach wcześniejszych. Działania w minionym roku skoncentrowane były na kompleksowym rozwoju we wszystkich aspektach działalności tzn. wynikach, wolumenach, produktach, usprawnieniach organizacyjnych oraz na elastycznym dostosowywaniu się do bieżących potrzeb klientów i zmieniających się warunków ekonomicznych. Wszystkie - rozpoczęte i zakończone w 2011 roku - inicjatywy doprowadziły w konsekwencji do utrzymania przez PKO Bank Polski SA pozycji lidera sektora bankowego w finansowaniu podmiotów gospodarczych. Pomimo kolejnego kryzysu na rynkach finansowych (kryzys zadłużenia państw), segment korporacyjny PKO Banku Polskiego SA z powodzeniem zrealizował założoną strategię, osiągając wymierne korzyści dla Banku. PKO Bank Polski SA uczestniczył na przestrzeni 2011 roku w przedsięwzięciach mających ogromne znaczenie dla polskiej przedsiębiorczości i w konsekwencji dla polskiej gospodarki. W minionym roku PKO Bank Polski SA finansował kilka znaczących transakcji na polskim rynku, zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i również wspierającym procesy naprawcze przedsiębiorstw. PKO Bank Polski SA uczestniczył między innymi w istotnej na rynku telekomunikacyjnym transakcji przejęcia, jak również brał udział w konsolidacji polskiej branży chemicznej, dzięki której powstał największy w kraju koncern nawozowy.

Kolejnym etapem rozwoju segmentu korporacyjnego PKO Banku Polskiego SA stało się spełnienie wysokich standardów i pozyskanie jako klienta największego podmiotu finansowego w Polsce – Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przez okres najbliższych czterech lat Bank będzie obsługiwał największy podmiot sektora publicznego w Polsce.

W 2011 roku widoczna była poprawa na rynku kredytów dla przedsiębiorstw. Nastąpiło istotne przyspieszenie akcji kredytowej. Według danych NBP rynek kredytów dla przedsiębiorstw wzrósł w ujęciu rocznym o 19,4%. Poprawiła się aktywność gospodarcza przedsiębiorstw, co skutkowało zwiększonym popytem na kredyty i w odpowiedzi zwiększeniem dostępności tego produktu ze strony banków.

PKO Bank Polski SA kolejny rok był aktywnym uczestnikiem rynku, dynamicznie rozwijając sprzedaż swoich produktów, co przyniosło skutek w ponad 17% wzroście wolumenu kredytów dla klientów korporacyjnych w 2011 roku w stosunku do roku 2010. Segment korporacyjny osiągnął na koniec 2011 roku rekordowy wolumen kredytowy na poziomie 33,6 mld zł.

2011 rok był na rynku usług finansowych okresem wzmożonej konkurencji zarówno w aspekcie produktów kredytowych jak i depozytowych, co powodowało migrację klientów pomiędzy poszczególnymi podmiotami sektora bankowego. Segment korporacyjny PKO Banku Polskiego SA prowadził w tym czasie intensywne działania mające na celu wzmocnienie relacji klientów z Bankiem między innymi poprzez program lojalnościowy oraz elastyczne dostosowywanie bieżącej oferty produktowej do potrzeb klienta, co pozwoliło na koniec 2011 roku utrzymać liczbę klientów korporacyjnych Banku na poziomie przekraczającym 11,4 tys.

Rozwój segmentu korporacyjnego w 2011 roku widoczny jest nie tylko po stronie bazy kredytowej ale również depozytowej. Pozyskane środki od klientów korporacyjnych wyniosły na koniec 2011 roku prawie 29 mld zł, co pozwoliło na uzyskanie wzrostu 14,8% r/r.

Tabela 19. Stany kredytów i depozytów w segmencie korporacyjnym (w mln zł)

Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana 2011/2010	Zmiana (w mln zł)
Kredyty korporacyjne brutto*	33 636	28 703	17,2%	4 933
Depozyty korporacyjne**	28 874	25 154	14,8%	3 720

* zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów biznesowych wynika ze zmiany sposobu prezentacji; m.in. obecnie prezentowane wolumeny obejmują także korektę wyceny.

** zmiana w stosunku do wcześniej prezentowanych wolumenów biznesowych wynika ze zmiany sposobu prezentacji; obecnie prezentowane wolumeny obejmują także odsetki bilansowe oraz korektę wyceny.

W 2011 roku PKO Bank Polski SA przeprowadził również szereg działań wewnętrznych oraz działań zewnętrznych, mających na celu usprawnienie funkcjonowania segmentu korporacyjnego – działania ukierunkowane na klienta.

Ważnym projektem, zainicjowanym w 2011 roku była przeprowadzona centralizacja obsługi klientów strategicznych. Najwięksi klienci Banku będą obsługiwani przez dedykowaną do tego celu wyspecjalizowaną jednostkę. Przyczyni się to w dużym stopniu do podniesienia standardu obsługi tych klientów i wzmocni relacje klientów z Bankiem.

Inne ważne projekty, które były realizowane w ramach segmentu korporacyjnego w 2011 roku to przede wszystkim: optymalizacja procesu kredytowego – usprawnienie procesu kredytowego, wdrożenie systemu CRM do celów planowania i monitorowania sprzedaży oraz kontynuacja projektu centralizacji operacji korporacyjnych, a także rozbudowa i modernizacja sieci wrzutni nocnych.

Rok 2011 był kolejnym okresem doskonalenia i rozwoju produktów i usług Banku, które są z jednej strony bardzo ważne dla spełnienia potrzeb klientów korporacyjnych, a z drugiej pozwalają Bankowi aktywnie uczestniczyć w biznesie. Rozwój produktów korporacyjnych w minionym roku obejmował m.in. rozbudowę funkcjonalności oraz rewitalizację platformy internetowej iPKO Biznes, wdrożenie nowej platformy umożliwiającej bezpośrednie kontaktowanie się z klientem, unowocześnianie produktów m.in. takich jak wypłaty masowe.

W 2011 roku prowadzono również szereg działań okołoproduktowych mających na celu wsparcie sprzedaży oraz zwiększenie rentowności produktów transakcyjnych segmentu korporacyjnego. Przeprowadzona była automatyzacja procesów operacyjnych dla produktów transakcyjnych. Włączono do oferty pakietowej dla klienta korporacyjnego kolejny typ karty płatniczej – kartę obciążeniową PKO MasterCard Corporate.

PKO Bank Polski SA w okresie ostatniego roku (2011) sukcesywnie zwiększał działalność biznesową po stronie bankowości transakcyjnej, który wyrażał się wzrostem wyniku uzyskiwanego z tego typu działalności oraz wzrostem liczby transakcji (wzrost o ponad 9% r/r).

Niemniej istotne od opisanych powyżej działań zrealizowanych w 2011 roku było stałe umacnianie relacji z klientami korporacyjnymi. Miniony rok był pierwszym rocznym okresem funkcjonowania Programu Lojalnościowego, w którym uczestniczy ponad 500 klientów. Wyniki pozakredytowe realizowane na badanej grupie klientów uczestniczących w programie wzrosły średnio o 11%, a wprowadzenie programu przyczyniło się do blisko dwukrotnego zmniejszenia poziomu rezygnacji klientów z usług bankowości transakcyjnej Banku.

Tabela 20. Istotne zdarzenia w zakresie działalności kredytowej

Obszar działania	Działanie
działalność kredytowa	W 2011 roku zorganizowano, m.in.:
	1) zawarcie umowy ramowej na udzielanie gwarancji bankowych i akredytyw w wysokości 57,4 mln euro z firmą z branży stoczniowej,
	2) udzielenie kredytu inwestycyjnego o charakterze pomostowym na kwotę 400 mln zł dla firmy działającej w branży chemicznej,
	3) zawarcie umowy o gwarancję bankową w kwocie do 45 mln euro z firmą z branży energetycznej,
	4) zawarcie umowy ramowej na udzielanie gwarancji bankowych w kwocie 200 mln zł firmie działającej w branży energetycznej (w 1 kwartale 2011 umowa na 150 mln zł, następnie aneks do umowy na mocy którego podwyższono kwotę umowy do 200 mln zł),
	5) zwiększenie finansowania o charakterze obrotowym do kwoty 500 mln zł (podwyższenie o 160 mln zł) na rzecz spółki z branży paliwowej,
	6) ustanowienie limitu na gwarancję w kwocie 200 mln zł na rzecz klienta z branży paliwowej,
	7) udzielenie kredytu obrotowego (w formie Limitu Kredytowego Wielocelowego) na kwotę 300 mln zł na rzecz spółek grupy paliwowej,
	8) zawarcie umowy ramowej na udzielenie gwarancji bankowych w wysokości 491 mln USD z firmą z branży gazowej,
	9) udzielenie kredytu inwestycyjnego w kwocie 200 mln zł na rzecz spółki z branży budowlanej,
	10) podwyższenie finansowania obrotowego (kredyt w formie Limitu Kredytowego Wielocelowego) z 150 mln zł do 250 mln zł na rzecz spółki z branży spożywczej,
	11) udzielenie kredytu obrotowego w kwocie 400 mln zł na rzecz instytucji finansowej,
	12) zawarcie umowy na finansowanie inwestycyjne w kwocie 300 mln zł ze spółką miejską działającą na rzecz jednostek samorządu terytorialnego oraz innych komunalnych osób prawnych,
	13) udzielenie kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 300 mln zł na rzecz jednostki samorządu terytorialnego,

Sieć sprzedaży segmentu korporacyjnego obejmuje regionalne oddziały korporacyjne oraz podległe im centra korporacyjne – łącznie 67 placówek na dzień 31.12.2011 roku.

Tabela 21. Dane operacyjne segmentu korporacyjnego – liczba placówek

Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009	Zmiana (w %)	Zmiana 2011-2010
Liczba placówek ogółem	1 198	1 208	1 228	-0,8%	(10)
- w segmencie korporacyjnym:	67	68	68	-1,5%	(1)
regionalne oddziały korporacyjne	13	13	13	0,0%	-
centra korporacyjne	54	55	55	-1,8%	(1)

4.3.3 Segment inwestycyjny

Pomimo niesprzyjającego i bardzo zmiennego otoczenia rynkowego Bank w 2011 roku konsekwentnie realizował założenia strategiczne w zakresie rozwoju segmentu bankowości inwestycyjnej.

W działalności skarbowej Bank koncentrował się na rozwoju współpracy z klientami korporacyjnymi w zakresie lokowania nadwyżek środków finansowych, transakcji na rynku walutowym oraz zarządzania ryzykiem rynkowym. Wzrastało znaczenie elektronicznych kanałów dystrybucji produktów skarbowych. Działalność handlowa na rynku pieniężnym, walutowym oraz rynku długu skupiała się na *market makingu* instrumentów złotowych, przy zachowaniu konserwatywnego podejścia do ryzyka rynkowego w działalności na rachunek własny.

Bank optymalizował źródła i koszty finansowania swojej działalności, w szczególności w zakresie kredytów denominowanych w walutach obcych. W tym celu, poza kontynuacją emisji obligacji na eurorynku (poprzez spółkę zależną PKO Finance AB), rozpoczęto również emisje krótkoterminowych papierów dłużnych na rynku krajowym kierowane przede wszystkim do segmentu instytucji finansowych.

W zakresie działalności maklerskiej nastąpił dalszy rozwój, restrukturyzacja oraz modernizacja sieci punktów obsługi klientów Domu Maklerskiego. Znacząco rozszerzono sieć punktów usług maklerskich zlokalizowanych w oddziałach Banku, co wraz z siecią POK Domu Maklerskiego pozwoliło na zaoferowanie usług maklerskich w ponad 1000 lokalizacji, to jest w największej liczbie spośród instytucji finansowych działających w Polsce. Dom Maklerski przywiązywał również dużą wagę do rozwoju zdalnych kanałów dystrybucji usług maklerskich - trwały przygotowania nowego, internetowego systemu transakcyjnego dla klientów. Celem poprawy pozycji domu Maklerskiego w segmencie klientów instytucjonalnych, odbudowano kompetencje w zakresie analiz rynku kapitałowego oraz wzmocniono obszar sprzedaży instytucjonalnej. Dom Maklerski kontynuował swoją aktywność na rynku pierwotnym oraz w zakresie doradztwa finansowego. Działalność na rachunek własny

koncentrowała się na *market makingu* na rynkach akcji (GPW, *New Connect*) oraz instrumentów pochodnych (kontrakty *futures*, opcje na indeks).

W zakresie działalności powierniczej Bank skupiał się na pozyskiwaniu aktywów od krajowych klientów instytucjonalnych oraz oferowaniu swoich usług w zakresie polskich klas aktywów klientom zagranicznym.

Bank utrzymywał pozycję lidera w zakresie emisji instrumentów dłużnych dla sektora samorządowego, aktywnie uczestnicząc w transakcjach na rynku kredytów konsorcjalnych oraz emisji długu dla klientów korporacyjnych.

Pozostałe priorytety biznesowe w zakresie bankowości inwestycyjnej, na których koncentrował się Bank w 2011 roku to zacieśnianie relacji i rozwój współpracy z bankowymi i niebankowymi instytucjami finansowymi oraz dynamiczny rozwój w zakresie strukturyzowanych instrumentów inwestycyjnych przeznaczonych dla klientów indywidualnych, który pozwolił na poszerzenie i wzbogacenie oferty depozytowej segmentu inwestycyjnego Banku.

W zakresie nadzoru korporacyjnego kontynuowane były prace reorganizacji Grupy Kapitałowej oraz wdrażania spójnych metod nadzoru i współpracy spółek zależnych z Bankiem. Powyższe działania pozwoliły na istotne wzmocnienie pozycji Banku we wszystkich, głównych liniach biznesowych segmentu inwestycyjnego.

Tabela 22. Osiągnięcia PKO Banku Polskiego SA w segmencie inwestycyjnym – działalność skarbowa

Działalność inwestycyjna	Działanie
sprzedaż produktów skarbowych	Strategia rozwoju i wyniki Sprzedaż produktów skarbowych klientom indywidualnym i instytucjonalnym odbywa się za pośrednictwem sieci oddziałów Banku oraz dedykowanych <i>dealerów</i> skarbowych. W 2011 roku uzyskano dalszy wzrost sprzedaży w zakresie obrotu tradycyjnymi produktami skarbowymi takimi jak transakcje wymiany walut <i>SPOT</i> i <i>FORWARD</i> oraz <i>OPCJE</i> . Wartość obrotów w transakcjach <i>SPOT</i> i <i>FORWARD</i> oraz <i>OPCJI</i> w porównaniu z rokiem 2010 była wyższa odpowiednio o 5%, 9% i 6%. W listopadzie 2010 roku Bank zaoferował klientom instytucjonalnym Internetową Platformę Transakcyjną, za pośrednictwem której mogą wykonywać transakcje wymiany walut. Liczba klientów, którzy w ciągu miesiąca skorzystali z tego kanału dystrybucji wzrosła z 69 w grudniu 2010 roku do 552 w grudniu 2011 roku.
	Ryzyko Wprowadzono automatyzację procesu symulacji dla klientów wpływu zmiany ceny instrumentu bazowego - zgodnie z zapisami Rekomendacji A KNF.
	Zrealizowane wyniki Bank jest <i>Dealerem</i> Skarbowych Papierów Wartościowych, utrzymuje wysoki poziom obrotów na rynku stopy procentowej i rynku walutowym. W 2011 roku w konkursie Ministra Finansów na <i>Dealera</i> Skarbowych Papierów Wartościowych, oceniającym aktywność banków na rynku stopy procentowej, PKO BP SA ponownie zajął I miejsce. Według danych na koniec grudnia 2011 roku udział Banku (narastająco) w transakcjach FRA wyniósł w ubiegłym roku 25% przy 18,5% w 2010 roku, natomiast w rynku IRS utrzymał się na poziomie z roku ubiegłego, tj. około 21%. Bank jest nadal jednym z głównych <i>market-makerów</i> na rynku walutowym. W 2011 roku udział PKO BP SA w rynku natychmiastowych transakcji wymiany walut wyniósł 9%. Bank jest także aktywnym uczestnikiem rynku pieniężnego i pełni funkcję <i>Dealera</i> Rynku Pieniężnego. W 2011 roku Bank zajął II pozycję w prowadzonej przez NBP ocenie aktywności rynkowej IAD (Indeks Aktywności <i>Dealerskiej</i>). Od sierpnia 2011 roku prowadzone są emisje własnych papierów wartościowych PKO BP SA, do końca 2011 roku na rynku zostało uplasowane 4,9 mld zł.
Działalność skarbowa	Ryzyko W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotów, Bank zawarł w 2011 roku 1 umowę ramową (z bankiem krajowym) oraz 3 umowy zabezpieczające do umów ramowych, ponadto zostały zawarte 4 umowy ISDA (z bankami zagranicznymi) oraz 5 CSA <i>Annex</i> , a także jedna umowa GMRA. Bank aktywnie zarządzał ryzykiem finansowym (płynności, stopy procentowej oraz walutowym) koncentrując się na minimalizacji ekspozycji.
rynek międzybankowy	

Tabela 23. Osiągnięcia PKO Banku Polskiego SA w segmencie inwestycyjnym – działalność maklerska

Działalność inwestycyjna		Działanie
Działalność maklerska	rynek akcji	W 2011 roku obroty Domu Maklerskiego na rynku akcji wyniosły 28,8 mld zł, co oznacza 3% wzrost w odniesieniu do roku 2010. Udział Domu Maklerskiego w obrotach wyniósł 5,05%, co daje VII pozycję w rankingu. W roku 2011 Dom Maklerski aktywnie uczestniczył w rynku pierwotnym i był to kolejny udany rok Domu Maklerskiego. Wartość ofert publicznych, w których Dom Maklerski brał udział wyniosła blisko 5 683,5 mln zł, co czyni DM jednym z liderów na rynku pierwotnym pod względem wartości przeprowadzonych pierwszych ofert publicznych (IPO). DM plasuje się w pierwszej trójce najaktywniejszych domów maklerskich pod względem skali ofert pierwotnych na rynku akcji w 2011 roku. (źródło: Parkiet 09.01.2012 roku). Przy udziale DM na rynku zadebiutowała Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. (największa oferta IPO na rynku polskim w 2011 roku) oraz Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. DM brał udział w kolejnych ofertach publicznych spółek (SPO): Ciech, Zakłady Azotowe w Tarnowie – Mościcach, Cersanit. W 2011 roku Dom Maklerski wprowadził do obrotu na rynek <i>Catalyst</i> obligacje: m.st. Warszawy, spółki Multimedia Polska S.A. oraz Banku Pocztowego S.A. Wartość obligacji wprowadzonych do obrotu wyniosła ok. 754 mln zł. DM brał udział w konsorcjach sprzedaży spółek: MEGARON, Kredyt Inkaso, Kino Polska, Industrial Milk Company, Enel-Med, Toya, AC.
	rynek pierwotny	DM uczestniczył również w innych transakcjach na rynku kapitałowym. Dom Maklerski pełnił m.in. rolę oferującego w ofertach publicznych akcji w związku z połączeniem spółek z Grupy Tauron (EnergiaPro S.A. oraz PEC Katowice S.A.) o łącznej wartości ok. 319 mln zł oraz funkcję oferującego w transakcji zbywania akcji w procesie prywatyzacji Krajowej Spółki Cukrowej S.A. o łącznej wartości ponad 1,2 mld zł. Pośredniczył również w transakcji skupu akcji własnych spółki Multimedia Polska S.A. (wartość ok. 83 mln zł) oraz w transakcji skupu obligacji spółki Polkomtel S.A. (wartość ponad 1 mld zł). W 2011 roku Dom Maklerski obsługiwał również kolejne etapy programów motywacyjnych dla spółek TIM S.A. oraz ELEKTROTIM S.A. W 2011 roku w ramach usług na rynku pierwotnym, DM przeprowadził także obsługę Warrantów Subskrypcyjnych spółki TIM SA i zapisów na akcje w ramach Programu Motywacyjnego dla pracowników i osób powiązanych spółki SELENA FM SA. Jednocześnie w 2011 roku z sukcesem przeprowadzono ofertę nowego produktu w ofercie Banku tj. Bankowych Papierów Wartościowych Strukturyzowanych (BPW). Efektem były 3 emisje BPW, tj. BPW Strukturyzowane Finansy Zjednoczone, BPW Strukturyzowane oparte o cenę miedzi, BPW Strukturyzowane oparte na cenie złota. W 2011 roku przeprowadzono także obsługę zapisów i wpłat na pierwszą emisję niepublicznych obligacji korporacyjnych serii A spółki Lokaty Budowlane SA. Na koniec 2011 roku Dom Maklerski prowadził obsługę jednostek uczestnictwa 162 funduszy i subfunduszy zarządzanych przez 12 Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych.
	rynek NewConnect	Wartość obrotów DM na rynku <i>NewConnect</i> wyniosła w 2011 roku ponad 391 mln zł, co plasuje DM na IV pozycji na rynku z udziałem 10,01%. DM pełnił funkcje animatora rynku <i>NewConnect</i> dla 52 spółek, co daje II pozycję na rynku.
	rynek obligacji	DM utrzymuje pozycję lidera na rynku z udziałem 45,17%.
	rynek terminowy	W roku 2011 najszybciej rosły obroty na rynku opcji. Pomimo wysokiej zmienności od II półrocza 2011 roku rynek rozwijał się stabilnie. DM zrealizował 5% obrotów na rynku i z udziałem 14,92% zajął I pozycję w rankingu. Na rynku kontraktów, ze względu na wysokie ryzyko działalności w tym segmencie rynku, obroty DM zmniejszyły się o ponad 22%, co miało odzwierciedlenie w spadku do X pozycji na rynku i zmniejszeniu udziałów w obrotach do 3,66%. W 2011 roku wartość obrotów DM na rynku kontraktów wyniosła ponad 1 070 tys. szt i blisko 268 tys. szt na rynku opcji. Na koniec 2011 roku liczba podpisanych umów o pełnienie przez DM funkcji animatora rynku wyniosła 49 (III pozycja na rynku) i 19 umów o pełnienie funkcji animatora emitenta (V pozycja na rynku).
	liczba rachunków	W ramach wykonywanej działalności, DM na koniec 2011 roku prowadził 155,1 tys. rachunków papierów wartościowych i rachunków pieniężnych oraz 153,4 tys. rachunków rejestrowych. Ponad 25% wzrost liczby prowadzonych rachunków papierów wartościowych pozwolił na awans DM na IV pozycję wśród 45 uczestników KDPW.
	rozwój	Zasadnicze znaczenie dla rozwoju rynku usług maklerskich w Polsce, w tym dla klientów DM, będzie miała planowana wymiana systemu transakcyjnego Giełdy Papierów Wartościowych na system UTP. Dokonywane równolegle unowocześnienie infrastruktury informatycznej Domu Maklerskiego pozwoli klientom na korzystanie m.in. ze zwiększonej szybkości i wydajności systemu giełdowego oraz nowych typów zleceń.

Tabela 24. Osiągnięcia PKO Banku Polskiego SA w segmencie inwestycyjnym – działalność powiernicza i finansowanie strukturalne

Działalność inwestycyjna		Działanie
Działalność powiernicza	działalność na rynku	Bank jest bezpośrednim uczestnikiem Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych oraz Rejestru Papierów Wartościowych (NBP), jest członkiem Rady Banków Depozytariuszy i Rady ds. Nieskarbowych Papierów Dłużnych przy Związku Banków Polskich. Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych i obsługuje transakcje na rynkach krajowych i zagranicznych, a także świadczy usługi powiernicze i pełni funkcję depozytariusza dla funduszy emerytalnych i inwestycyjnych, jest aktywnym uczestnikiem prac związanych z tworzeniem regulacji i standardów rynkowych.
	wartość aktywów powierniczych	Na koniec grudnia 2011 roku w ramach usługi powiernictwa papierów wartościowych Bank prowadził ok. 1,7 tys. rachunków papierów wartościowych. Bank kontynuował działania zmierzające do zoptymalizowania struktury obsługiwanych w ramach usługi powiernictwa papierów wartościowych klientów i uzyskiwanych przychodów. Działalność akwizycyjna Banku koncentrowała się na pozyskiwaniu klientów z dużym portfelem aktywów i potencjałem rozliczeniowym. Efektem tych prac był wzrost wartości przechowywanych w ramach usługi powiernictwa aktywów klientów o 48% z blisko 33,5 mld zł na koniec grudnia 2010 roku do blisko 49,4 mld zł na koniec grudnia 2011 roku.

emisja nieskarbowych papierów dłużnych	Bank posiada szeroką ofertę produktów dedykowanych klientom instytucjonalnym. Jednym z jej elementów jest oferta kompleksowego wsparcia kredytowego dla dużych przedsięwzięć inwestycyjnych, charakteryzująca się szerokim zakresem usług, elastycznością, różnorodnością rozwiązań i sposobów finansowania, a przede wszystkim indywidualnym podejściem do każdego projektu. Bank utrzymuje się w czołówce instytucji finansowych organizujących emisje nieskarbowych papierów dłużnych w Polsce. W 2011 roku Bank zawarł 109 umów emisji obligacji komunalnych o łącznej wartości 1,6 mld zł oraz 5 umów emisji obligacji korporacyjnych z gwarancją zamknięcia emisji o łącznej wartości 2,2 mld zł oraz 2 aneksy do uprzednio zawartych, w ramach konsorcjów bankowych, umów emisji obligacji korporacyjnych z gwarancją zamknięcia emisji, podnoszących wartość programów o 5 mld zł, w ramach których udział Banku wyniósł 820 mln zł. Dodatkowo, Bank zawarł 7 programów emisji obligacji korporacyjnych bez gwarancji zamknięcia emisji o wartości 1,0 mld zł.
Finansowanie strukturalne	W 2011 roku Bank zawarł: - 15 kredytów w formie konsorcjum bankowego, o łącznej wartości 14,8 mld zł, w których łączny udział Banku wyniósł 2,5 mld zł oraz zawarł 2 umowy kredytowe z przeznaczeniem do syndykacji na rzecz banków na rynku wtórnym, w łącznej kwocie 831,9 mln zł, - 19 kredytów bilateralnych o łącznej wartości 1,0 mld zł, w tym 15 dla podmiotów bezpośrednio powiązanych z Bankiem, działających w sektorze finansowo-bankowym, w wysokości 50 mln USD i 349 mln zł – transakcje zostały zawarte na warunkach rynkowych, - 4 umowy o udzielenie gwarancji bankowej dla podmiotów powiązanych bezpośrednio z Bankiem, działających w sektorze finansowo-bankowym, o łącznej wartości 436,6 mln zł – transakcje zostały zawarte na warunkach rynkowych, - umowę pożyczki dla podmiotu bezpośrednio powiązanego z bankiem, działającym w sektorze finansowym, w wysokości 63,1 mln USD.
kredyty w formie konsorcjum	

4.4 Współpraca międzynarodowa

Współpraca z innymi instytucjami zagranicznymi

PKO Bank Polski SA w ramach udziału w *The 2020 European Fund for Energy, Climate Change and Infrastructure* zwiększył swoje zaangażowanie kapitałowe w ww. fundusz z 1 200 tys. EUR na koniec 2010 roku do 7 100 tys. EUR na koniec grudnia 2011 roku.

PKO Bank Polski SA bierze udział w ww. przedsięwzięciu jako jedyny Bank działający w państwie należącym do nowych członków Unii Europejskiej, który otrzymał status instytucji powołującej fundusz („Core sponsor”). Fundusz *Marguerite* został powołany w 2009 roku na 20 lat i obecnie jest na etapie budowania portfela inwestycyjnego.

4.5 Własna emisja papierów dłużnych oraz emisja euroobligacji

1. W dniu 5 lipca 2011 roku Bank zawarł ze spółką zależną PKO Finance AB umowę pożyczki, na mocy której Bank pożyczył od pożyczkodawcy środki pozyskane w drodze emisji obligacji wyemitowanych przez pożyczkodawcę w ramach programu emisji euroobligacji EMTN. Przedmiotem umowy jest udzielenie Bankowi pożyczki w wysokości 250 mln CHF przeznaczonej na ogólne cele finansowania Banku. Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi 3,538% p.a. Odsetki są płacone w rocznych okresach rozliczeniowych. Umowa pożyczki została zawarta na okres 5 lat. Pożyczka nie jest zabezpieczona.
2. W dniu 21 czerwca 2011 roku PKO Bank Polski SA podjął uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na otwarcie programu emisji obligacji własnych na rynku krajowym („Program”). Kwota Programu Emisji wynosi 5,0 mld zł lub równowartość w innych walutach. Środki pozyskane w drodze emisji obligacji emitowanych w ramach Programu będą przeznaczone na ogólne cele finansowania Banku. Okres obowiązywania Programu jest bezterminowy. W związku z otwarciem ww. Programu, w dniach 12 sierpnia 2011 roku i 9 września 2011 roku, Bank przeprowadził emisję krótkoterminowych obligacji o łącznej wartości 1,95 mld zł. Dodatkowo w dniach 10 listopada 2011 roku i 9 grudnia 2011 roku, Bank przeprowadził, w ramach Programu, emisję krótkoterminowych obligacji o łącznej wartości 2,95 mld zł, w tym obligacji rolujących zadłużenie wynikające z uprzednio wyemitowanych obligacji. Łączne zadłużenie na dzień 31.12.2011 roku z tytułu wyemitowanych w ramach Programu obligacji wynosi 2,95 mld zł.

4.6 Działalność promocyjna i budowa wizerunku

Działalność sponsorska

Realizowane w 2011 roku działania sponsorskie miały na celu kształtowanie wizerunku PKO Banku Polskiego SA jako godnej zaufania instytucji finansowej, otwartej na potrzeby i oczekiwania klientów, zaangażowanej w rozwój kraju i społeczności lokalnych.

Tabela 25. Podstawowe obszary sponsorskie

Obszar	2011		2010	
	Liczba projektów	Udział w budżecie	Liczba projektów	Udział w budżecie
Sponsoring wizerunkowy	322	40%	291	82%
Sponsoring branżowy	157	60%	136	18%
Suma	479	100%	427	100%

Na działania sponsorskie kształtujące wizerunek marki przeznaczono 40% wydatkowanego w 2011 roku budżetu. Dominowały przedsięwzięcia z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, sportu i edukacji.

Wiodącym projektem z zakresu kultury i dziedzictwa narodowego było objęcie przez Bank mecenatem Polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej, w tym uczestnictwo w wielu ogólnopolskich i lokalnych wydarzeniach artystycznych, przewidzianych w programie Prezydencji.

W 2011 roku kontynuowano, zainicjowane w 2010 roku, duże projekty sponsorskie: obchody Rocznicy Zbrodni Katyńskiej oraz obchody Rocznicy Wybuchu Powstania Warszawskiego.

W grupie przedsięwzięć z zakresu edukacji najistotniejsze projekty to: kontynuowanie współpracy z Planetarium w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie oraz wsparcie inicjatyw kreowanych przez uczelnie wyższe w całym kraju, w tym m.in. przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Uniwersytet w Białymstoku, Politechnikę Gdańską, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Prowadząc działania w ramach programu PKO Blisko Ciebie Bank widoczny był we wszystkich dziedzinach życia społecznego. Stąd obecność na wielu festynach, piknikach i imprezach o charakterze masowym na terenie całego kraju. Bank podjął współpracę ze Stowarzyszeniem SPINKA dofinansowując kursy nauki jazdy dla osób z dysfunkcją ruchu, mowy i słuchu.

Największym przedsięwzięciem z zakresu sponsoringu sportowego było wsparcie imprez z cyklu „Zabiegaj o pamięć”: XXI Biegu Powstania Warszawskiego oraz XXIII Biegu Niepodległości, 35. Biegu Piastów oraz XII Poznań Maraton im. Macieja Frankiewicza.

Bank angażuje się w wiodące przedsięwzięcia o charakterze branżowym, intensyfikując w ten sposób działania promocyjne wspierające sprzedaż oferowanych produktów i usług. Wspierane inicjatywy miały na celu prezentowanie Banku jako lidera rynku finansowego. Główne przykłady takich inicjatyw to sponsorowanie: konkursu Najcenniejsze Polskie Marki, Rankingu 100 Kobiet Biznesu, Filarów Polskiej Gospodarki, Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach, konferencji CEE IPO SUMMIT w Warszawie, II Kongresu Innowacyjnej Gospodarki, IV Kongresu Bankowości Detalicznej, Gali Giełdowej Spółki Roku.

Działalność charytatywna

Działalność charytatywna ma istotne znaczenie dla kształtowania wizerunku PKO Banku Polskiego SA jako instytucji dostrzegającej znaczenie społecznej odpowiedzialności biznesu. Obok aspektów wizerunkowych, udział w projektach charytatywnych stwarza także możliwość kontaktu ze środowiskami opiniotwórczymi. W 2011 roku działalność charytatywna była prowadzona zarówno przez Bank jak i przez Fundację PKO Banku Polskiego SA, która od 2012 roku przejmie w całości zadania związane z realizacją projektów charytatywnych.

Tabela 26. Główne obszary działalności charytatywnej

Obszar	2011		2010	
	Ilość darowizn	Udział w budżecie	Ilość darowizn	Udział w budżecie
Pomoc społeczna	85	24%	188	40%
Ratowanie życia i zdrowia	61	29%	122	15%
Sport i rekreacja	48	13%	87	19%
Edukacja i przedsiębiorczość	36	9%	62	8%
Kultura i tradycja	13	12%	20	4%
Pomoc ofiarom klęsk żywiołowych i katastrof	6	1%	20	13%
Inne	33	10%	18	3%
Suma	282	100%	517	100%

W obszarze pomocy społecznej Bank wspierał działania na rzecz dzieci pochodzących z rodzin ubogich i patologicznych, podopiecznych domów dziecka oraz dzieci i osób niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Po raz kolejny wsparcie PKO Banku Polskiego SA pozwoliło dzieciom i młodzieży na wzięcie udziału w turnusach rehabilitacyjnych. PKO Bank Polski SA dofinansowywał wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży, organizację obozów sportowych, zakup żywności, dożywianie w szkołach, zakup pomocy dydaktycznych. PKO Bank Polski SA wspierał działania związane z edukacją dzieci i młodzieży, pozwalające im na zdobycie praktycznej wiedzy i umiejętności. Wspierał również przedsięwzięcia w obszarze kultury.

Wzorem lat ubiegłych wsparcie PKO Banku Polskiego SA umożliwiło zakup różnego rodzaju sprzętu i aparatury medycznej dla szpitali i fundacji działających w obszarze ratowania życia i zdrowia. Ponadto, Bank kontynuował udzielanie wsparcia finansowego na rzecz powodźnian.

Działalność Fundacji PKO Banku Polskiego SA

Celem Fundacji PKO Banku Polskiego SA jest działanie na rzecz dobra publicznego w możliwie jak najszerszym zakresie, dające każdej osobie zatrudnionej w Banku możliwość przyłączenia się do konkretnego projektu lub wskazania problemu do rozwiązania.

W 2011 roku na działania programowe Fundacja PKO Banku Polskiego przeznaczyła 7,0 mln zł brutto, w tym na projekty strategiczne 6,0 mln zł, a na projekty lokalne i indywidualne 1,0 mln zł. W okresie od kwietnia do końca grudnia 2011 roku do Fundacji wpłynęły 1 104 wnioski, z czego zespół Fundacji na 29 posiedzeniach rozpatrzył 869 wniosków, w tym 547 pozytywnie, a 322 odmownie.

Do sukcesów Fundacji w 2011 roku zaliczyć należy m.in.:

- nawiązanie partnerstwa strategicznego ze Stowarzyszeniem Siemacha realizującym autorski program wychowawczy nastawiony na rozwój osobisty dzieci i młodzieży znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- współpracę ze Stowarzyszeniem WIOSNA – organizatorem ogólnopolskiej akcji Szlachetna Paczka. Projekt polega na udzielaniu systemowej pomocy rodzinom dotkniętym niezawinioną biedą i jest realizowany przez cały rok, a finał następuje na dwa tygodnie przed świętami Bożego Narodzenia. Fundacja, jako jeden z dwóch mecenasów projektu, wspólnie z organizatorem, partnerami i polskim społeczeństwem przyczyniła się do udzielania pomocy 11 884 rodzinom,
- wsparcie środowiska polskich informatyków, matematyków i programistów (nauczycieli oraz studentów), poprzez realizację wspólnych projektów i programów stypendialnych z wybranymi partnerami: Uniwersytetem Warszawskim, Fundacją Rozwoju Informatyki oraz Centrum Rozwiązań Strategicznych,
- kontynuację współpracy nawiązanej w roku 2002 z Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi, realizującej projekt Polskiego Sztucznego Serca, którego celem jest wspieranie wysiłków polskich kardiochirurgów w budowie pozaustrojowego sztucznego serca w wersji dla osób dorosłych i dzieci,
- udział w projekcie Polskiej Akcji Humanitarnej, polegającym na wsparciu na terenie Rzeczypospolitej Polskiej rodzin polskich repatriantów,
- samodzielną organizację dorocznych „Integracyjnych Spotkań Mikołajkowych” – zabawy świątecznej dla dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych, będących pod opieką oddziałów regionalnych Banku, oraz dla dzieci pracowników PKO Banku Polskiego SA. W przeprowadzonych 36 imprezach w 29 miastach w Polsce udział wzięło ponad 6 tys. dzieci.

Nagrody i wyróżnienia przyznane PKO Bankowi Polskiemu SA

W 2011 roku PKO Bankowi Polskiemu SA przyznano liczne nagrody i wyróżnienia, z których najważniejsze to:

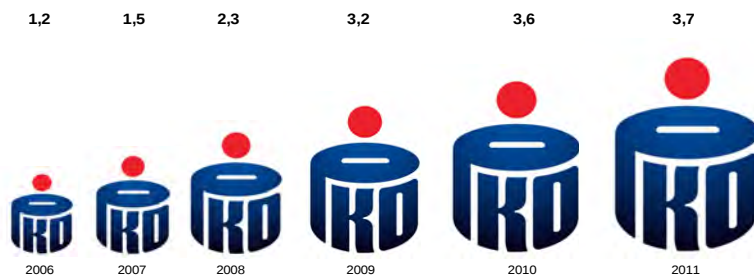
1. „Ten, który wspiera Polski Przemysł” A.D. 2010 – tytuł, który otrzymał PKO Bank Polski SA za pełnioną w trudnym dla gospodarki czasie rolę aktywnego stabilizatora rynku finansowego oraz za utrzymywanie zdrowych, otwartych i prorozwojowych relacji z biznesem, przyznawany przez Miesięcznik Gospodarczy Nowy Przemysł.
2. „Najlepiej prosperujący krajowy bank komercyjny” – PKO Bank Polski SA został zwycięzcą rankingu *Book of Lists 2011* przygotowywanego przez wydawcę magazynu *Warsaw Business Journal* w kategorii „Commercial Banks”.

3. Złoty Bankier – PKO Bank Polski SA otrzymał nagrodę za najlepszy na rynku kredyt gotówkowy „Max Pożyczka Mini Rata” i najlepszy kredyt obrotowy dla małych i średnich firm.
4. Europrodukt – PKO Bank Polski SA został laureatem XVI edycji ogólnopolskiego konkursu EUROPRODUKT. Otrzymał trzy prestiżowe statuetki w kategorii usług za rachunki dla klientów korporacyjnych: rachunek płacowy, rachunek rozliczeń warunkowych ESCROW, rachunek skonsolidowany.
5. „Złote Godło Zaufania” – marka PKO Bank Polski SA wskazana została przez czytelników miesięcznika *Reader's Digest* jako darzona największym zaufaniem. PKO Bank Polski SA otrzymał Złote Godło *European Trusted Brand* oraz tytuł Marki Najbardziej Przyjaznej Środowisku.
6. „100 najlepszych instytucji finansowych” – PKO Bank Polski SA został zwycięzcą rankingu Gazety Finansowej. Zajął także pierwsze miejsce w rankingu banków i domów maklerskich. Celem projektu jest prezentacja i promocja najważniejszych Instytucji Finansowych w Polsce, które mimo trudnej sytuacji rynkowej w ubiegłym roku utrzymały stabilną pozycję i wykazały się dynamiką rozwoju.
7. Ambasador Polskiej Gospodarki – w III edycji konkursu organizowanego przez *Business Center Club* PKO Bank Polski SA otrzymał tytuł Ambasadora w kategorii Marka Europejska. Głównym celem konkursu jest zwiększenie zaangażowania polskich przedsiębiorców w promocję Polski na arenie międzynarodowej, jako wiarygodnego partnera gospodarczego. Honorowy patronat nad wydarzeniem objął Minister Spraw Zagranicznych.
8. Najlepszy Analityk Makroekonomiczny – PKO Bank Polski SA zajął II miejsce w konkursie „Najlepszy Analityk Makroekonomiczny” w kategorii „Inwestycje”. W konkursie nagradzani są analitycy, których prognozy wykonywane w minionym roku okazały się najtrafniejsze. Nagrody przyznawane są przez NBP, Rzeczpospolitą oraz Gazetę Giełdy Parkiet.
9. Dobroczyńca Roku 2010 – w XIV edycji konkursu organizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce PKO Bank Polski SA wraz z *Inteligo Financial Services SA* otrzymał tytuł „Dobroczyńcy Roku 2010” w kategorii „Współpraca firmy z organizacją pozarządową. Duża firma”.
10. Mistrz Biznesu 2011 – w konkursie organizowanym przez *Businessman.pl* PKO Bank Polski SA otrzymał wyróżnienie w kategorii Finanse i Bankowość. Zostało ono przyznane nie tylko za wyniki ekonomiczne, ale również m.in. za śmiałość gospodarczej wizji, biegłość w zarządzaniu, radzenie sobie z przeciwnościami, talent w doborze kadr oraz za społeczną odpowiedzialność biznesu.
11. Wyróżnienie Kapituły Kongresu Gospodarki Elektronicznej – podczas VI Kongresu Gospodarki Elektronicznej PKO Bank Polski SA został wyróżniony w kategorii Projekt Roku za masową wymianę kart płatniczych. Nagrody Kapituły Kongresu Gospodarki Elektronicznej mają na celu uhonorowanie osób, projektów oraz działań na rzecz rozwoju gospodarki elektronicznej w Polsce.
12. Solidny Pracodawca 2010 – w konkursie organizowanym przez Grupę Media Partner, PKO Bank Polski SA otrzymał tytuł „Solidny Pracodawca”. Celem konkursu jest promowanie najlepszych firm w Polsce, które wyróżniają się wzorcową polityką zarządzania pracownikami przekładającą się na wysoką jakość oferowanych produktów i świadczonych usług.
13. Perły Rynku FMCG 2011 – PKO Bank Polski SA zwyciężył w kategorii „Najlepsza usługa bankowa”. Nagroda została przyznana za kartę w technologii EMV z funkcją zbliżeniową *paywave*.
14. „Najwyższa Jakość *Quality International 2011*” – kapituła konkursu doceniła dwa produkty PKO Banku Polskiego SA skierowane do klientów korporacyjnych: usługa najwyższej jakości – system bankowości elektronicznej iPKO biznes, oraz produkt najwyższej jakości – rachunek płacowy.
15. „*Bank of the Year*” – w konkursie organizowanym przez miesięcznik *The Banker* PKO Bank Polski SA został uhonorowany nagrodą „*Bank of the Year in Poland*”. Doceniono zarówno jego wyniki finansowe, jak i kompleksową modernizację.
16. 50 największych banków w Polsce 2011 – PKO Bank Polski SA otrzymał nagrodę główną w odzwierciedlającym pozycję rynkową instytucji finansowych rankingu organizowanym przez „Miesięcznik Finansowy BANK” wydawany przez Związek Banków Polskich.
17. Najlepsza instytucja finansowa „Rzeczpospolitej w 2010 roku” – PKO Bank Polski SA zajął II miejsce w kategorii banki komercyjne oraz domy maklerskie w IX edycji rankingu najlepszych instytucji finansowych organizowanym przez tygodnik Rzeczpospolita.
18. Najmocniejsza marka finansowa – w rankingu Rzeczpospolitej, w kategorii instytucji finansowych, PKO Bank Polski SA został uznany za najmocniejszą markę. Zajął też II miejsce pod względem wartości marki. Łączna wartość 330 marek kolejnej edycji rankingu wyniosła 57 mld zł. Marka PKO Banku Polskiego SA została wyceniona na 3,78 mld zł, co oznacza wzrost o 3% w stosunku do 2010 roku. Ranking „Marki Polskie” Rzeczpospolitej jest przygotowywany według podobnej metodologii jak najbardziej prestiżowe zestawienia tego typu na świecie. Kluczową rolę grają tu wyniki finansowe i rola marki w decyzjach zakupowych konsumentów.

Wartość marki PKO Banku Polskiego SA*

* wg wyceny Rzeczpospolitej w ramach rankingu najcenniejszych polskich marek (w mld zł)

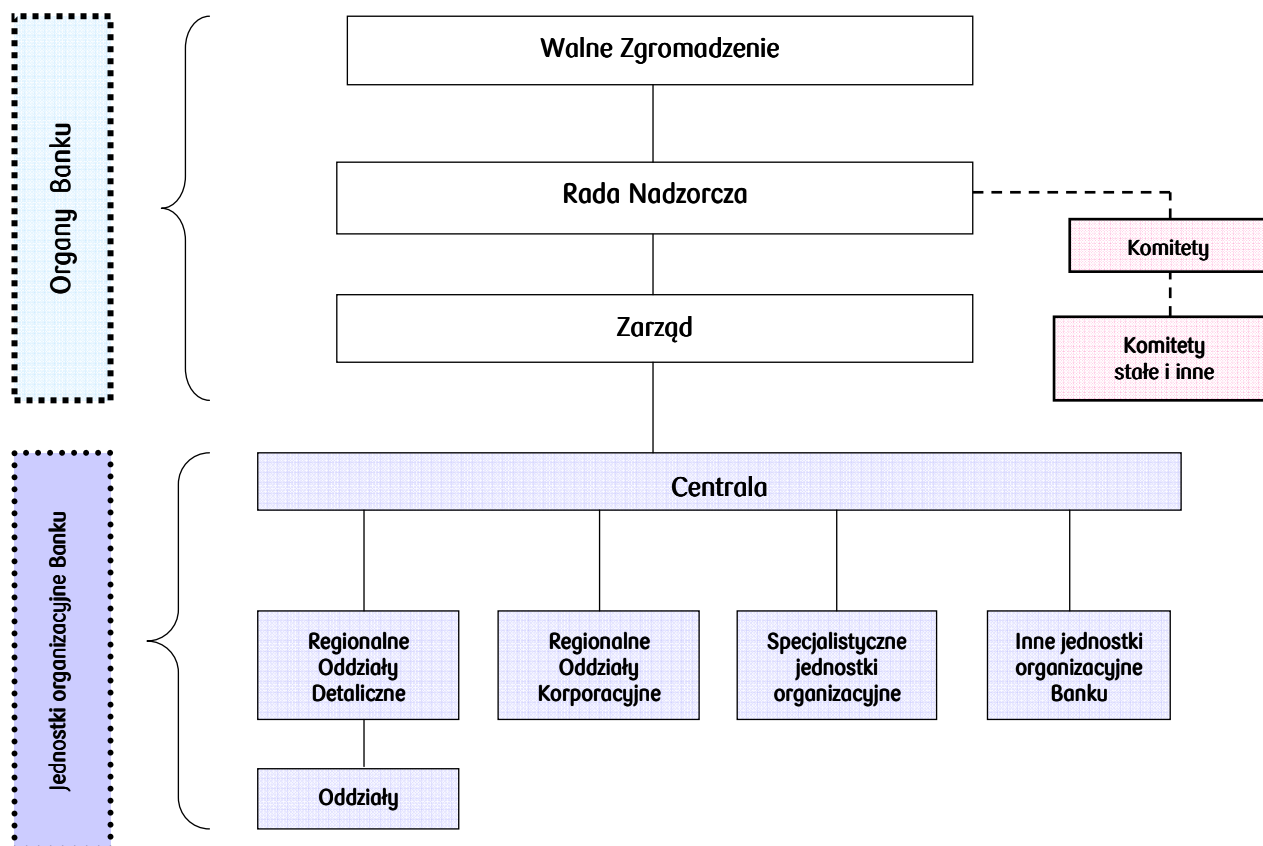
Dla potrzeb rankingu zaadaptowana została stosowana powszechnie na świecie metoda opłat licencyjnych (ang. *relief from royalty*). Jej istotą są hipotetyczne opłaty, jakie ponosiłby użytkownik marki, gdyby korzystał z marki na podstawie umowy licencyjnej. Opłaty takie ustalane są w relacji do przychodów ze sprzedaży netto.

19. I miejsce w konkursie na Najlepszy Raport Roczny za 2010 – PKO Bank Polski SA został zwycięzcą konkursu na Najlepszy Raport Roczny za 2010 rok w kategorii „Banki i instytucje finansowe”, zorganizowanego przez Instytut Rachunkowości i Podatków pod patronatem honorowym m.in. Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Bank otrzymał również w przedmiotowym konkursie wyróżnienie w kategorii: „Sprawozdanie z działalności”.
20. Tytuł lidera informatyki instytucji finansowych 2010 – tytuł, który otrzymał PKO Bank Polski SA w IX edycji konkursu „Gazety Bankowej”. Natomiast Inteligo SA, wirtualne ramię PKO Banku Polskiego SA, zostało uznane za „Lidera informatyki” w kategorii „bankowość elektroniczna i e-finance”.

5. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

5.1 Organizacja PKO Banku Polskiego SA

Wykres 1. Schemat struktury organizacyjnej PKO Banku Polskiego SA

Najistotniejsze działania w zakresie organizacji Banku przeprowadzone w 2011 roku koncentrowały się na wzmacnianiu struktur Banku dedykowanych do realizacji priorytetowych zadań Banku oraz zarządzania ryzykiem.

5.2 Zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w PKO Banku Polskim SA. Zarządzanie ryzykiem ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności biznesowej w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym, a poziom ryzyka stanowi ważny składnik procesu planistycznego.

W Banku zidentyfikowane zostały następujące rodzaje ryzyka bankowego, które podlegają zarządzaniu: ryzyko kredytowe, stopy procentowej, walutowe, płynności, cenowe kapitałowych papierów wartościowych, operacyjne, braku zgodności, biznesowe (w tym ryzyko strategiczne) i reputacji. Szczególnej kontroli podlega także ryzyko transakcji pochodnych, ze względu na specyfikę tych instrumentów.

Zarządzanie ryzykiem w PKO Banku Polskim SA opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- Bank zarządza wszystkimi zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka bankowego,
- poziom ryzyka jest na bieżąco kontrolowany,
- proces zarządzania ryzykiem jest odpowiedni do skali działalności oraz do istotności, skali i złożoności danego ryzyka i jest na bieżąco dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka,
- metody zarządzania ryzykiem (w szczególności modele i ich założenia) oraz systemy pomiaru ryzyka są dostosowane do skali i złożoności ryzyka oraz okresowo weryfikowane i walidowane,
- proces zarządzania ryzykiem wspiera realizację strategii Banku przy zachowaniu zgodności ze strategią zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie poziomu tolerancji na ryzyko,
- zachowana jest niezależność organizacyjna obszaru ryzyka i windykacji od działalności biznesowej,

- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z systemami planistycznymi i kontrolingowymi.

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w PKO Banku Polskim SA oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem.

Zarząd Banku odpowiada za zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd Banku podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na poziom ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

- pierwsza linia obrony, którą stanowi kontrola wewnętrzna funkcjonalna zapewniająca stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i zgodność działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa,
- druga linia obrony, którą stanowi system zarządzania ryzykiem, w tym metody, narzędzia, proces i organizacja zarządzania ryzykiem,
- trzecia linia obrony, którą stanowi audyt wewnętrzny.

Niezależność linii obrony polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących płaszczyznach:

- funkcja drugiej linii obrony w zakresie tworzenia rozwiązań systemowych jest niezależna od funkcji pierwszej linii obrony,
- funkcja trzeciej linii obrony jest niezależna od funkcji pierwszej i drugiej linii obrony,
- funkcja zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega Prezesowi Zarządu Banku.

Priorytetem PKO Banku Polskiego SA jest utrzymanie silnej pozycji kapitałowej oraz przyrost stabilnych źródeł finansowania, które stanowią podstawę stabilnego rozwoju działalności biznesowej, przy równoczesnym utrzymaniu priorytetów w zakresie efektywności działania i skutecznej kontroli kosztów.

W konsekwencji tego w 2011 roku Bank:

- uwzględnił w stosowanych metodach pomiaru ryzyka bankowego uwarunkowania wynikające z kryzysu finansowego (m.in. w zakresie scenariuszy testów warunków skrajnych),
- w czerwcu pozyskał za pośrednictwem spółki PKO Finance AB środki z tytułu emisji 5-letnich obligacji w ramach programu EMTN w kwocie 250 mln CHF,
- rozpoczął emitowanie krótkoterminowych obligacji (w IV kwartale 2011 roku Bank pozyskał środki w kwocie 2 950 mln zł).

Ponadto w 2011 roku Bank sukcesywnie wdrażał wymagania wynikające z Rekomendacji S, w szczególności w zakresie:

- rozdzielenia funkcji związanych z pozyskiwaniem klientów i sprzedażą oferowanych produktów, bezpośrednią analizą wniosków kredytowych, oceną ryzyka i podejmowaniem decyzji kredytowej oraz monitorowaniem ekspozycji kredytowej finansującej nieruchomości w czasie jej trwania,
- zapewnienia zachowania niezależności i obiektywności w procesie oceny wartości nieruchomości przyjmowanych jako zabezpieczenie - osoby dokonujące ocen wartości nieruchomości powinny być niezależne od pracowników komórek sprzedaży, a w bankach istotnie zaangażowanych w ekspozycje kredytowe finansujące nieruchomości i ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, także od pracowników komórek akceptacji ryzyka,
- zmiany sposobu ustalania kwoty dochodu rozporządzalnego dla walutowych transakcji kredytowych finansujących nieruchomości oraz walutowych transakcji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- zmiany (skrócenia) maksymalnego okresu kredytowania przyjmowanego do oceny zdolności kredytowej,
- uwzględniania w ocenie zdolności kredytowej prawdopodobnej zmiany poziomu dochodów kredytobiorcy po nabyciu uprawnień emerytalnych,
- wprowadzenia nowych zasad oceny zabezpieczeń przyjmowanych na zabezpieczenie transakcji kredytowych dokonywanych z klientami indywidualnymi, z uwzględnieniem płynności zabezpieczenia, wartości, dostępu do zabezpieczenia i kontroli w okresie kredytowania.

Oprócz tego w III kwartale 2011 roku Bank brał udział w testach warunków skrajnych organizowanych przez EBA⁷ oraz KNF. Wyniki zarówno jednego jak i drugiego testu potwierdziły silną pozycję kapitałową PKO Banku Polskiego SA oraz znaczącą odporność Banku na realizację negatywnych scenariuszy rynkowych.

⁷EBA (European Banking Authority) - Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.

W każdym ze scenariuszy opracowanych przez KNF Bank odnotował zysk netto, a wartość miar adekwatności kapitałowej pozostawała powyżej limitów zewnętrznych.

5.2.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Bank kieruje się następującymi zasadami zarządzania ryzykiem kredytowym:

- transakcja kredytowa podlega wszechstronnej ocenie ryzyka kredytowego, której wyrazem jest *rating* wewnętrzny lub ocena *scoringowa*,
- pomiar ryzyka kredytowego transakcji kredytowych dokonywany jest na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie kredytu i cyklicznie w ramach monitorowania z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmiany sytuacji finansowej kredytobiorców,
- ocena ryzyka kredytowego ekspozycji istotnych ze względu na poziom ryzyka lub jej wartość jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez służby oceny ryzyka kredytowego, niezależne od służb biznesowych,
- warunki transakcji kredytowej oferowane klientowi zależą od oceny poziomu ryzyka kredytowego generowanego przez tę transakcję,
- decyzje kredytowe mogą być podejmowane jedynie przez osoby do tego uprawnione,
- ryzyko kredytowe jest zdywersyfikowane w szczególności pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów,
- oczekiwany poziom ryzyka kredytowego jest zabezpieczany poprzez przyjmowane przez Bank zabezpieczenia, marże na ryzyko kredytowe pobierane od klientów oraz odpisy (rezerwy) z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych.

Realizację wyżej wymienionych zasad zapewnia stosowanie przez Bank zaawansowanych metod zarządzania ryzykiem kredytowym, zarówno na poziomie pojedynczych ekspozycji kredytowych, jak i na poziomie całego portfela kredytowego Banku. Metody te są weryfikowane i rozwijane w kierunku zgodności z wymaganiami metod *ratingów* wewnętrznych (IRB), tzn. zaawansowanej metody pomiaru ryzyka kredytowego, która może być wykorzystywana do wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego po uzyskaniu przez Bank zgody Komisji Nadzoru Finansowego.

Bank ocenia ryzyko kredytowe klientów indywidualnych w dwóch wymiarach: zdolności kredytowej oraz wiarygodności kredytowej klienta. Ocena zdolności kredytowej polega na zbadaniu sytuacji finansowej klienta, zaś ocena wiarygodności kredytowej klienta obejmuje ocenę *scoringową* oraz ocenę informacji o historii kredytowej klienta pozyskaną z wewnętrznych kartotek Banku oraz zewnętrznych baz danych.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych dokonywana jest w dwóch wymiarach: klienta oraz transakcji. Miarami tej oceny są *ratingi* klienta i transakcji. Syntetyczną miarą ryzyka kredytowego, odzwierciedlającą oba czynniki ryzyka, jest *rating* łączny. Od 1 września 2010 roku Bank wdrożył *scoringową* metodę oceny ryzyka kredytowego klientów z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw wraz z dedykowaną aplikacją informatyczną. Metoda ta jest dostępna obok metody *ratingowej*. Jej wdrożenie spowodowało skrócenie czasu oceny wniosków kredytowych oraz zwiększenie efektywności zarządzania ryzykiem kredytowym. W wyniku pozytywnej oceny portfela *scoringowego* klienta instytucjonalnego w listopadzie 2011 roku rozszerzono zakres stosowania *scoringu*.

W 2011 roku Bank uwzględnił w systemie *ratingowym* identyfikację zdarzeń oznaczających niewykonanie zobowiązań, tj. zdarzeń, których wystąpienie w ocenie Banku spowoduje, że odzyskanie wierzytelności nie jest lub nie będzie możliwe bez odwołania się do takich działań jak realizacja zabezpieczenia lub restrukturyzacja. Rozszerzono również skalę oceny *ratingowej* klientów niefinansowych: wprowadzono w miejsce 8 klas *ratingowych* 10 klas *ratingowych* (7 klas klientów wykonujących zobowiązania oraz 3 klasy klientów niewykonujących zobowiązań) oraz, co do zasady, utrzymano warunki określające dostępność finansowania.

Informacja o ocenach *ratingowych* i *scoringowych* jest szeroko wykorzystywana w Banku w zarządzaniu ryzykiem kredytowym, w systemie kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych, przy ustalaniu

warunków aktywacji służb oceny ryzyka kredytowego oraz w systemie pomiaru i raportowania ryzyka kredytowego.

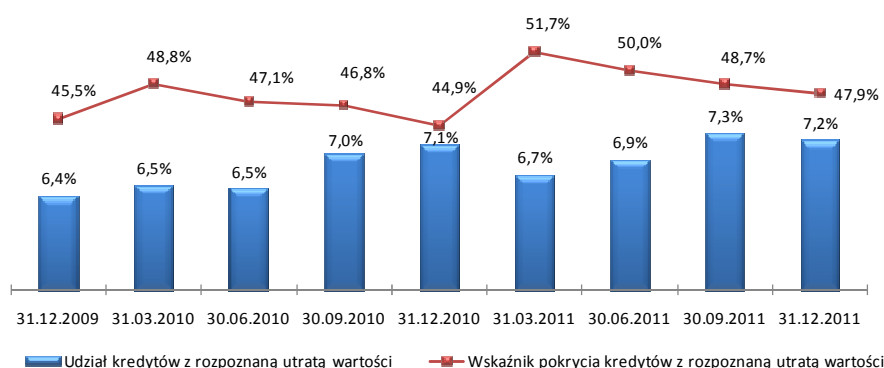
W 2011 roku rozwijano aplikację informatyczną SWO (System Wczesnego Ostrzegania – narzędzie służące skróceniu czasu reakcji na zaobserwowane sygnały ostrzegawcze sygnalizujące wzrost poziomu ryzyka kredytowego), w efekcie czego w czerwcu 2011 roku wdrożona została automatyczna identyfikacja niekorzystnych zjawisk.

Tabela 27. Struktura portfela kredytowego oraz utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych PKO Banku Polskiego SA (mln zł)

	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana 2011/2010
Kredyty i pożyczki udzielone klientom			
Wyceniane według metody zindywidualizowanej	5 145,4	5 059,6	1,7%
<i>Ze stwierdzoną utratą wartości</i>	4 459,5	4 686,4	-4,8%
<i>Bez stwierdzonej utraty wartości</i>	685,9	373,2	83,8%
Wyceniane według metody portfelowej	5 936,2	4 803,6	23,6%
Wyceniane według metody grupowej (IBNR)	133 959,8	123 335,4	8,6%
Kredyty i pożyczki udzielone - brutto	145 041,4	133 198,6	8,9%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody zindywidualizowanej	(1 498,1)	(1 276,8)	17,3%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody portfelowej	(2 832,2)	(2 508,8)	12,9%
Odpisy na ekspozycje wyceniane według metody grupowej (IBNR)	(652,5)	(479,9)	36,0%
Odpisy - razem	(4 982,8)	(4 265,5)	16,8%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom - netto	140 058,6	128 933,1	8,6%

Wskaźnik udziału kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz wskaźnik ich pokrycia przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości oraz wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości

Udział kredytów z rozpoznaną utratą wartości PKO Banku Polskiego SA w portfelu kredytowym brutto na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniósł 7,2% w porównaniu do 7,1% na dzień 31 grudnia 2010 roku, m.in. w wyniku zrealizowanych sprzedaży wierzytelności.

Wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości⁸ dla PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniósł 47,9% w porównaniu do 44,9% na dzień 31 grudnia 2010 roku.

5.2.2 Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko poniesienia straty na pozycjach bilansowych i pozabilansowych Banku wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w wyniku zmian stóp procentowych na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

⁸ Obliczony poprzez podzielenie stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek przez wartość kredytów i pożyczek z rozpoznaną utratą wartości.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej PKO Bank Polski SA w szczególności wykorzystuje miarę wartości zagrożonej (VaR), miarę wrażliwości dochodu odsetkowego, testy warunków skrajnych oraz luki przeszacowań.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku Bank był narażony głównie na ryzyko złotowej stopy procentowej, które odpowiadało za ok. 77% wartości zagrożonej (VaR). Ryzyko stopy procentowej zdeterminowane było głównie ryzykiem niedopasowania terminów przeszacowań stóp procentowych aktywów i zobowiązań Banku.

VaR Banku oraz analizę *stress-testową* narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 28. VaR oraz analiza stress test narażenia PKO Banku Polskiego SA na ryzyko stopy procentowej (w tys. zł)

Nazwa miary wrażliwości	31.12.2011	31.12.2010
VaR 10-dniowy	62 661	39 004
Równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych o 200 pb. (test warunków skrajnych)	486 121	475 091

Na dzień 31 grudnia 2011 roku wartość zagrożona na stopie procentowej Banku w horyzoncie 10-dniowym (VaR 10-dniowy) wyniosła 62 661 tys. zł, co stanowiło ok. 0,36% funduszy własnych Banku. Na dzień 31 grudnia 2010 roku miara VaR dla Banku wyniosła 39 004 tys. zł, co stanowiło ok. 0,24% funduszy własnych Banku⁹.

5.2.3 Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian kursów walutowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji walutowych w poszczególnych walutach. Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian kursów walut do akceptowalnego poziomu poprzez kształtowanie struktury walutowej pozycji bilansowych oraz pozabilansowych.

Do pomiaru ryzyka walutowego stosowany jest w Banku model wartości zagrożonej (VaR) oraz testy warunków skrajnych. VaR Banku oraz analizę *stress-testową* narażenia Banku na ryzyko walutowe, łącznie dla wszystkich walut przedstawia poniższa tabela:

Tabela 29. VaR oraz analiza stress test narażenia PKO Banku Polskiego SA na ryzyko walutowe (w tys. zł)

Nazwa miary wrażliwości	31.12.2011	31.12.2010
VaR 10-dniowy (przy poziomie ufności 99%)	1 470	3 171
Zmiana kursów WAL/PLN o 20% (test warunków skrajnych)*	2 969	5 272

* W tabeli zaprezentowano wartość najbardziej niekorzystnego testu warunków skrajnych spośród scenariuszy: aprecjacja PLN o 20% oraz deprecjacja PLN o 20%. Dane na koniec 2010 roku zostały sprowadzone do porównywalności.

Ryzyko walutowe, zarówno na dzień 31 grudnia 2011 roku jak i na dzień 31 grudnia 2010 roku kształtowało się na niskim poziomie.

Tabela 30. Wielkość pozycji walutowych dla poszczególnych walut PKO Banku Polskiego SA (w tys. zł)

Waluty	Pozycja walutowa na dzień 31.12.2011	Pozycja walutowa na dzień 31.12.2010
USD	(13 151)	(60 735)
GBP	49	48 110
CHF	(36 795)	(19 038)
EUR	70 224	(13 120)
Pozostałe (Globalna Netto)	10 985	18 424

5.2.4 Ryzyko płynności

Ryzyko płynności to ryzyko braku możliwości terminowego wywiązania się ze zobowiązań w wyniku braku płynnych środków; sytuacja braku płynności może wynikać z niewłaściwej struktury bilansu, niedopasowania przepływów pieniężnych, nieotrzymania płatności od kontrahentów, nagłego wycofania środków przez klientów lub innych wydarzeń na rynku.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych koniecznych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań z uwzględnieniem charakteru prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmian

⁹ Wielkość funduszy własnych wyliczana zgodnie z przepisami dotyczącymi wyliczania współczynnika wypłacalności.

otoczenia rynkowego poprzez odpowiednie kształtowanie struktury bilansu oraz zobowiązań pozabilansowych.

Podstawą polityki PKO Banku Polskiego SA w zakresie płynności jest utrzymywanie portfela płynnych papierów wartościowych oraz wzrost stabilnych źródeł finansowania (w szczególności stabilnej bazy depozytowej). W ramach zarządzania ryzykiem płynności wykorzystuje się również instrumenty rynku pieniężnego, w tym operacje otwartego rynku NBP.

Dla zapewnienia właściwego poziomu płynności w PKO Banku Polskim SA przyjęte zostały limity i wartości progowe na ryzyko płynności krótko-, średnio- i długoterminowej.

Poniższa tabela przedstawia rezerwę płynności PKO Banku Polskiego SA na 31 grudnia 2011 roku oraz na 31 grudnia 2010 roku.

Tabela 31. Rezerwa płynności PKO Banku Polskiego SA (mln zł)

	31.12.2011	31.12.2010
Rezerwa płynności do 1 miesiąca*	17 723	10 151

*Rezerwa płynności jest to różnica między najbardziej płynnymi aktywami, a oczekiwanymi i potencjalnymi zobowiązaniami, które stają się wymagalne w danym horyzoncie czasowym.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku poziom osadu depozytów stanowił ok. 94,8% wszystkich depozytów zdeponowanych w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego), co oznacza spadek o ok. 0,4 p.p. w porównaniu do końca 2010 roku.

5.2.5 Ryzyko cenowe kapitałowych papierów wartościowych

Ryzyko cenowe kapitałowych papierów wartościowych jest to ryzyko poniesienia straty z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych, generowane przez utrzymywanie otwartych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Ryzyko cenowe kapitałowych papierów wartościowych powstaje w wyniku operacji przeprowadzanych w ramach działalności handlowej (DM PKO BP SA), działalności inwestycyjnej oraz w wyniku pozostałych operacji w ramach działalności bankowej generujących pozycję w kapitałowych papierach wartościowych.

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowych papierów wartościowych jest ograniczenie ewentualnych strat z tytułu zmian cen kapitałowych papierów wartościowych na rynku publicznym lub indeksów giełdowych do poziomu akceptowalnego przez Bank, poprzez optymalizowanie zajmowanych pozycji w instrumentach wrażliwych na zmiany tych parametrów rynkowych.

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na działalność Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego SA w podziale na portfel bankowy i handlowy oraz monitorowanie ich wykorzystania.

Wpływ ryzyka cenowego kapitałowych papierów wartościowych na sytuację finansową Banku został określony jako nieistotny. Pozycje zajęte w kapitałowych papierach wartościowych oraz instrumentach indeksowych są ograniczane i nie przewiduje się ich istotnego zwiększenia.

5.2.6 Ryzyko instrumentów pochodnych

Ryzyko instrumentów pochodnych jest to ryzyko wynikające z zajęcia przez Bank pozycji w instrumentach finansowych, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) wartość instrumentu zmienia się wraz ze zmianą instrumentu bazowego,
- 2) instrument nie wymaga żadnej inwestycji początkowej netto lub wymaga tylko niewielkiej inwestycji początkowej netto w porównaniu z innymi rodzajami umów, które w podobny sposób reagują na zmiany warunków rynkowych,
- 3) jego rozliczenie ma nastąpić w przyszłości.

Proces zarządzania ryzykiem instrumentów pochodnych w Banku jest zintegrowany z zarządzaniem ryzykami: stopy procentowej, walutowym, płynności oraz kredytowym, przy czym, ze względu na specyfikę instrumentów pochodnych, jest on poddany szczególnej kontroli określonej w przepisach wewnętrznych Banku.

Do pomiaru ryzyka instrumentów pochodnych w Banku wykorzystywany jest m.in. model wartości zagrożonej (VaR).

Zarządzanie ryzykiem odbywa się poprzez nakładanie limitów na instrumenty pochodne w podziale na portfel bankowy i handlowy, monitorowanie ich wykorzystania oraz raportowanie poziomu ryzyka.

Szczególne znaczenie dla ograniczenia ryzyka związanego z instrumentami pochodnymi mają umowy ramowe zawierane przez Bank z głównymi kontrahentami na bazie standardu opracowanego przez Związek Banków Polskich (banki krajowe) oraz ISDA (banki zagraniczne i instytucje kredytowe), które umożliwiają kompensację zarówno wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego), jak i niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego). Dodatkowym zabezpieczeniem ekspozycji wynikającej z instrumentów pochodnych są depozyty zabezpieczające, składane przez kontrahentów w ramach realizacji umów CSA (*Credit Support Annex*).

5.2.7 Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest rozumiane jako ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się na płaszczyźnie rozwiązań systemowych, jak i bieżącego zarządzania tym ryzykiem. Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym prowadzone jest na poziomie Centrali PKO Banku Polskiego SA. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym realizowane jest przez każdą jednostkę organizacyjną Banku.

Głównymi narzędziami zarządzania ryzykiem operacyjnym są:

- instrumenty kontrolne,
- instrumenty zarządzania zasobami ludzkimi (dobór kadr, podnoszenie kwalifikacji pracowników, systemy motywacyjne),
- wartości progowe i krytyczne kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- strategiczne limity tolerancji i limity strat na ryzyko operacyjne,
- plany awaryjne,
- ubezpieczenia,
- outsourcing,
- plan ciągłości działania.

21 czerwca 2011 roku PKO Bank Polski SA otrzymał zgodę Komisji Nadzoru Finansowego na stosowanie od dnia 30 czerwca 2011 roku metod statystycznych do obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego (AMA), z przejściowym ograniczeniem (do czasu eliminacji warunków KNF) na spadek wymogu kapitałowego nie więcej niż do poziomu 75% wymogu wyliczanego metodą standardową.

Przeprowadzony *back test* wyników pomiaru ryzyka operacyjnego za 2011 rok potwierdził ostrożny charakter oszacowań wyników pomiaru LDA – podstawy wyliczenia wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne w ramach metody AMA.

5.2.8 Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, powstania strat finansowych bądź utraty reputacji lub wiarygodności na skutek niezastosowania się PKO Banku Polskiego SA, pracowników Banku lub podmiotów działających w jego imieniu do przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym norm etycznych.

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest zapewnienie przestrzegania przez Bank prawa, przyjętych standardów postępowania oraz funkcjonowania Banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez eliminowanie ryzyka braku zgodności, przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji lub wiarygodności Banku oraz przeciwdziałanie ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być rezultatem naruszenia przepisów i norm postępowania.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności odnosi się w szczególności do następujących zagadnień:

- zapobiegania angażowaniu się Banku w działalność niezgodną z prawem,
- zarządzania konfliktami interesów,
- zapobiegania sytuacjom, w których postępowanie pracowników Banku w sprawach służbowych sprawiałoby wrażenie interesowności,
- propagowania standardów etycznych i monitorowania ich funkcjonowania,

- profesjonalnego, rzetelnego i przejrzystego formułowania oferty produktowej oraz przekazów reklamowych i marketingowych,
- zapewnienia ochrony informacji,
- niezwłocznego, uczciwego i profesjonalnego rozpatrywania skarg, wniosków i reklamacji klientów.

W ramach Banku przyjęta została zerowa tolerancja na ryzyko braku zgodności, co oznacza, iż Bank koncentruje swoje działania na przeciwdziałaniu możliwości materializacji tego ryzyka.

5.2.9 Ryzyko strategiczne

Ryzyko strategiczne jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych błędnymi decyzjami, decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny lub niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

Pomiar poziomu ryzyka strategicznego Banku dokonywany jest poprzez ocenę wpływu wyodrębnionych w działalności i otoczeniu grup czynników, do których należą w szczególności:

- czynniki zewnętrzne,
- czynniki związane ze wzrostem i rozwojem działalności bankowej,
- czynniki związane z zarządzaniem zasobami ludzkimi,
- czynniki związane z działalnością inwestycyjną,
- czynniki związane z kulturą organizacji.

5.2.10 Ryzyko reputacji

Ryzyko reputacji jest rozumiane jako ryzyko związane z możliwością wystąpienia negatywnych odchyleń od zaplanowanego wyniku finansowego Banku wskutek pogorszenia się wizerunku Banku.

Celem zarządzania ryzykiem reputacji jest ochrona wizerunku Banku oraz ograniczanie prawdopodobieństwa wystąpienia i wysokości straty wynikającej z naruszenia wizerunku Banku.

Zarządzanie ryzykiem reputacji w Banku obejmuje w szczególności działania zapobiegawcze służące ograniczaniu występowania lub minimalizowaniu skali i zakresu występowania zdarzeń wizerunkowych oraz dobór efektywnych narzędzi dla działań osłonowych służących eliminowaniu, łagodzeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych na wizerunek Banku.

5.2.11 Adekwatność kapitałowa¹⁰

Adekwatność kapitałowa jest stanem, w którym wysokość posiadanej przez PKO Bank Polski SA funduszy własnych przekracza sumę wymogów kapitałowych (tzw. filar I) i sumę kapitału wewnętrznego (tzw. filar II). Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest utrzymywanie, w sposób ciągły, kapitału na poziomie adekwatnym do skali oraz profilu ryzyka działalności Banku.

Proces zarządzania adekwatnością kapitałową Banku obejmuje:

- identyfikację i monitorowanie istotnych rodzajów ryzyka,
- szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz łącznego kapitału wewnętrznego,
- monitorowanie, raportowanie, prognozowanie i limitowanie adekwatności kapitałowej,
- dokonywanie alokacji kapitału wewnętrznego na obszary biznesowe, segmenty klienta oraz spółki Grupy Kapitałowej dla celów analiz rentowności,

¹⁰ Fundusze własne na potrzeby adekwatności kapitałowej wyliczane są w oparciu o zapisy ustawy Prawo bankowe oraz uchwały nr 325/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie pomniejszeń funduszy podstawowych, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy uzupełniających banku, pomniejszeń funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszania o nie funduszy uzupełniających banku oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych (Dz.Urz. KNF nr 13* poz. 49 z dnia 30 grudnia 2011 roku).

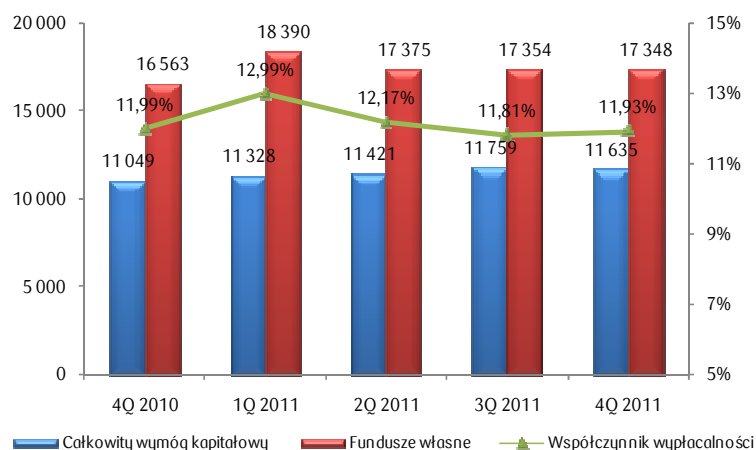
- wykorzystywanie narzędzi wpływających na poziom adekwatności kapitałowej (w tym: narzędzi wpływających na poziom funduszy własnych, skalę pomniejszeń funduszy własnych oraz wysokość portfela kredytowego).

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej są:

- współczynnik wypłacalności, którego minimalny poziom, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, wynosi 8%,
- relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego, której dopuszczalny minimalny poziom, zgodnie z ustawą Prawo bankowe, wynosi 1,0.

Poziom adekwatności kapitałowej PKO Banku Polskiego SA w 2011 roku utrzymywał się na bezpiecznym poziomie, istotnie powyżej ustawowych limitów.

Wykres 3. Adekwatność kapitałowa PKO Banku Polskiego SA

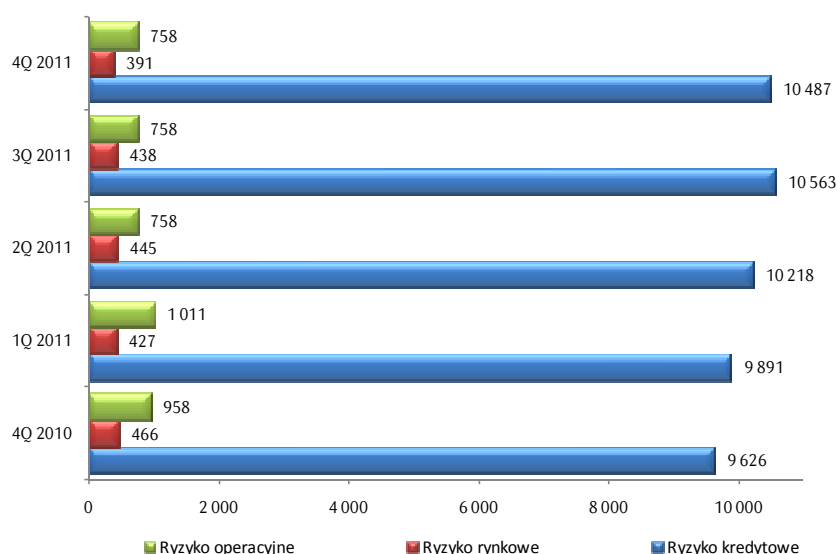
Na dzień 31 grudnia 2011 roku w stosunku do 31 grudnia 2010 roku współczynnik wypłacalności Banku spadł o 0,06 p.p. do poziomu 11,93%. Było to spowodowane wzrostem wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe przy spadku wymogu kapitałowego na ryzyko rynkowe i operacyjne oraz przy wzroście funduszy własnych Banku. W stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku fundusze własne Banku wzrosły o 785,0 mln zł, głównie na skutek akumulacji zysków.

PKO Bank Polski SA wylicza wymogi kapitałowe zgodnie z Uchwałą nr 76/2010 KNF z dnia 10 marca 2010 roku z późniejszymi zmianami¹¹ – (Bazylię II): z tytułu ryzyka kredytowego – metodą standardową, z tytułu ryzyka operacyjnego – metodą zaawansowaną (AMA) od dnia 30 czerwca 2011 roku, z tytułu ryzyka rynkowego – metodami podstawowymi.

¹¹ Zmiany do Uchwały 76/2010 zostały wprowadzone następującymi uchwałami KNF: uchwałą nr 369/2010 z dnia 12 października 2010 roku, uchwałą KNF nr 153/2011 z dnia 7 czerwca 2011 roku, uchwałą KNF nr 206/2011 z dnia 22 sierpnia 2011 roku oraz uchwałą KNF nr 324/2011 z dnia 20 grudnia 2011 roku.

Wykres 4. Wymogi kapitałowe PKO Banku Polskiego SA (mln zł)

Wzrost wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego o 860,6 mln zł (wzrost o ok. 8,9%) do poziomu 10 486,6 mln był głównie konsekwencją wzrostu w 2011 roku portfela kredytowego.

Spadek wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego o 16,1% do poziomu 391,0 mln zł wynika głównie ze spadku zobowiązań z tytułu gwarantowania emisji obligacji korporacyjnych przy jednoczesnym wzroście wartości obligacji korporacyjnych (łącznie spadek wymogu na obligacjach o ok. 28%).

Wymóg kapitałowy Banku z tytułu ryzyka operacyjnego za I półrocze 2011 roku został wyliczony metodą standardową (TSA). 21 czerwca 2011 roku Bank otrzymał zgodę KNF na wdrożenie metody AMA z przejściowym (do czasu eliminacji warunków KNF) ograniczeniem na spadek wymogu kapitałowego nie więcej niż do poziomu 75% wymogu wyliczanego metodą standardową (TSA). Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego dla Banku w stosunku do roku 2010 spadł o 199,6 mln zł (spadek o ok. 20,8% r/r) do kwoty 757,9 mln zł w wyniku zmiany metody wyliczenia wymogu kapitałowego.

5.3 Powiązania organizacyjne i kapitałowe

Działalność o charakterze inwestycyjnym

PKO Bank Polski SA posiada akcje i udziały w innych podmiotach gospodarczych, zarówno finansowych jak i niefinansowych. Wykaz głównych bezpośrednich i pośrednich zaangażowań Banku prezentują poniższe zestawienia.

Tabela 32. Jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone PKO Banku Polskiego SA

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania w cenie nabycia (tys. zł)	Udział w głosach na WZ/ZW (%)
Jednostki zależne			
1	KREDOBANK SA	935 619	99,5655
2	PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA	205 786	100
3	PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA	186 989	100
4	Qualia Development Sp. z o.o.*	183 393	100
5	Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. - w likwidacji	167 288	100
6	Bankowy Fundusz Leasingowy SA	70 000	100
7	Inteligo Financial Services SA	59 602	100
8	Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA	55 500	100
9	Fort Mokotów Inwestycje Sp. z o.o. * 1	51 599	99,9885
10	Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA	21 566	100
11	PKO BP Finat Sp. z o.o.	11 693	100
12	Finansowa Kompania "Prywatne Inwestycje" Sp. z o.o.	1 482	100
13	PKO Finance AB	172	100
Jednostki współzależne			
14	CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.	44 371	49,43
15	Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o.	17 498	41,44
Jednostki stowarzyszone			
16	Bank Pocztowy SA	146 500	25,0001
17	Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.	1 500	33,33
18	Agencja Inwestycyjna CORP-SA SA	29	22,31

* w pozycji wykazana jest wartość akcji i udziałów w cenie nabycia oraz wartość dokonanych dopłat celowych

1 - drugim udziałowcem Spółki jest Qualia Development Sp. z o.o.

Ponadto, PKO Bank Polski SA posiada akcje spółki stowarzyszonej Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka SA (36,71% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu), które są wykazywane jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.

Jednostki podporządkowane Banku zostały utworzone w celu wspierania podstawowych obszarów biznesowych PKO Banku Polskiego SA w realizacji zadań sprzedażowych poprzez uzupełnianie jego oferty, a także w celu świadczenia usług na rzecz Banku i zwiększania udziału Banku na międzynarodowych rynkach finansowych.

Tabela 33. Zaangażowania pośrednie PKO Banku Polskiego SA

Lp.	Nazwa jednostki	Wartość zaangażowania w cenie nabycia (tys. zł)	Udział w głosach na WZ/ZW (%)
Jednostki zależne od Qualia Development Sp. z o.o. ¹			
1	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Sp. k. ²	82 980	-
2	Qualia - Residence Sp. z o.o. *	42 030	100
3	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Sp. k. ³	19 000	-
4	Sarnia Dolina Sp. z o.o. * ⁴	8 187	56
5	Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.* ⁵	7 575	100
6	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Sp. k.	4 700	-
7	Fort Mokotów Sp. z o.o. - w likwidacji *	2 040	51
8	UKRPOLINWESTYCJE Sp. z o.o.	519	55
9	Qualia Hotel Management Sp. z o.o. ⁶	50	99,9
10	Qualia Sp. z o.o.*	30	100
11	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Sp. k.	1	-
12	Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Sp. k.	1	-
Jednostka zależna od Bankowego Funduszu Leasingowego SA			
13	Bankowy Leasing Sp. z o.o.	57 424	100
Jednostka zależna od Bankowego Towarzystwa Kapitałowego SA			
14	PKO BP Faktoring SA ⁷	13 329	99,9889
Jednostki zależne od CENTRUM HAFFNERA Sp. z o.o.			
15	Sopot Zdrój Sp. z o.o.*	67 126	100
16	Promenada Sopotka Sp. z o.o.	10 058	100
17	Centrum Majkowskiego Sp. z o.o.	3 833	100
18	Kamienica Morska Sp. z o.o.	976	100
Jednostki zależne od Banku Pocztowego SA			
19	Centrum Operacyjne Sp. z o.o.	3 284	100
20	Spółka Dystrybucyjna Banku Pocztowego Sp. z o.o.	2 680	100

* w pozycji wykazana jest wartość akcji i udziałów w cenie nabycia oraz wartość dokonanych dopłat celowych

1 - w spółkach komandytowych należących do Grupy Kapitałowej Qualia Development komandytariuszem jest Qualia Development Sp. z o.o., a komplementariuszem - Qualia Sp. z o.o.; w pozycji wartość zaangażowania prezentowana jest wartość wniesionych wkładów przez komandytariusza.

2 - Spółka powstała w wyniku przekształcenia spółki PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o.; w pozycji wartość zaangażowania wykazana jest cena nabycia udziałów i wartość dokonanych dopłat przed przekształceniem w spółkę komandytową.

3 - Spółka powstała w wyniku przekształcenia spółki PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o.; w pozycji wartość zaangażowania wykazana jest cena nabycia udziałów i wartość dokonanych dopłat przed przekształceniem w spółkę komandytową.

4 - poprzednia nazwa PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o.

5 - poprzednia nazwa PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.

6 - drugim udziałowcem Spółki jest Qualia Sp. z o.o.

7 - PKO Bank Polski SA posiada 1 akcję w przedmiotowej Spółce

Szersze informacje o jednostkach podporządkowanych Banku znajdują się w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

Opis zmian w organizacji jednostek podporządkowanych

W 2011 roku miały miejsce następujące zdarzenia wpływające na strukturę Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA:

1. Objęcie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA

Objęcie przez PKO Bank Polski SA akcji w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA o wartości nominalnej 3 000 tys. zł. Według stanu na 31 grudnia 2011 roku udział PKO Banku Polskiego SA w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki wyniósł 100%.

2. Objęcie akcji w podwyższonym kapitale spółki PKO BP Faktoring SA

Objęcie przez Bankowe Towarzystwo Kapitałowe SA – spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA - akcji w podwyższonym kapitale spółki PKO BP Faktoring SA za cenę 3 000 tys. zł, przy czym 1 500 tys. zł zostało ujęte w kapitale zapasowym Spółki. Po zarejestrowaniu ww. emisji udział BTK SA w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu Spółki wyniósł 99,9889%.

3. Działania prowadzone w ramach procesu likwidacji spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.

Działania prowadzone w ramach procesu likwidacji spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o., w tym:

- objęcie przez PKO Bank Polski SA udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. o wartości nominalnej 39 000 tys. zł. Środki pozyskane w wyniku ww. podwyższenia kapitału zostały przeznaczone na wcześniejszą spłatę kredytu w PKO Banku Polskim SA. Według stanu na 31 grudnia 2011 roku udział PKO Banku Polskiego SA w kapitale zakładowym i w głosach na zgromadzeniu wspólników Spółki wyniósł 100%,
- podjęcie w dniu 1 lipca 2011 roku przez PKO Bank Polski SA, jako jedyne go wspólnika spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o., uchwały o rozwiązaniu Spółki i otwarciu jej likwidacji. Stosowny wniosek został zgłoszony do Krajowego Rejestru Sądowego. Bank prowadzi prace związane z przejęciem zarządzania budynkiem Centrum Finansowe Puławska w Warszawie wraz z nieruchomością, co jest głównym przedmiotem działalności Spółki.

4. Nabycie udziałów spółki PKO BP Finat Sp. z o.o.

Nabycie przez PKO Bank Polski SA udziałów spółki PKO BP Finat Sp. z o.o., w tym:

- od Inteligo Financial Services SA udziałów o łącznej wartości nominalnej 7 599,9 tys. zł za cenę 9 392,7 tys. zł,
- od PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA udziałów o łącznej wartości nominalnej 1 861 tys. zł za cenę 2 300 tys. zł.

W ramach procesu związanego z przejęciem przez Bank bezpośredniej kontroli nad spółką PKO BP Finat Sp. z o.o., w dniu 12 września 2011 roku PKO BP Finat Sp. z o.o. dokonała zwrotu spółce PKO BP BANKOWY Powszechne Towarzystwo Emerytalne SA dopłaty do kapitału w wysokości 2 500 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2011 roku PKO Bank Polski SA posiadał udziały w spółce PKO BP Finat Sp. z o.o. stanowiące 100% udziału w kapitale zakładowym Spółki i uprawniające do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników.

5. Sprzedaż 1 udziału w spółkach: Bankowy Leasing Sp. z o.o. i BFL Nieruchomości Sp. z o.o.

Sprzedaż przez PKO Bank Polski SA na rzecz Bankowego Funduszu Leasingowego SA – spółki zależnej od PKO Banku Polskiego SA – 1 udziału w spółkach: Bankowy Leasing Sp. z o.o. i BFL Nieruchomości Sp. z o.o. W wyniku ww. transakcji Bankowy Fundusz Leasingowy SA stał się jedynym wspólnikiem w ww. Spółkach.

6. Objęcie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o.

Objęcie przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA - spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA - udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 34 714,5 tys. zł, w tym udziałów o wartości 15 414,5 tys. zł wyemitowanych w ramach połączenia spółek zależnych od Bankowego Funduszu Leasingowego SA. Według stanu na 31 grudnia 2011 roku udział Bankowego Funduszu Leasingowego SA w kapitale zakładowym i w głosach na zgromadzeniu wspólników Spółki wyniósł 100%.

7. Objęcie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o.

Objęcie przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA - spółkę zależną od PKO Banku Polskiego SA - udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 8 000 tys. zł, w ramach emisji przeprowadzonych przed rozpoczęciem procesu połączenia spółek zależnych od Bankowego Funduszu Leasingowego SA.

8. Zakończenie procesu połączenia spółek zależnych od Bankowego Funduszu Leasingowego SA

W dniu 30 grudnia 2011 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane połączenie spółek zależnych od Bankowego Funduszu Leasingowego SA, w wyniku którego cały majątek spółki BFL Nieruchomości Sp. z o.o. został przeniesiony do spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o., a spółka BFL Nieruchomości Sp. z o.o. została wykreślona z rejestru.

9. Nabycie nowej spółki Finansowa Kompania "Prywatne Inwestycje" Sp. z o.o.

Nabycie przez PKO Bank Polski SA 1 udziału nowej spółki Finansowa Kompania "Prywatne Inwestycje" Sp. z o.o. o wartości nominalnej 3 101 tys. UAH, stanowiącego 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniającego do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników; cena nabycia wyniosła 1 482 tys. zł. W dniu 29 listopada 2011 roku PKO Bank Polski SA został zarejestrowany w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw jako jedyny udziałowiec Spółki. Przedmiotem działalności Spółki jest prowadzenie działalności faktoringowej. Spółka nabyła od KREDOBANK SA portfel wierzytelności kredytowych.

10. Rozwój Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.

Rozwój Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o. (do 10 maja 2011 roku występującej pod nazwą Grupa Kapitałowa PKO BP Inwestycje Sp. z o.o.) z uwzględnieniem nowej koncepcji prowadzenia działalności deweloperskiej z wykorzystaniem spółek komandytowych, w tym:

- utworzenie nowej spółki Qualia Sp. z o.o., której zadaniem jest pełnienie roli komplementariusza w spółkach komandytowych Grupy; według stanu na 31 grudnia 2011 roku wszystkie udziały w ww. Spółce o wartości nominalnej 5 tys. zł posiadała spółka Qualia Development Sp. z o.o. – spółka zależna od Banku,
- utworzenie nowej spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Sopot Spółka komandytowa, której zadaniem jest przygotowanie i realizacja projektu inwestycyjnego w Sopocie przy ul. Bohaterów Monte Cassino; według stanu na 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wkładów wniesionych przez wspólników wyniosła 4 701 tys. zł,
- odkupienie przez spółkę Qualia Sp. z o.o. od PKO Banku Polskiego SA 1 udziału w spółkach: PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o. i PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o.,
- przekształcenie spółki PKO BP Inwestycje - Nowy Wilanów Sp. z o.o. w spółkę komandytową i zmiana nazwy na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Nowy Wilanów Spółka komandytowa; według stanu na 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wkładów wniesionych przez wspólników wyniosła 4 000 tys. zł,
- przekształcenie spółki PKO BP Inwestycje - Neptun Park Sp. z o.o. w spółkę komandytową i zmiana nazwy na Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Neptun Park Spółka komandytowa; łączna wartość wkładów wniesionych przez wspólników wyniosła 4 000 tys. zł,
- utworzenie nowej spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Pomeranka Spółka komandytowa; według stanu na 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wkładów wniesionych przez wspólników wyniosła 2 tys. zł,
- utworzenie nowej spółki Qualia spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Projekt 1 Spółka komandytowa; według stanu na 31 grudnia 2011 roku łączna wartość wkładów wniesionych przez wspólników wyniosła 2 tys. zł,
- utworzenie nowej spółki Qualia - Residence Sp. z o.o.; według stanu na 31 grudnia 2011 roku wszystkie udziały w ww. Spółce o wartości nominalnej 5 tys. zł posiadała spółka Qualia Development Sp. z o.o.,
- utworzenie nowej spółki Qualia Hotel Management Sp. z o.o., której zadaniem jest prowadzenie działalności operatorskiej w obszarze apartamentów hotelowych; według stanu na 31 grudnia 2011 roku udziały o wartości nominalnej 49,95 tys. zł posiadała Qualia Development Sp. z o.o., a 1 udział o wartości nominalnej 50 zł posiadała Qualia Sp. z o.o.,
- rozpoczęcie w dniu 28 lipca 2011 roku procesu likwidacji spółki Fort Mokotów Sp. z o.o. – spółki zależnej od Qualia Development Sp. z o.o.; likwidacja następuje w związku z zakończeniem realizacji projektu deweloperskiego,
- zmiana nazwy następujących spółek:
 - a) PKO BP Inwestycje Sp. z o.o. na Qualia Development Sp. z o.o.,
 - b) PKO BP Inwestycje - Sarnia Dolina Sp. z o.o. na Sarnia Dolina Sp. z o.o.,
 - c) PKO BP Inwestycje - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o. na Qualia - Rezydencja Flotylla Sp. z o.o.,

- dokonanie dopłaty do spółek Grupy Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o.:
 - a) PKO Bank Polski SA wniósł dopłatę do spółki Qualia Development Sp. z o.o. w łącznej wysokości 65 580 tys. zł,
 - b) spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłatę do spółki Qualia Sp. z o.o. w wysokości 25 tys. zł,
 - c) spółka Qualia Development Sp. z o.o. wniosła dopłatę do spółki Qualia Residence Sp. z o.o. w wysokości 42 025 tys. zł.

W 2011 roku miało miejsce następujące zdarzenie dotyczące jednostek współzależnych: obniżenie kapitału zakładowego spółki Centrum Majkowskiego Sp. z o.o. - spółki zależnej od Centrum Haffnera Sp. z o.o. (jednostki współzależnej od PKO Banku Polskiego SA) z kwoty 6 609 tys. zł do kwoty 3 833,2 tys. zł, przeprowadzone poprzez obniżenie wartości nominalnej każdego udziału.

Zamierzenia inwestycyjne

Jednym z kierunków rozwoju PKO Banku Polskiego SA jest budowa silnej grupy finansowej. Spółki zależne od Banku stanowią centra produktowe uzupełniając podstawową ofertę usług finansowych Banku. Poszczególne spółki świadczą specjalistyczne usługi w zakresie leasingu, faktoringu, funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, bankowości internetowej oraz obsługi i rozliczeń transakcji kartowych. W skład Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA wchodzi także KREDOBANK SA, prowadzący działalność bankową na Ukrainie.

Strategia Grupy zakłada koncentrację na podstawowej działalności bankowej uzupełnianej ofertą komplementarnych produktów i usług finansowych. Celem Grupy jest uproszczenie i optymalizacja struktury Grupy, zwiększenie efektywności oraz osiągnięcie pełnej spójności stosowanego modelu operacyjnego. Kluczowe inicjatywy strategiczne w tym zakresie obejmują:

- integrację spółek Grupy Kapitałowej, w tym przede wszystkim „fabryk produktowych” z Bankiem, poprzez między innymi centralizację funkcji wsparcia lub pełne przeniesienie działalności spółek do Banku,
- sprzedaż aktywów nie związanych z podstawową działalnością Grupy,
- wdrożenie nowej strategii rozwoju dla spółki KREDOBANK SA, ukierunkowanej na obsługę klientów detalicznych oraz MŚP, prowadzących działalność w dużej mierze w zachodniej części Ukrainy,
- umocnienie pozycji rynkowej Grupy Kapitałowej w wybranych segmentach rynku, w tym poprzez akwizycje spółek,
- zwiększenie efektywności zarządzania nieruchomościami.

W 2011 roku Bank prowadził działania związane z uproszczeniem struktury Grupy i optymalizacją kosztów działania (w tym dotyczące przejęcia działalności spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. oraz zmian struktury własnościowej spółki PKO BP Finat Sp. z o.o. ze spółki zależnej pośrednio w spółkę zależną bezpośrednio od Banku) oraz z utworzeniem w Grupie Kapitałowej jednego centrum zajmującego się zarządzaniem aktywami i inwestycjami (poprzez integrację działalności *asset management* Domu Maklerskiego PKO Banku Polskiego SA na bazie spółki zależnej PKO TFI SA). W ramach realizacji strategii rozwoju KREDOBANK SA nabyte zostały spółki faktoringowa i windykacyjna na Ukrainie, których celem jest zakończenie restrukturyzacji portfela kredytowego KREDOBANK SA (przy czym proces nabycia spółki windykacyjnej został zakończony w styczniu 2012 roku).

Działania związane z realizacją kluczowych inicjatyw strategicznych ukierunkowanych na wzmocnienie efektywności działania Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA będą kontynuowane w 2012 roku.

Transakcje z podmiotami powiązanymi

W 2011 roku PKO Bank Polski SA świadczył na warunkach rynkowych na rzecz jednostek powiązanych (podporządkowanych) usługi w zakresie prowadzenia rachunków bankowych, przyjmowania lokat, udzielania kredytów i pożyczek, emisji dłużnych papierów wartościowych, udzielania gwarancji i bieżących operacji wymiany. Dodatkowo, PKO Bank Polski SA oferował jednostki uczestnictwa funduszy, produkty leasingowe, najem terminali i usługi rozliczeniowe transakcji płatniczych świadczone przez spółki z Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA.

Zestawienie znaczących transakcji PKO Banku Polskiego SA z jednostkami podporządkowanymi, w tym zadłużenie kredytowe tych jednostek wobec Banku według stanu na 31 grudnia 2011 roku, zostało przedstawione w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok.

5.4 Zarządzanie zasobami ludzkimi w PKO Banku Polskim SA

5.4.1 System motywacyjny PKO Banku Polskiego SA

W PKO Banku Polskim SA funkcjonuje system motywacyjno - premiowy, w którym wysokość wynagrodzenia zmiennego warunkuje poziom realizacji поставionych celów. Sposób wyznaczania celów oraz stosowane miary zależą od rodzaju stanowiska i przynależności do jednej z trzech grup pracowniczych: kierowniczej, szeroko rozumianej sprzedaży oraz wykonawczo-wspierającej. System opiera się przede wszystkim na formule *Zarządzanie przez Cele (MbO)*. Dzięki powiązaniu indywidualnego wynagrodzenia z poziomem i jakością wykonania określonych zadań, wzmocniona jest zmienna część wynagrodzenia, stanowiąca dodatkową motywację płacową. System koncentruje się na określaniu zadań, które wyznaczają kierunek rozwoju całej organizacji, a następnie są kaskadowo rozpisywane na cele poszczególnych jednostek organizacyjnych i indywidualnych pracowników.

Trzy filary systemu motywacyjno - premiowego:

I filar, tzw. MbO (Zarządzanie przez Cele), obejmuje pracowników kadry kierowniczej, dla których można zdefiniować konkretne cele indywidualne. MbO ma charakter premii zależnej od jakości i stopnia realizacji przypisanych zadań i jest systemem skoncentrowanym na: ustalaniu mierników pożądaných wyników końcowych, ocenie uzyskanych rezultatów w porównaniu do przypisanych celów, nagradzaniu w zależności od osiągniętych wyników.

II filar, tzw. PPI (System Premii Indywidualnej), jest formą systemu premiowego zależnego od stopnia wykonania konkretnych zadań sprzedażowych i efektywnościowych. Obejmuje pracowników realizujących zadania biznesowe, głównie w oddziałach detalicznych i centrach korporacyjnych, w których można zdefiniować indywidualne lub zespołowe wymierne zadania premiowe albo istnieje silny związek przyczynowo-skutkowy między działaniami podejmowanymi na danym stanowisku pracy a poziomem realizacji wyników ekonomiczno-finansowych Banku.

III filar, tzw. SPW (System Premiowy Wsparcia), obejmuje pozostałych pracowników nie objętych systemem MbO i PPI. Jako typowe rozwiązanie „partycypacyjne” jest wynikiem zrealizowania celów przez osobę zarządzającą daną grupą pracowników (udział dyrektora w realizacji zadań) i jednostką. Z uwagi na charakter pracy, osoby te w sposób pośredni, ale znaczący, wpływają na stopień wykonania zadań swojego przełożonego i własnej organizacji, uczestniczą także w wynikach osiąganych przez Bank. Istnieje też możliwość zdefiniowania odrębnych celów zespołowych (dla wewnętrznej komórki organizacyjnej). W tym przypadku SPW ma charakter premii zależnej od jakości i stopnia realizacji przypisanych do zespołu zadań – cele solidarnościowe.

5.4.2 Polityka wynagradzania

Podstawową regulacją wewnętrzną w zakresie polityki wynagradzania stanowi Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP) zawarty z zakładowymi organizacjami związków zawodowych w dniu 28 marca 1994 roku (z późn. zm.), zgodnie z którym pracownikom Banku przysługują następujące składniki wynagrodzeń:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych oraz w warunkach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia,
- nagrody jubileuszowe za długoletni okres pracy zawodowej,
- jednorazowe odprawy pieniężne w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,

a ponadto na podstawie odrębnych przepisów wydanych z delegacji ZUZP przez Zarząd Banku, w uzgodnieniu z organizacjami związkowymi, premie i nagrody za szczególne osiągnięcia w pracy zawodowej.

Do 2010 roku wypłacane były, na podstawie uchwały Zarządu Banku, bonusy roczne za osiągnięte wyniki ekonomiczne Banku. W wyniku uzgodnienia z organizacjami związkowymi bonus roczny został zlikwidowany, a środki zaplanowane na wypłatę bonusu za wyniki roku 2011 zostały przeznaczone na:

- podwyższenie wynagrodzeń zasadniczych pracowników od dnia 1 maja 2011 roku,
- wypłatę jednorazowego dodatkowego wynagrodzenia, w wysokości odpowiadającej proporcjonalnemu przeliczeniu środków bonusowych za okres od 1 stycznia do 30 kwietnia 2011 roku.

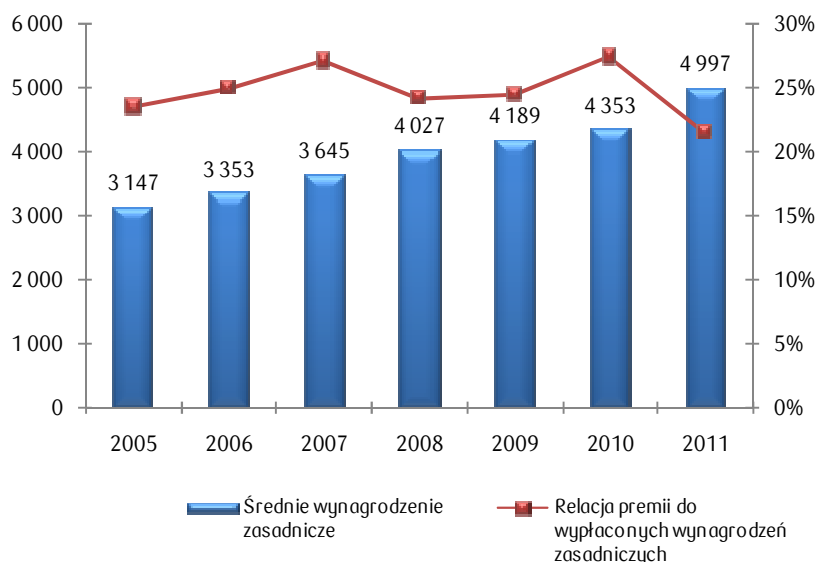
Powyższe uzgodnienie skutkowało podpisaniem protokołu dodatkowego do ZUZP, skreślającego zapisy dot. bonusu.

W 2011 roku wdrożono dodatkowo jednolity system wynagradzania pracowników oparty o wartości poszczególnych stanowisk pracy, którego celem było: stworzenie przejrzystej polityki wynagrodzeniowej, racjonalne planowanie i wydatkowanie środków przeznaczonych na wynagrodzenia zasadnicze oraz bardziej świadome planowanie własnego rozwoju przez pracowników.

Wszystkie stanowiska zostały pogrupowane według ich roli w realizacji strategii biznesowej Banku poprzez porównanie i wycenę zakresu zadań i kompetencji. Poszczególnym grupom przypisano rynkowe poziomy odniesienia płacowego.

Wykres 5. Średnie wynagrodzenie zasadnicze oraz relacja premii do wynagrodzenia zasadniczego (w zł)

Zmiana w poziomie wynagrodzenia zasadniczego w 2011 roku wynika (głównie) z włączenia bonusu do wynagrodzeń zasadniczych począwszy od 1 maja 2011 roku.

5.4.3 Świadczenia na rzecz pracowników

Opieka medyczna

Bank zapewnia pracownikom dodatkową – oprócz świadczeń medycyny pracy (wynikających z przepisów Kodeksu pracy) opiekę medyczną, przysługującą pracownikom według zróżnicowanych pakietów świadczeń, dedykowanych określonym grupom stanowisk pracy. Wszystkie pakiety świadczeń gwarantują pracownikom możliwość korzystania z nielimitowanej liczby konsultacji lekarzy wszystkich specjalności oraz zleconych przez nich badań diagnostycznych.

Od 2011 roku opieka medyczna dla pracowników została rozszerzona o program profilaktyki zdrowia „Zdrowie jak w Banku”, obejmujący m.in. profilaktyczny przegląd stanu zdrowia oraz działania ukierunkowane na edukację prozdrowotną oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Zapewnienie szerokiego zakresu świadczeń medycznych dla wszystkich pracowników stanowi znaczący element pakietu dodatkowych korzyści związanych z zatrudnieniem w Banku.

Świadczenia socjalne

Tabela 34. Świadczenia z ZFŚS udzielone w 2011 roku pracownikom PKO Banku Polskiego SA i byłym pracownikom (emerytom, rencistom, osobom otrzymującym świadczenia przedemerytalne) oraz członkom ich rodzin

Wyszczególnienie	Ilość osób, które skorzystały z pomocy	Łączna kwota udzielonej pomocy (w zł)
Świadczenia zwrotne*	5 361	72 260 200
Świadczenia bezzwrotne**	47 216	21 482 377
Razem	52 577	93 742 577

* Pożyczki na cele mieszkaniowe.

** W tym zapomogi, dofinansowanie do kosztów wypożyczenia zorganizowanego i niezorganizowanego, dofinansowanie do imprez kulturalno-oświatowych i sportowo-rekreacyjnych, umorzenia pożyczek, pomoc rzeczowa i inna pomoc bezzwrotna.

5.4.4 Liczba zatrudnionych

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku w PKO Banku Polskim SA były zatrudnione 26 453 osoby (25 908 etatów).

Tabela 35. Zatrudnienie w PKO Banku Polskim SA w latach 2005-2011

Jednostka	Zatrudnienie wg stanu na koniec grudnia (w etatach)						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Regiony detaliczne	22 968	22 264	18 103	17 749	17 563	16 896	16 245
Regiony korporacyjne	780	748	634	598	595	568	556
Centrala	1 972	1 873	2 084	2 261	2 995	3 122	3 119
Specjalistyczne Jednostki Organizacyjne	7 760	7 070	9 838	8 588	6 694	6 184	5 988
Razem Bank	33 479	31 955	30 659	29 196	27 846	26 770	25 908
zmniejszenie zatrudnienia	-	1 524	1 296	1 463	1 350	1 076	862

W 2011 roku zwolnieniami z przyczyn nie dotyczących pracowników objęto 1 253 osoby. Zwolnienia grupowe realizowane w 2011 roku w Banku wynikały z następujących przyczyn:

- wzrostu efektywności pracy pracowników Banku,
- dostosowywania wielkości zatrudnienia do zmian w sposobie lub zakresie zadań realizowanych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Banku oraz w komórkach organizacyjnych Centrali,
- wdrażania zmian organizacyjnych, w tym centralizacji funkcji i procesów, skutkujących zmianą zakresu realizowanych zadań,
- wdrażania nowych technologii informatycznych wspierających obniżenie kosztów działania,
- konieczności restrukturyzacji zatrudnienia w celu dostosowania kwalifikacji zatrudnionych pracowników do zmian w sposobie i jakości realizacji zadań przez jednostki organizacyjne Banku.

Spory zbiorowe

W okresie, którego dotyczy informacja, w PKO Banku Polskim SA nie miały miejsca spory zbiorowe.

Rozwiązanie, zawieszenie, zawarcie zakładowego lub zbiorowego układu pracy

W okresie, którego dotyczy informacja, w PKO Banku Polskim SA nie nastąpiło rozwiązanie lub zawieszenie ZUZP.

5.4.5 Polityka szkoleniowa

W 2011 roku działalność szkoleniowa wspierała realizację celów strategicznych Banku poprzez wspieranie rozwoju pracowników, dostarczenie wystandaryzowanych narzędzi badania potrzeb i efektywności oraz ustawiczne doskonalenie zawodowe pracowników.

Realizowane zagadnienia szkoleniowe koncentrowały się na rozwoju kompetencji zawodowych pracowników, a w szczególności na:

- wspieraniu kampanii wdrażania nowych produktów,
- wdrożeniu nowoczesnych standardów obsługi klienta,
- budowie kultury organizacji uczącej się, stwarzającej warunki do pozytywnego nastawienia do zmian i identyfikacji z celami strategicznymi Banku, pracy zespołowej oraz poczucia odpowiedzialności i zaangażowania.

Realizacja szkoleń była wsparta przez powołaną kadrę trenerów wewnętrznych w strukturach obszaru detalicznego, korporacyjnego oraz bankowości inwestycyjnej. Powołanie struktur trenerskich miało na celu zapewnienie znacznego wzrostu efektywności funkcjonowania szkoleń w Banku oraz wdrożenie systemowych rozwiązań w zakresie szkoleń wewnętrznych w organizacji, a także zapewnienie w sieci Banku standaryzacji wiedzy, wzrostu umiejętności związanych z technikami sprzedaży oraz znaczącej poprawy jakości obsługi klientów przez pracowników Banku.

Szkolenia zrealizowane w 2011 roku objęły wszystkich pracowników Banku. Były to szkolenia realizowane w formule:

- stacjonarnej, jako szkolenia zewnętrzne lub wewnętrzne,
- *e-learningu* – średnio jeden pracownik zrealizował 13 tego typu szkoleń.

W 2011 roku Bank realizował projekt Akademii Menedżera, będący kompleksowym programem rozwoju umiejętności menedżerskich w formie warsztatów i szkoleń, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Akademia Menedżera była odpowiedzią na wyzwania strategiczne ujęte w strategii rozwoju Banku „Lider” zaplanowanej na lata 2010-2012. Celem projektu jest zapewnienie wzrostu kompetencji kadry kierowniczej, przekładającego się na poprawę funkcjonowania Banku, w tym:

- wsparcie wdrożenia Strategii Rozwoju Banku na lata 2010-2012,
- ukierunkowanie kadry na innowacje i efektywność,
- poszerzenie umiejętności usprawniających komunikację, organizację pracy i kierowanie zespołami pracowniczymi oraz wypracowanie narzędzi wspierających zarządzanie zespołami,
- kształtowanie wśród menedżerów postaw ukierunkowanych na zaspokajanie potrzeb klientów oraz budowę długofalowych relacji i poprawę jakości obsługi.

Uruchomiono program Akademia Kompetencji jako program rozwoju kompetencji skierowany do kluczowych menedżerów PKO Banku Polskiego SA – TOP 150. Odbiorcami programu są menedżerowie odpowiadający za najistotniejsze zadania z punktu widzenia realizacji strategii „Lider”. Celem programu jest wsparcie najwyższej kadry menedżerskiej w doskonaleniu ich umiejętności w obszarze przywództwa. Realizacja programu będzie kontynuowana w 2012 roku.

6. ŁAD KORPORACYJNY

6.1 Informacje dla inwestorów

6.1.1 Kapitał zakładowy i akcjonariat PKO Banku Polskiego SA

Na dzień 31 grudnia 2011 roku kapitał zakładowy PKO Banku Polskiego SA wynosił 1 250 000 tys. zł i składało się na niego 1 250 000 tys. akcji o wartości nominalnej 1 zł – akcje są w pełni opłacone. W stosunku do stanu na koniec 2010 roku nie wystąpiły zmiany w wysokości kapitału zakładowego PKO Banku Polskiego SA. Wyemitowane akcje PKO Banku Polskiego SA nie są uprzywilejowane.

Z dniem 24 listopada 2011 roku nastąpiła konwersja 197 500 000 akcji imiennych Banku serii A na akcje na okaziciela. Konwersja została dokonana na skutek wniosku akcjonariusza – Skarbu Państwa o zamianę oraz w związku ze zmianą Statutu Banku dokonaną uchwałą nr 26/2011 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 30 czerwca 2011 roku w sprawie zmiany Statutu Banku. Pozostałe akcje Banku serii A w liczbie 312.500.000 nadal mają status akcji imiennych.

Tabela 36. Struktura kapitału zakładowego PKO Banku Polskiego SA

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	wartość nominalna 1 akcji	Wartość serii wg wartości nominalnej
Seria A	akcje zwykłe imienne	312 500 000	1 zł	312 500 000 zł
Seria A	akcje zwykłe na okaziciela	197 500 000	1 zł	197 500 000 zł
Seria B	akcje zwykłe na okaziciela	105 000 000	1 zł	105 000 000 zł
Seria C	akcje zwykłe na okaziciela	385 000 000	1 zł	385 000 000 zł
Seria D	akcje zwykłe na okaziciela	250 000 000	1 zł	250 000 000 zł
		1 250 000 000		1 250 000 000 zł

Zgodnie z wiedzą PKO Banku Polskiego SA akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji (co najmniej 5%) są dwa podmioty: Skarb Państwa i Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) posiadające na dzień 31 grudnia 2011 roku odpowiednio 512 406 277 i 128 102 731 akcji PKO Banku Polskiego SA.

Udział procentowy Skarbu Państwa i BGK w kapitale zakładowym PKO Banku Polskiego SA wynosi odpowiednio 40,99% i 10,25% i jest zgodny z udziałem procentowym w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKO Banku Polskiego SA.

Tabela 37. Struktura akcjonariatu PKO Banku Polskiego SA

Akcjonariusze	Stan na dzień 31.12.2011		Stan na dzień 31.12.2010		Zmiana udziału w liczbie głosów na WZ (p.p.)
	Liczba akcji	Udział w liczbie głosów na WZ	Liczba akcji	Udział w liczbie głosów na WZ	
Skarb Państwa	512 406 277	40,99%	512 406 277	40,99%	0,00
Bank Gospodarstwa Krajowego	128 102 731	10,25%	128 102 731	10,25%	0,00
Pozostali akcjonariusze	609 490 992	48,76%	609 490 992	48,76%	0,00
Ogółem	1 250 000 000	100,00%	1 250 000 000	100,00%	0,00

6.1.2 Informacja dotycząca dywidendy

W dniu 30 czerwca 2011 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA podjęło uchwałę w sprawie wypłaty dywidendy za 2010 rok w wysokości 1,98 zł na jedną akcję. Lista akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za 2010 rok została ustalona na dzień 31 sierpnia 2011 roku, natomiast wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 15 września 2011 roku.

Polityka dywidendy zakłada rekomendowanie przez Zarząd Walnemu Zgromadzeniu podejmowania uchwał w sprawie wypłaty dywidendy, przy uwzględnieniu czynników wskazanych poniżej, w kwocie na poziomie ok. 40% jednostkowego zysku netto Banku za dany rok obrotowy.

Ogólnym założeniem polityki Banku w zakresie wypłaty dywidendy jest realizowanie wypłat stosownie do wielkości wypracowanego zysku i możliwości finansowych Banku. Zarząd, zgłaszając propozycje dotyczące

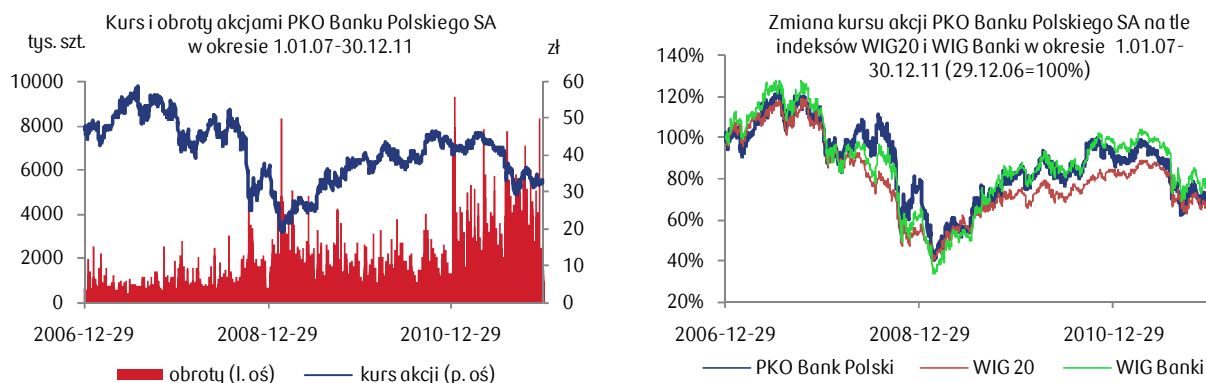

wypłaty dywidendy, kieruje się koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu współczynnika wypłacalności Grupy Kapitałowej oraz kapitału niezbędnego do rozwoju jej działalności.

Polityka w zakresie wypłaty dywidendy może jednak w miarę potrzeby podlegać przeglądowi przez Zarząd, a decyzje w tej sprawie będą podejmowane z uwzględnieniem szeregu różnych czynników dotyczących Grupy Kapitałowej, w tym perspektyw dalszej działalności, przyszłych zysków, zapotrzebowania na środki pieniężne, sytuacji finansowej, poziomu współczynnika wypłacalności, planów ekspansji oraz wymogów prawa w tym zakresie. Ostateczne decyzje o wypłacie dywidendy są każdorazowo podejmowane przez Walne Zgromadzenie.

6.1.3 Notowania akcji PKO Banku Polskiego SA na GPW w Warszawie

Kurs akcji PKO Banku Polskiego SA

W 2011 roku:

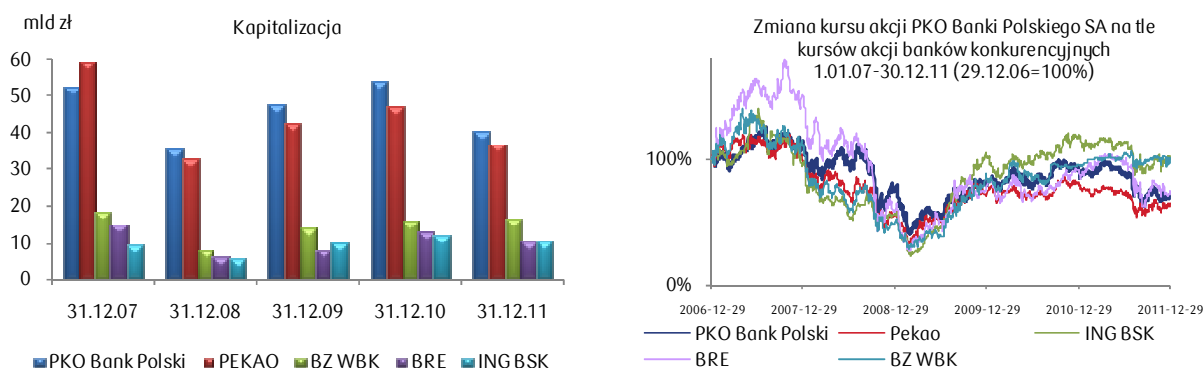
- kurs akcji PKO Banku Polskiego SA obniżył się o 25,9% (-11,23 zł) z poziomu 43,35 zł na koniec 2010 roku do 32,12 zł na koniec 2011 roku,
- średni kurs akcji Banku wyniósł 39,05 zł za akcję i był o 4,1% (-1,67 zł) niższy niż w 2010 roku,
- kurs akcji wahał się w przedziale od 46,30 zł (13.04.) do 29,22 zł (12.09.),
- średnie dzienne obroty akcjami Banku wyniosły 3 002 tys. szt. i wahały się od 449 tys. szt. (29.04.) do 9 259 tys. szt. (10.01.).

W 2011 roku kursy akcji spółek notowanych na GPW w Warszawie charakteryzowały się bardzo dużą zmiennością z wyraźną tendencją spadkową, co ilustruje spadek indeksów WIG i WIG20 odpowiednio o 20,8% i 21,9% w skali roku. Główny wpływ na to miały wyprzedaże na międzynarodowych rynkach finansowych, zwłaszcza w II półroczu 2011 roku, spowodowane pogłębianiem się kryzysu w strefie euro i pogarszającą się koniunkturą gospodarczą w Europie, a także poważnymi problemami gospodarki amerykańskiej.

Kurs akcji PKO Banku Polskiego SA w 2011 roku zanotował relatywnie głębszy spadek w porównaniu do innych największych banków (indeks WIG Banki obniżył się o 21,7%), na co wpływ, w świetle powyższych czynników, miała wysoka płynność akcji oraz to, że relatywnie większe pakiety akcji Banku znajdują się w portfelach zagranicznych inwestorów instytucjonalnych. Dodatkowo na kształtowanie się kursu PKO Banku Polskiego SA w 2011 roku oddziaływało upublicznienie informacji o planowanej ofercie publicznej sprzedaży akcji Banku przez Skarb Państwa i BGK, co mogło powstrzymać inwestorów od zakupu akcji.

Kurs akcji PKO Banku Polskiego SA oraz kapitalizacja na tle banków konkurencyjnych

6.1.4 Ocena wiarygodności finansowej PKO Banku Polskiego SA

Oceny wiarygodności finansowej PKO Banku Polskiego SA są obecnie przyznawane przez trzy wiodące agencje *ratingowe*, przy czym:

- agencja *ratingowa* *Moody's Investors Service* nadaje Bankowi *rating* płatny, zgodnie z własną procedurą oceny banków,
- agencje *Standard & Poor's* oraz *Fitch Ratings* przyznają *rating* bezpłatny (niezamawiany przez Bank), na podstawie dostępnych, publikowanych informacji, w tym przede wszystkim raportów śródrocznych i rocznych oraz informacji o Banku udostępnianych podczas bezpośrednich kontaktów przedstawicieli agencji z Bankiem.

Ratingi przyznawane Bankowi przez ww. agencje *ratingowe* nie uległy zmianie w 2011 roku.

Tabela 38. Oceny *ratingowe* na dzień 31 grudnia 2011 roku

Rating płatny	
<i>Moody's Investors Service</i>	
Długookresowa ocena depozytów w walucie zagranicznej	A2 z perspektywą stabilną
Krótkookresowa ocena depozytów w walucie zagranicznej	Prime-1 z perspektywą stabilną
Długookresowa ocena depozytów w walucie krajowej	A2 z perspektywą stabilną
Krótkookresowa ocena depozytów w walucie krajowej	Prime-1 z perspektywą stabilną
Siła finansowa	C- z perspektywą negatywną
Rating niezamawiany przez Bank	
<i>Fitch Ratings</i>	
Ocena wsparcia	2
<i>Standard and Poor's</i>	
Długookresowa ocena zobowiązań w walucie krajowej	A-pi

6.1.5 Relacje inwestorskie

W 2011 roku działania Banku w zakresie relacji inwestorskich skupiały się w następujących obszarach:

- budowaniu wśród obecnych i potencjalnych inwestorów, analityków rynków finansowych oraz agencji *ratingowych* pozytywnego wizerunku PKO Banku Polskiego SA jako spółki wiarygodnej i przejrzystej poprzez stosowanie różnorodnych narzędzi komunikacji z rynkiem,
- wykonywaniu obowiązków informacyjnych przez Spółkę jako emitenta papierów wartościowych wymaganych obowiązującymi przepisami prawa,
- organizacji Walnego Zgromadzenia i obsługi informacyjnej akcjonariuszy Banku,
- zapewnieniu współpracy Banku z właściwymi organami administracji rządowej, organizacjami i instytucjami rynku kapitałowego w związku z funkcjonowaniem Banku na publicznym rynku papierów wartościowych.

W ramach komunikacji z rynkiem:

- wyniki finansowe Banku i Grupy Kapitałowej Banku były po każdym kwartale prezentowane przez Zarząd Banku na spotkaniach z analitykami rynku kapitałowego i instrumentów dłużnych w siedzibie Banku oraz

- podczas telekonferencji, w których każdorazowo uczestniczyło łącznie ok. 65 analityków i przedstawicieli inwestorów,
- Członkowie Zarządu Banku oraz przedstawiciele kluczowej kadry zarządzającej regularnie uczestniczyli w spotkaniach (oraz telekonferencjach) z inwestorami i analitykami zarówno w siedzibie Banku jak i podczas konferencji inwestorskich; w 2011 roku odbyło się ok. 80 spotkań w siedzibie Banku, ok. 100 spotkań podczas 8 konferencji inwestorskich i 6 przedsięwzięć typu *roadshow* oraz ok. 80 telekonferencji. W ocenie aktywności Banku należy jednak wziąć pod uwagę, że w 2011 roku, zwłaszcza w III kwartale, uczestnictwo przedstawicieli Banku w konferencjach inwestorskich było ograniczone z uwagi na planowaną publiczną ofertę sprzedaży akcji Banku przez Skarb Państwa i BGK,
 - Biuro Relacji Inwestorskich utrzymywało bieżące kontakty z analitykami i inwestorami instytucjonalnymi i indywidualnymi odpowiadając na liczne zapytania telefoniczne i elektroniczne dotyczące działalności biznesowej i wyników finansowych PKO Banku Polskiego SA,
 - na stronie internetowej Relacji Inwestorskich www.pkobp.pl Bank niezwłocznie publikował wszystkie informacje istotne dla inwestorów i akcjonariuszy Banku.

Celem powyższych działań było przekazywanie wyczerpującej informacji o wynikach finansowych i działaniach Banku z uwzględnieniem zmian w otoczeniu rynkowym tak, aby umożliwić rzetelną ocenę bieżącej sytuacji i perspektyw Banku oraz prawidłową wycenę walorów spółki.

PKO Bank Polski SA dokłada wszelkich starań, aby raporty okresowe były jak najwyższej jakości - w kompletny i transparentny sposób prezentowały wyniki Banku, a także aby były maksymalnie użyteczne dla inwestorów instytucjonalnych, analityków i indywidualnych akcjonariuszy. W październiku 2011 roku Instytut Rachunkowości i Podatków uhonorował Raport roczny PKO Banku Polskiego za 2010 rok Nagrodą Główną w konkursie „*The Best Annual Report*” w kategorii „Banki i instytucje finansowe”. Zwycięstwo w konkursie jest dowodem na najwyższą wartość użytkową Raportu dla akcjonariuszy i inwestorów. Bank otrzymał również w konkursie wyróżnienie w kategorii: „Sprawozdanie z działalności”. Celem konkursu „*The Best Annual Report*” jest stworzenie uznanych standardów sporządzania raportów rocznych wg MSSF/MSR, zgodnie z zaleceniami IFAC i dobrymi praktykami w tym zakresie.

6.2 Oświadczenie o stosowaniu ładu korporacyjnego

6.2.1 Zasady oraz zakres stosowania ładu korporacyjnego

PKO Bank Polski SA stosuje zasady ładu korporacyjnego zawarte w dokumencie „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” przyjętym w dniu 4 lipca 2007 roku przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych SA w Warszawie uchwałą nr 12/1170/2007 z późniejszymi zmianami.

Wyżej wymieniony tekst zasad ładu korporacyjnego jest publicznie dostępny na stronie internetowej www.corp-gov.gpw.pl, która jest oficjalną stroną Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie, poświęconą zagadnieniom ładu korporacyjnego spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

PKO Bank Polski SA podjął w 2011 roku niezbędne działania w celu pełnego przestrzegania zasad zawartych w zbiorze zasad pt. „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW”. W opinii Zarządu, w 2011 roku PKO Bank Polski SA nie odstąpił od zasad zawartych w ww. zbiorze.

W dniu 19 maja 2010 roku Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie SA (uchwałą Rady Nadzorczej GPW nr 17/1249/2010) dokonała zmian w „Dobrych Praktykach Spółek Notowanych na GPW”. Jedną ze zmian (opisana w punkcie 10 Rozdziału IV) dotyczyła umożliwienia akcjonariuszom spółek notowanych na GPW udziału w walnych zgromadzeniach przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej najpóźniej począwszy od dnia 1 stycznia 2012 roku. Zasada ta objęta została obowiązkiem stosowania według formuły „*comply or explain*”. Przyjęcie do stosowania tej dobrej praktyki przez PKO Bank Polski SA wymagało dokonania przed ww. datą zmian w Statucie Banku oraz w Regulaminie Walnego Zgromadzenia w zakresie, w jakim umożliwiałoby to przeprowadzenie walnych zgromadzeń z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. W celu umożliwienia przestrzegania tej zasady, Zarząd Banku w ramach projektów uchwał przedstawionych do rozpatrzenia przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwołane na dzień 30 czerwca 2011 roku zaproponował projekty uchwał Walnego Zgromadzenia w sprawie zmiany statutu Banku oraz w sprawie zmian w Regulaminie Walnego Zgromadzenia, które to zmiany umożliwiałyby przeprowadzanie Walnych Zgromadzeń z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Żadna z powyższych uchwał nie została podjęta na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 30 czerwca 2011 roku.

Na skutek nowelizacji „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” dokonanej uchwałą Rady Nadzorczej GPW z 31 sierpnia 2011 roku (nr 15/1282/2011) przesunięto o rok termin rozpoczęcia obowiązywania

zasady, o której mowa powyżej, w związku z czym powinna ona być stosowana najpóźniej począwszy od dnia 1 stycznia 2013 roku.

6.2.2 Systemy kontroli w procesie sporządzania sprawozdań finansowych

6.2.2.1 Kontrola wewnętrzna i zarządzanie ryzykiem

W PKO Banku Polskim SA działa system kontroli wewnętrznej, stanowiący element systemu zarządzania Bankiem, na który składają się: mechanizmy kontroli, badanie zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi Banku i audyt wewnętrzny. System kontroli uzupełnia kontrola wewnętrzna funkcjonalna.

System kontroli wewnętrznej obejmuje cały Bank, w tym jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne Centrali i podmioty zależne należące do Grupy Kapitałowej Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie zarządzania Bankiem, w tym procesów decyzyjnych, przyczyniające się do zapewnienia w szczególności: skuteczności i efektywności działania Banku, wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje ryzyko: związane z każdą operacją, transakcją, produktem i procesem oraz wynikające ze struktury organizacyjnej Banku i Grupy Kapitałowej Banku.

Mechanizmy kontroli służą zapewnieniu prawidłowego wykonywania czynności i realizacji zadań w Banku.

Jednostki organizacyjne Banku i komórki organizacyjne Centrali zobowiązane są do wykonywania zadań zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi i wewnętrznymi Banku. Zgodność ta sprawdzana jest podczas kontroli wewnętrznych funkcjonalnych oraz niezależnie weryfikowana przez Departament Audytu Wewnętrznego w toku przeprowadzanych audytów.

Kontrola wewnętrzna funkcjonalna realizowana jest w Banku:

- na etapie prac legislacyjnych, poprzez zapewnienie zgodności przepisów wewnętrznych z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w tym przez określenie w przepisach wewnętrznych odpowiednich mechanizmów kontrolnych, określających prawidłową realizację procesów, zadań,
- przez pracowników, w toku wykonywanych przez nich czynności związanych z zakresem działania komórek i jednostek organizacyjnych,
- na etapie sprawdzenia, przez kadre kierowniczą i osoby przez nią upoważnione, poprawności wykonywanych zadań przez podległych pracowników, w szczególności ich zgodności z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi oraz normami ostrożnościowymi.

Zasady ogólne, opisane powyżej, stosowane są także w procesie sporządzania sprawozdań finansowych.

Funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych opiera się na:

- wbudowanych w funkcjonalność systemów sprawozdawczych mechanizmach kontroli oraz
- na stosowaniu w sposób ciągły weryfikacji zgodności z księgami rachunkowymi i innymi dokumentami będącymi podstawą sprawozdań finansowych oraz z obowiązującymi przepisami w zakresie zasad rachunkowości i sporządzania sprawozdań finansowych.

Proces sporządzania sprawozdań finansowych jest cyklicznie poddawany wielostopniowej kontroli funkcjonalnej, w szczególności w zakresie poprawności uzgodnień rachunkowych, analizy merytorycznej i rzetelności informacji. Zgodnie z przepisami wewnętrznymi, sprawozdania finansowe są akceptowane przez Zarząd PKO Banku Polskiego SA oraz Komitet Audytu Rady Nadzorczej powołany przez Radę Nadzorczą PKO Banku Polskiego SA w 2006 roku.

Informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych sporządzane są zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, z uwzględnieniem dostępnych danych.

Informacje dotyczące celów i zasad zarządzania ryzykiem oraz ilościowe informacje dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka zawierane są w rocznych i śródrocznych sprawozdaniach finansowych. Obejmują one:

- ryzyko kredytowe (w tym ryzyka koncentracji oraz ryzyko kredytowe instytucji finansowych),

- ryzyko rynkowe (w tym ryzyko stopy procentowej, walutowe, płynności, cen papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych),
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko braku zgodności,
- ryzyko strategiczne,
- ryzyko reputacji,
- adekwatność kapitałową.

W cyklu rocznym, w dokumencie odrębnym od sprawozdania finansowego, ujawniany jest pełny zakres informacji dotyczących adekwatności kapitałowej, zgodnie z Uchwałą KNF nr 385/2008 z późniejszymi zmianami. Na stronie internetowej PKO Banku Polskiego SA w dziale „Relacje Inwestorskie” dostępny jest ostatni raport „Adekwatność kapitałowa i zarządzanie ryzykiem (Filar III) w Grupie Kapitałowej PKO BP SA według stanu na 31 grudnia 2010 roku”.

6.2.2.2 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Obowiązująca w PKO Banku Polskim SA reguła dotycząca zmieniania podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Zgodnie z załącznikiem do uchwały Rady Nadzorczej Banku w sprawie zasad wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, rozdział 2 Tryb wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych § 3 pkt 5, PKO Bank Polski SA stosuje następującą regułę:

Przyjmuje się, iż:

- maksymalny okres nieprzerwanej współpracy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych wynosi 6 lat,
- umowę na badanie oraz przegląd sprawozdań finansowych zawiera się maksymalnie na okres 3 lat,
- podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych może ponownie wykonywać czynności badania sprawozdań finansowych po upływie co najmniej 3 lat.

Informacje dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

W dniu 28 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA dokonała wyboru spółki PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. jako podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu sprawozdań finansowych Banku i skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej Banku. PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Al. Armii Ludowej 14 jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod numerem 144. Wybór podmiotu uprawnionego do badania i przeglądu sprawozdań finansowych dokonany został przez Radę Nadzorczą Banku zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi, na podstawie § 15 ust.1 pkt 3 statutu Banku.

W dniu 14 kwietnia 2011 roku pomiędzy PKO Bankiem Polskim SA i podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych - firmą PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. została zawarta umowa na przeprowadzenie badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za lata kończące się odpowiednio 31 grudnia 2011, 2012 oraz 2013 roku oraz przeglądów sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych za okresy sześciu miesięcy kończące się 30 czerwca odpowiednio 2011, 2012 oraz 2013 roku. Bank korzystał w przeszłości z usług spółki PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. w zakresie badania i przeglądu sprawozdań finansowych PKO Banku Polskiego SA i Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA za lata 2008-2010 oraz z usług pokrewnych.

Łączna wysokość wynagrodzenia PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o. wynikająca z umów zawartych przez PKO Bank Polski SA za rok obrotowy 2011 wyniosła 5 080,5 tys. zł netto oraz 2 765,9 tys. zł netto za rok obrotowy 2010.

Tabela 39. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych (w tys. zł)

Lp.	Tytuł	2011	2010
1.	Badanie jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych	1 140,0	1 140,0
2.	Usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdań finansowych	1 910,0	560,0
3.	Usługi doradztwa podatkowego	0,0	0,0
4.	Pozostałe usługi	2 030,5	1 065,9
RAZEM		5 080,5	2 765,9

6.2.3 Akcje oraz akcjonariusze PKO Banku Polskiego SA

Zgodnie z wiedzą PKO Banku Polskiego SA akcjonariuszami posiadającymi bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji (co najmniej 5%) są dwa podmioty: Skarb Państwa i Bank Gospodarstwa Krajowego posiadające bezpośrednio na dzień 31 grudnia 2011 roku odpowiednio 512 406 277 i 128 102 731 akcji PKO Banku Polskiego SA.

Udział procentowy Skarbu Państwa i Banku Gospodarstwa Krajowego w kapitale zakładowym PKO Banku Polskiego SA wynosi odpowiednio 40,99% i 10,25% i jest zgodny z udziałem procentowym w liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu PKO Banku Polskiego SA.

W dniu 21 kwietnia 2010 roku Skarb Państwa i BGK zawarły umowę o współpracy w zakresie wspólnego wykonywania uprawnień właścicielskich wynikających z posiadania akcji.

Dla posiadaczy papierów wartościowych PKO Banku Polskiego SA nie wynikają z tych papierów jakiegokolwiek specjalne uprawnienia kontrolne.

Planowana w 2011 roku oferta publiczna sprzedaży akcji Banku przez Skarb Państwa i BGK

1. W dniu 19 kwietnia 2011 roku Zarząd PKO Banku Polskiego SA poinformował o otrzymaniu pisma od Skarbu Państwa oraz od BGK, działających jako akcjonariusze Banku, informujące o zamiarze sprzedaży akcji Banku przez Skarb Państwa oraz BGK, które zawierało prośbę o rozpoczęcie działań zmierzających do przygotowania Banku do udziału w transakcji. Akcjonariusze zamierzający sprzedać akcje zakładali, że transakcja nastąpi w drodze oferty publicznej, co wymagałoby sporządzenia prospektu emisyjnego oraz jego zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego. Według wstępnych założeń transakcja miała zostać zrealizowana we wrześniu 2011 roku. W związku z tym w dniu 19 kwietnia 2011 roku Zarząd Banku podjął decyzję o przystąpieniu do działań zmierzających do przygotowania Banku do udziału w transakcji.
2. W dniu 18 lipca 2011 roku w Komisji Nadzoru Finansowego złożony został wniosek o zatwierdzenie prospektu emisyjnego Banku przygotowanego w związku z ofertą publiczną sprzedaży do 190 602 731 akcji Banku (to jest do 15,25% kapitału zakładowego Banku) oraz w związku z ubieganiem się o dopuszczenie i wprowadzenie 197 500 000 akcji serii A Banku do obrotu na rynku podstawowym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Zgodnie z treścią złożonego prospektu emisyjnego akcjonariusze Banku – Bank Gospodarstwa Krajowego i Skarb Państwa – mieli zaoferować łącznie do 165 602 731 akcji zwykłych na okaziciela serii A i D Banku o wartości nominalnej 1 zł każda (to jest do 13,25% kapitału zakładowego Banku), przy czym BGK miał zaoferować do 128 102 731 akcji zwykłych na okaziciela serii D (to jest 10,25% kapitału zakładowego Banku), a Skarb Państwa do 37 500 000 akcji zwykłych na okaziciela serii A (to jest do 3% kapitału zakładowego Banku).
3. Najpóźniej w dniu ustalenia cen sprzedaży akcji oraz ostatecznej liczby akcji oferowanych w ofercie, Skarb Państwa mógł podjąć decyzję o zaoferowaniu dodatkowo do 25 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii A (to jest do 2% kapitału zakładowego Banku). W związku z powyższym maksymalna liczba akcji sprzedawanych w ofercie publicznej mogła wynosić 190 602 731 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1,00 zł każda (to jest 15,25% kapitału zakładowego Banku).
4. Jednocześnie złożonym wnioskiem i prospektem objęte było dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym 197 500 000 akcji zwykłych na okaziciela serii A o wartości nominalnej 1 zł każda. Przed przeprowadzeniem oferty publicznej oraz dopuszczeniem i wprowadzeniem akcji zwykłych serii A Banku do obrotu na rynku podstawowym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. miała nastąpić zamiana 197 500 000 akcji zwykłych imiennych serii A Banku na akcje zwykłe na okaziciela serii A, zgodnie z uchwałami nr 25/2011 oraz nr 26/2011 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 30 czerwca 2011 roku.

5. W dniu 23 sierpnia 2011 roku Zarząd Banku otrzymał pismo od Skarbu Państwa oraz od BGK, informujące o zawieszeniu prac nad przygotowaniem i przeprowadzeniem sprzedaży akcji Banku w drodze oferty publicznej. Akcjonariusze sprzedający zwrócili się z prośbą o zawieszenie przez Bank działań przygotowujących do tej sprzedaży oraz o złożenie przez Bank wniosku o zawieszenie postępowania administracyjnego przed Komisją Nadzoru Finansowego w przedmiocie zatwierdzenia prospektu emisyjnego przygotowanego w związku ze sprzedażą akcji Banku. W związku z otrzymaniem ww. pisma Zarząd Banku w dniu 23 sierpnia 2011 roku podjął decyzję o zawieszeniu działań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem sprzedaży akcji Banku w drodze ich oferty publicznej oraz o wyrażeniu zgody na podpisanie w imieniu Banku i złożenie wniosku o zawieszenie toczącego się przed KNF postępowania administracyjnego w przedmiocie zatwierdzenia prospektu.
6. Z dniem 24 listopada 2011 roku nastąpiła konwersja 197 500 000 akcji imiennych Banku serii A na akcje na okaziciela. Została ona dokonana na skutek wniosku akcjonariusza – Skarbu Państwa o zamianę oraz w związku ze zmianą Statutu Banku dokonaną uchwałą nr 26/2011 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 30 czerwca 2011 roku w sprawie zmiany Statutu Banku. Pozostałe akcje Banku serii A w liczbie 312 500 000 nadal mają status akcji imiennych.
7. W dniu 16 grudnia 2011 roku Zarząd PKO Banku Polskiego SA otrzymał pisma od Skarbu Państwa oraz BGK, informujące o podjęciu decyzji o rezygnacji z przeprowadzenia wspólnej sprzedaży akcji Banku w drodze wtórnej oferty publicznej i zaprzestaniu prac nad tą ofertą.

6.2.4 Ograniczenia dotyczące akcji PKO Banku Polskiego SA

Ze wszystkich akcji PKO Banku Polskiego SA wynikają te same prawa i obowiązki. Żadna z akcji nie jest uprzywilejowana, w szczególności w zakresie prawa głosu czy dywidendy. Statut PKO Banku Polskiego SA ogranicza prawa głosu przysługujące akcjonariuszom dysponującym powyżej 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu i zakazuje wykonywania więcej niż 10% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przez takich akcjonariuszy. Powyższe ograniczenie nie dotyczy: (i) akcjonariuszy, którzy w dniu podjęcia uchwały Walnego Zgromadzenia wprowadzającej ograniczenie prawa głosu byli uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej liczby głosów w Banku (tj. Skarb Państwa i BGK); (ii) akcjonariuszy, którzy są uprawnieni z akcji imiennych serii A (Skarb Państwa); oraz (iii) akcjonariuszy działających wspólnie z akcjonariuszami, o których mowa w pkt (ii) na podstawie porozumienia dotyczącego wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji. Ponadto, ograniczenie praw głosu wygasa, kiedy udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym Banku spadnie poniżej 5%.

Zgodnie z § 6 ust. 2 Statutu PKO Banku Polskiego SA zamiana akcji imiennych serii A na akcje na okaziciela oraz przeniesienie tych akcji wymaga zgody wyrażonej w uchwale Rady Ministrów. Zamiana na akcje na okaziciela lub przeniesienie akcji imiennych serii A po uzyskaniu powyższej zgody powoduje wygaśnięcie ograniczeń przewidzianych w zdaniu poprzednim w stosunku do akcji będących przedmiotem zamiany na akcje na okaziciela lub przeniesienia, w zakresie w jakim zgoda została udzielona.

6.2.5 Statut oraz sposób działania Walnego Zgromadzenia PKO Banku Polskiego SA

6.2.5.1 Zasady zmian statutu PKO Banku Polskiego SA

Zasady zmian Statutu PKO Banku Polskiego SA są zgodne z przepisami kodeksu spółek handlowych oraz ustawy Prawo bankowe.

Uchwały Walnego Zgromadzenia mające za przedmiot uprzywilejowanie akcji oraz w sprawach połączenia się Banku poprzez przeniesienie całego jego majątku na inną spółkę, jego likwidacji, obniżenia kapitału zakładowego w drodze umorzenia części akcji bez równoczesnego jego podwyższenia lub zmianę przedmiotu działalności Banku prowadzącą do zaprzestania prowadzenia przez Bank działalności bankowej wymagają większości 90% głosów oddanych.

6.2.5.2 Zmiany wprowadzone do statutu w 2011 roku

1. W dniu 14 kwietnia 2011 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę nr 3/2011 w sprawie zmian Statutu PKO Banku Polskiego SA (treść podjętej uchwały Bank opublikował w raporcie bieżącym nr 13/2011). Propozycja zmian Statutu Banku została przedstawiona przez Skarb Państwa – akcjonariusza Banku. Zmiany zawarte w uchwale dotyczyły:
 - ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wraz z przyjęciem zasad kumulacji i redukcji głosów,
 - statutowej liczebności Rady Nadzorczej,

- przedmiotu obrad pierwszego posiedzenia Rady Nadzorczej nowej kadencji,
- definicji podmiotu dominującego i zależnego.

Wskazane powyżej zmiany w treści Statutu PKO Banku Polskiego SA, wprowadzone uchwałą nr 3/2011 podjętą przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 14 kwietnia 2011 roku, zarejestrowane zostały w Krajowym Rejestrze Sądowym przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy KRS.

2. W dniu 30 czerwca 2011 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie podjęło uchwały, których treść Bank opublikował w raporcie bieżącym nr 35/2011:

- nr 26/2011 w sprawie zmiany Statutu PKO Banku Polskiego SA dotycząca zamiany 197 500 000 akcji imiennych serii A na akcje na okaziciela,
- nr 27/2011 w sprawie zmiany Statutu PKO Banku Polskiego SA mającej na celu doprecyzowanie kompetencji w zakresie nawiązywania i prowadzenia współpracy Banku z jednostkami należącymi do Grupy Kapitałowej Banku, w szczególności w zakresie świadczenia usług na rzecz tych podmiotów.

W dniu 25 sierpnia 2011 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XIII Wydział Gospodarczy KRS zarejestrował w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiany w treści Statutu PKO Banku Polskiego SA, wprowadzone uchwałą nr 26/2011 podjętą przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku w dniu 30 czerwca 2011 roku.

W dniu 29 września 2011 roku Komisja Nadzoru Finansowego (KNF) nie zezwoliła na dokonanie zmiany w Statucie Banku polegającej na dodaniu par. 3a ust. 2 i 3 i umorzyła postępowanie w zakresie nadania ust. 1 w dodanym par. 3a brzmienia jak w uchwale Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia nr 27/2011 w sprawie zmiany Statutu PKO Banku Polskiego SA. Wejście w życie ww. zmian Statutu Banku (dotyczących doprecyzowania kompetencji związanych ze współpracą Banku z podmiotami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Banku), dokonanych przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie 30 czerwca 2011 roku uzależnione było od zezwolenia KNF, które stanowiło warunek rejestracji tych zmian przez sąd rejestrowy.

Zmiany Statutu Banku w 2011 roku zostały szczegółowo wskazane w opublikowanych na stronie internetowej Banku uchwałach Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w sprawie zmian Statutu PKO Banku Polskiego SA (adresy odpowiednio):

http://www.pkobp.pl/index.php/id=rel_wal/akt_id=9522/source=rel_wal/section=ri

http://www.pkobp.pl/index.php/id=rel_wal/akt_id=9782/source=rel_wal/section=ri

6.2.6 Sposób działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadnicze uprawnienia

Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA odbywa się jako zwyczajne lub nadzwyczajne zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych i Statutu, na zasadach określonych w Regulaminie Walnego Zgromadzenia.

Do zasadniczych kompetencji Walnego Zgromadzenia, oprócz innych spraw zastrzeżonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, należy podejmowanie uchwał w następujących sprawach:

- powoływania oraz odwoływania członków Rady Nadzorczej,
- zatwierdzania Regulaminu Rady Nadzorczej,
- ustalania trybu umorzenia akcji oraz wysokości wynagrodzenia za umarzone akcje,
- tworzenia i likwidacji funduszy specjalnych tworzonych z zysku netto,
- zbycia przez PKO Bank Polski SA nieruchomości lub użytkowania wieczystego nieruchomości, o ile wartość nieruchomości lub prawa będącego przedmiotem takiej czynności przekracza ¼ kapitału zakładowego,
- emisji obligacji zamiennych na akcje lub innych instrumentów uprawniających do nabycia lub objęcia akcji PKO Banku Polskiego SA.

Do udziału w Walnym Zgromadzeniu mają prawo uprawnieni z akcji imiennych, zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji oraz posiadacze akcji na okaziciela jeżeli byli akcjonariuszami Banku w dniu rejestracji i zwrócili się w ustawowym terminie wskazanym w ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia do podmiotu prowadzącego ich rachunki papierów wartościowych o wystawienie imiennego zaświadczenia o prawie uczestnictwa w walnym zgromadzeniu.

Akcjonariusz będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Akcjonariusz nie będący osobą fizyczną może uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu przez osobę uprawnioną do składania oświadczeń woli w jego imieniu lub przez pełnomocnika.

Pełnomocnictwo powinno być, pod rygorem nieważności, sporządzone w formie pisemnej i dołączone do protokołu Walnego Zgromadzenia lub udzielone w postaci elektronicznej. Prawo do reprezentowania akcjonariusza nie będącego osobą fizyczną powinno wynikać z okazanego przy sporządzaniu listy obecności odpisu właściwego rejestru (składanego w oryginale lub kopii potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez notariusza), ewentualnie ciągu pełnomocnictw. Osoba (osoby) udzielające pełnomocnictwa w imieniu akcjonariusza nie będącego osobą fizyczną powinny być uwidocznione w aktualnym odpisie z właściwego dla danego akcjonariusza rejestru.

Członek Zarządu i pracownik PKO Banku Polskiego SA mogą być pełnomocnikami akcjonariuszy na Walnym Zgromadzeniu PKO Banku Polskiego SA.

Dokumentacja, która ma być przedstawiona Walnemu Zgromadzeniu wraz z projektami uchwał zamieszczana jest na stronie internetowej Banku od dnia zwołania Walnego Zgromadzenia. Uwagi Zarządu Banku lub Rady Nadzorczej Banku dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad przed terminem Walnego Zgromadzenia dostępne są na stronie internetowej Banku niezwłocznie po ich sporządzeniu.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego Banku mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Banku nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia. Żądanie powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej.

Akcjonariusz lub akcjonariusze PKO Banku Polskiego SA reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Bankowi na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Ponadto, każdy z akcjonariuszy może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Zdjęcie z porządku obrad bądź zaniechanie rozpatrywania sprawy umieszczonej w porządku obrad na wniosek akcjonariuszy wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia podjętej większością $\frac{3}{4}$ głosów, po uprzednio wyrażonej zgodzie przez wszystkich obecnych na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszy, którzy wnosili o umieszczenie w porządku obrad tej sprawy.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podejmowane są bezwzględną większością głosów, o ile powszechnie obowiązujące przepisy prawa lub postanowienia Statutu PKO Banku Polskiego SA nie stanowią inaczej.

Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały w głosowaniu jawnym z zastrzeżeniem, że głosowanie tajne zarządza się:

- przy wyborach,
- nad wnioskami o odwołanie członków organów PKO Banku Polskiego SA lub likwidatorów,
- nad wnioskami o pociągnięcie do odpowiedzialności członków organów PKO Banku Polskiego SA lub likwidatorów,
- w sprawach osobowych,
- na żądanie choćby jednego z akcjonariuszy, obecnych lub reprezentowanych na Walnym Zgromadzeniu,
- w innych przypadkach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa.

Akcjonariusz nie może ani osobiście, ani przez pełnomocnika, ani jako pełnomocnik innej osoby głosować nad uchwałami dotyczącymi jego odpowiedzialności wobec PKO Banku Polskiego SA z jakiegokolwiek tytułu, w tym udzielenia absolutorium, zwolnienia ze zobowiązania wobec PKO Banku Polskiego SA oraz sporu pomiędzy nim a PKO Bankiem Polskim SA.

Akcjonariusze mają prawo, za pośrednictwem Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia, zadawać pytania członkom Zarządu i Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA oraz biegłemu rewidentowi PKO Banku Polskiego SA.

Każdy akcjonariusz ma prawo do jednego wystąpienia i jednej repliki w dyskusji nad każdym z punktów porządku obrad. Akcjonariusze mogą zgłaszać w trakcie dyskusji wnioski o zamknięcie listy mówców oraz o zamknięcie dyskusji nad rozpatrywanym punktem porządku obrad.

6.2.7 Rada Nadzorcza oraz Zarząd PKO Banku Polskiego SA w okresie sprawozdawczym

6.2.7.1 Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA

Rada Nadzorcza składa się z od 5 do 13 członków powoływanych na wspólną trzyletnią kadencję. Członkowie Rady Nadzorczej są powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie.

W dniu 30 czerwca 2011 roku Skarb Państwa, jako Uprawniony Akcjonariusz, na podstawie § 11 ust. 1 Statutu Banku ustalił liczbę członków Rady Nadzorczej na 9 osób, o czym Bank poinformował raportem bieżącym nr 36/2011.

Obecna kadencja wszystkich członków Rady Nadzorczej rozpoczęła się 30 czerwca 2011 roku. Mandaty wszystkich obecnych członków Rady Nadzorczej wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Tabela 40. Skład Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA na dzień 31.12.2011 roku

	Pełnione funkcje	Kompetencje
	Cezary Banasiński - Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku 20 kwietnia 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Rady Nadzorczej 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji	Jest doktorem nauk prawnych, docentem na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Absolwent Wydziałów Zarządzania oraz Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 2001-2007 był Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Odpowiedzialny za stan konkurencji na rynku polskim oraz prawną ochronę konsumentów i monitorowanie udzielania pomocy publicznej. Od 2006 do 2007 był członkiem Komitetu Koordynacyjnego ds. Konglomeratów Finansowych. W latach 2005-2006 był członkiem Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych. Od 2002 do 2004 był szefem Zespołu Negocjacyjnego o członkostwo Polski w Unii Europejskiej, odpowiedzialnym za obszar negocjacyjny "Polityka konkurencji". W latach 1999-2001 pełnił funkcję podsekretarza stanu w Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej, gdzie odpowiadał za harmonizację prawa polskiego z prawem UE. W latach 1997-2000 był radcą w Biurze Orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, odpowiedzialnym za analizę orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Stypendysta m.in. Wydziału Prawa na Uniwersytecie w Wiedniu, Fundacji <i>Humboldta</i> na Uniwersytetach w Konstancji i Monachium. Jest autorem i współautorem wielu publikacji, książek, artykułów, komentarzy do ustaw oraz do wyroków Trybunału Sprawiedliwości z zakresu prawa administracyjnego, gospodarczego i europejskiego prawa gospodarczego. Członek Rady Nadzorczej PKN ORLEN SA.
	Tomasz Zganiacz - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku 31 sierpnia 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Rady Nadzorczej 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji	Doświadczony menedżer, obecnie jest dyrektorem Departamentu Rynków Kapitałowych Ministerstwa Skarbu Państwa. Do czerwca 2009 był prezesem giełdowej spółki deweloperskiej TRITON DEVELOPMENT S.A., a wcześniej m.in. wiceprezesem i dyrektorem finansowym giełdowego ARKSTEEL S.A., kierownikiem działu kredytów banku SOCIETE GENERALE, pracownikiem naukowo-dydaktycznym Instytutu Organizacji Systemów Produkcyjnych Politechniki Warszawskiej. Uczestniczył w programie Narodowych Funduszy Inwestycyjnych. Brał udział w licznych projektach realizowanych przez podmioty gospodarcze różnych branż, współpracując m.in. z bankami komercyjnymi i inwestycyjnymi, biurami maklerskimi i innymi uczestnikami rynków kapitałowych. Odpowiadał za zarządzanie finansami, przygotowanie i realizację projektów inwestycyjnych, współtworzył strategię rozwoju. Ma bogate doświadczenie związane z nadzorowaniem spółek prawa handlowego, był członkiem Rady Giełdy. Z wykształcenia inżynier i absolwent poddyplomowych studiów MBA.
	Mirosław Czekaj - Sekretarz Rady Nadzorczej 31 sierpnia 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Rady Nadzorczej 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Rady Nadzorczej obecnej kadencji	Doktor nauk ekonomicznych, absolwent Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Biegły rewident. W styczniu 2007 wybrany przez Radę Miasta Warszawy na funkcję Skarbnika Miasta. W latach 2004-2006 Wiceprezes Banku Gospodarstwa Krajowego odpowiedzialny za działalność komercyjną banku i nadzór nad oddziałami. Wcześniej odpowiedzialny za finanse w sektorze publicznym oraz przedsiębiorstwach. W latach 1992-2009 brał udział w pracach rad nadzorczych spółek - w tym jako przewodniczący rady nadzorczej Remondis - Szczecin Sp. z o.o., przewodniczący rady nadzorczej Funduszu Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina, przewodniczący rady nadzorczej Szczecińskiego Centrum Renowacji Sp. z o.o., przewodniczący rady nadzorczej MPT Sp. z o.o. w Warszawie. Pełnił również funkcję członka rady nadzorczej Pomorskiego Banku Kredytowego S.A. w Szczecinie. Autor i współautor publikacji z zakresu finansów.

Jan Bossak -
Członek Rady
Nadzorczej
26 lutego 2008
powołany na
kadencję, która
zakończyła się 19
maja 2008 oraz na
kadencję
poprzedzającą
obecną kadencję
Rady Nadzorczej
30 czerwca 2011
powołany ponownie
w skład Rady
Nadzorczej obecnej
kadencji

Profesor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Katedra Międzynarodowych Studiów Porównawczych. Specjalizuje się w międzynarodowych stosunkach gospodarczych, ekonomii instytucjonalnej i systemach gospodarczych, finansach przedsiębiorstw i zarządzaniu wartością, konkurencyjnością międzynarodową oraz integracją europejską. Stypendysta rządu Japonii, doktorant Uniwersytetu Cesarskiego w Osaka (lata 1972-74). Profesor wizytujący uniwersytetów w Stanach Zjednoczonych (*Seton Hall University*), Japonii (Cesarski Uniwersytet Kyoto - 1980-81 i Uniwersytet Ryukoku - 1985-86), Wielkiej Brytanii (*Buckinghamshire-College* - 1977) oraz Belgii (Uniwersytet w Brukseli - 1978). Staż naukowy w Wiedeńskim Instytucie Badań Porównawczych (1983). Absolwent kursu *Executive Corporate Finance* Uniwersytetu Minnesota (1991) oraz *International Finance LSE* (1995) w Londynie. W latach 1991-1992 był prezesem Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości, w latach 1995-1997 prezesem Drugiego Narodowego Funduszu Inwestycyjnego, a od 1999 do 2003 prezesem banku inwestycyjnego Erste Securities Polska SA. W latach 1990-93 był dyrektorem Instytutu Gospodarki Światowej SGH. Jest współzałożycielem (2000) i wiceprzewodniczącym Polsko-Japońskiego Komitetu Ekonomicznego. Przewodniczył radom nadzorczym m.in. Pierwszego Polsko-Amerykańskiego Banku w Krakowie, Stilonu SA, Famuru SA, Tarbudu SA, Milmetu SA. Był doradcą m.in. Petrochemii Płock SA, Techmexu SA, Jelfy SA, NSK Polska SA, Sumitomo Polska SA, Mitsui Polska SA i Nichimen Trading SA. Jest autorem ponad 25 książek wydanych w kraju i za granicą, w tym przez Bank Światowy, japońską agencję rządową APO oraz Instytut Szlaku Jedwabnego Uniwersytetu Jiatong w Xi'an w Chinach. Najnowsze książki to: "Międzynarodowa zdolność konkurencyjna kraju i przedsiębiorstw. Wyzwania na progu XXI w.", "Systemy gospodarcze a globalna konkurencja", "Instytucje, rynek i konkurencja we współczesnym świecie".

Krzysztof Kilian -
Członek Rady
Nadzorczej
30 czerwca 2011
powołany w skład
Rady Nadzorczej
obecnej kadencji

Na Politechnice Gdańskiej otrzymał wykształcenie wyższe techniczne jako magister mechanik. Swoją karierę rozpoczął w Stoczni "Wisła" Gdańsk. W 1991 piastował funkcję Dyrektora Gabinetu Ministra w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych a następnie Dyrektora Generalnego w Urzędzie Rady Ministrów i Ministra Łączności. Później kolejno pełnił funkcje Doradcy Prezesa w Banku Handlowym i *Senior Adviser'a* w *Morgan Stanley* (w Londynie). W latach 1999-2008 prowadził własną firmę konsultingową, współpracując z TDA Capital, Prokom Software, Asseco. Od 2008 do 31 grudnia 2011 pełnił funkcję i Wiceprezesa Zarządu, Dyrektora Marketingu i Zarządzania Relacjami z Klientem w Polkomtel SA. Posiada doświadczenie w pracy organów nadzorczych - zasiadał w radach nadzorczych takich spółek jak: PI 2012, PKO Bank Polski SA, TFI PZU S.A., PGF S.A., Poczta Polska, Fundacja Edukacji Bankowej, KGHM S.A., BPH S.A.

Piotr Marczak -
Członek Rady
Nadzorczej
25 czerwca 2010
powołany do końca
poprzedniej kadencji
Rady Nadzorczej
30 czerwca 2011
powołany ponownie
w skład Rady
Nadzorczej obecnej
kadencji

Jest absolwentem Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (dawniej SGPiS). Od 1992 jest związany z Ministerstwem Finansów - obecnie pełni funkcję dyrektora Departamentu Długu Publicznego, do którego głównych zadań należy m.in. przygotowywanie strategii zarządzania długiem publicznym, zarządzanie ryzykiem i długiem Skarbu Państwa, zarządzanie płynnością budżetu państwa, konsolidacja płynności jednostek sektora finansów publicznych. Jest autorem kilkudziesięciu opracowań i artykułów o długu publicznym i rynku skarbowych papierów wartościowych w Polsce, a także był wykładowcą w Dolnośląskiej Szkole Bankowej. Obecnie jest członkiem Rady Nadzorczej spółki Polskie Koleje Linowe S.A., w przeszłości zasiadał w radach nadzorczych m. in. Banku Gospodarstwa Krajowego, Huty Będzin S.A., Huty Stalowa Wola S.A., Stomil Poznań S.A.

Ewa Miklaszewska -
Członek Rady
Nadzorczej
30 czerwca 2011
powołana w skład
Rady Nadzorczej
obecnej kadencji

Doktor habilitowany, profesor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie. W 1980 ukończyła studia na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, a w 1986 *The Johns Hopkins University, School of Advanced International Studies, M.A. in International Affairs (Bologna Center)*. W 1989 uzyskała stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, a w 2004 tytuł doktora habilitowanego na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Pracę zawodową rozpoczęła w 1980 na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie, w latach 1983-2000 była pracownikiem naukowym Uniwersytetu Jagiellońskiego (Wydział Prawa, Instytut Ekonomii). Ponadto, w 1994 była zatrudniona w Ministerstwie Finansów w Departamencie Instytucji Finansowych na stanowisku doradcy ministra, w 1995 w Narodowym Banku Polskim w Departamencie Badań i Analiz. Od 2000 jest pracownikiem Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, gdzie obecnie jest kierownikiem Zakładu Bankowości (Katedra Finansów, Wydział Finansów) oraz w Instytucie Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Jagiellońskiego. Jest autorką licznych prac naukowych, uczestniczyła w studiach podyplomowych i stażach w krajach europejskich i USA (HBS, MIT). Jej zainteresowania naukowe koncentrują się na problemach rozwoju polskiego i globalnego rynku finansowego, szczególnie w zakresie strategii podejmowanych przez instytucje finansowe i w zakresie polityki regulacyjnej.

Marek Mroczkowski -
Członek Rady
Nadzorczej
30 czerwca 2011
powołany w skład
Rady Nadzorczej
obecnej kadencji

Absolwent Szkoły Głównej Handlowej (dawniej SGPiS). Ukończył studia podyplomowe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego oraz studia podyplomowe - *Advanced Management Programme* w *INSEAD Fontainebleau*, Francja. Od 2009 prowadzi działalność doradczą w zakresie zarządzania w MRM *Finance*. W latach 2007-2009 pełnił funkcję Prezesa Zarządu - Dyrektora Generalnego MAZEIKU NAFTA AB na Litwie. W latach 2005-2006 był Wiceprezesem Zarządu - Dyrektorem Finansowym UNIPETROL A.S. w Czechach (od września 2005 do kwietnia 2006 pełnił także funkcję Prezesa Zarządu - Dyrektora Generalnego). W latach 2003-2004 pełnił funkcję Prezesa Zarządu - Dyrektora Generalnego ELANA S.A. w Toruniu. W latach 2001-2002 był Prezesem Zarządu - Dyrektorem Generalnym POLKOMTEL S.A., a między 1994 a 2001 Wiceprezesem Zarządu - Dyrektorem Finansowym PKN ORLEN S.A. Pełnił też funkcję Członka Zarządu - Dyrektora Finansowego Eda Poniatowa S.A. (1986-1994). Posiada doświadczenie w pracy organów nadzorczych - zasiadał w radach nadzorczych takich spółek jak: ZCH POLICE SA, IMPEXMETAL S.A., ENERGOMONTAŻ PÓŁNOC S.A., POLKOMTEL S.A., ANWIL S.A., MOSTOSTAL Kraków S.A. Obecnie jest członkiem Rady Nadzorczej AZOTY TARNÓW.

Ryszard Wierzbę -
Członek Rady
Nadzorczej
30 czerwca 2011
powołany w skład
Rady Nadzorczej
obecnej kadencji

Profesor Uniwersytetu Gdańskiego, kierownik Katedry Finansów. Jest absolwentem Wydziału Finansów i Statystyki Szkoły Głównej Planowania i Statystyki (obecnie Szkoła Główna Handlowa). W 1973 uzyskał stopień doktora nauk ekonomicznych na Wydziale Ekonomiki Produkcji Uniwersytetu Gdańskiego, a w 1981 stopień doktora habilitowanego nauk ekonomicznych na Wydziale Finansów i Statystyki Szkoły Głównej Planowania i Statystyki. W 1991 uzyskał tytuł naukowy profesora nauk ekonomicznych. Pracę zawodową rozpoczął w 1966 w Banku Inwestycyjnym (Oddział Wojewódzki w Gdańsku), gdzie pracował do 1969 na stanowisku inspektora. W 1972 ukończył Studium Doktoranckie na Uniwersytecie Gdańskim i od 1972 do chwili obecnej jest pracownikiem naukowym tej uczelni, gdzie przeszedł kolejne stopnie kariery naukowej od starszego asystenta w latach 1972-1973, poprzez adiunkta w latach 1973-1982, docenta w latach 1982-1991, profesora nadzwyczajnego w latach 1991-1999 i od 1999 profesora zwyczajnego, kierownika Katedry Finansów. Ponadto, od 1993 jest zastępcą dyrektora Gdańskiej Akademii Bankowej przy Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku. Jest autorem ponad 180 prac naukowych, członkiem organizacji naukowych, a także uczestnikiem licznych staży zagranicznych. Od 1991 był członkiem rad nadzorczych dużych spółek, w tym Banku Gdańskiego S.A. (1991-1996), Banku Handlowego w Warszawie S.A. (1998-2002), Polskich Sieci Elektro-Energetycznych S.A. w Warszawie (2005-2007) oraz PKO Banku Polskiego SA (2008-2009).

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w 2011 roku:

1. W dniu 30 czerwca 2011 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej Banku:

- 1) Cezarego Banasińskiego,
- 2) Tomasza Zganiacza,
- 3) Jana Bossaka,
- 4) Mirosława Czekaja,
- 5) Krzysztofa Kiliana,
- 6) Ewę Miklaszewską,
- 7) Piotra Marcza,
- 8) Marka Mroczkowskiego,
- 9) Ryszarda Wierzbę.

Zgodnie z podjętymi uchwałami wszystkie wyżej wymienione osoby zostały powołane na kadencję Rady Nadzorczej rozpoczynającą się 30 czerwca 2011 roku.

Skarb Państwa, jako Uprawniony Akcjonariusz na podstawie § 12 ust. 1 Statutu Banku wyznaczył:

- 1) Pana Cezarego Banasińskiego - na Przewodniczącego Rady Nadzorczej Banku,
- 2) Pana Tomasza Zganiacza - na Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Banku.

2. W związku z upływem kadencji, w dniu 30 czerwca 2011 roku wygasły mandaty Członków Rady Nadzorczej: Pana Błażeja Lepczyńskiego oraz Pana Alojzego Zbigniewa Nowaka.

Zasady działania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza działa na podstawie Regulaminu uchwalonego przez Radę Nadzorczą i zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie. Posiedzenia Rady Nadzorczej odbywają się co najmniej raz na kwartał.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Rady Nadzorczej, w tym przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej, z wyjątkiem uchwał w sprawach, dla podjęcia których oprócz wskazanego kworum wymagana jest większość kwalifikowana wynosząca 2/3 głosów. W głosowaniu nie uczestniczą członkowie Rady Nadzorczej, których dotyczy sprawa poddana pod głosowanie.

Kompetencje Rady Nadzorczej

Do kompetencji Rady Nadzorczej, oprócz uprawnień i obowiązków przewidzianych w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i postanowieniach Statutu PKO Banku Polskiego SA, należy podejmowanie uchwał dotyczących w szczególności:

- zatwierdzania strategii PKO Banku Polskiego SA i uchwalonego przez Zarząd rocznego planu finansowego,
- akceptowania ogólnego poziomu ryzyka Banku,
- wyznaczania podmiotu dokonującego badania lub przeglądu sprawozdań finansowych oraz wyrażanie zgody na zawieranie umów z takim podmiotem lub podmiotami z nim powiązanymi,
- uchwalania Regulaminu:
 - a) Rady Nadzorczej,
 - b) określającego zasady udzielania kredytów, pożyczek, gwarancji bankowych oraz poręczeń członkowi Zarządu Banku, Rady Nadzorczej oraz osobie zajmującej stanowiska kierownicze w Banku oraz podmiotom powiązanym nimi kapitałowo lub organizacyjnie,
 - c) wykorzystania kapitału rezerwowego,
- powołania i odwołania Prezesa Zarządu oraz, na wniosek Prezesa Zarządu, Wiceprezesów oraz innych członków Zarządu, a także zawieszania w czynnościach członków Zarządu oraz delegowania członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu,
- zatwierdzania uchwalonych przez Zarząd Regulaminów: Zarządu, Gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto, Organizacyjnego PKO Banku Polskiego SA,
- wyrażania uprzedniej zgody na czynności spełniające określone kryteria, w tym m.in. na nabycie i zbycie środków trwałych oraz nieruchomości, założenie spółki, objęcie lub nabycie udziałów i akcji, zawarcie przez PKO Bank Polski SA transakcji z podmiotem powiązanym,

- występowania do Komisji Nadzoru Finansowego z wnioskiem o wyrażenie zgody na powołanie dwóch członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu.

Komitety Rady Nadzorczej

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej może ona powoływać Stałe Komitety, których członkowie pełnią funkcje jako członkowie Rady Nadzorczej delegowani do pełnienia wybranych czynności nadzorczych w Banku.

W 2011 roku działały następujące Stałe Komitety Rady Nadzorczej:

1. Komitet ds. wynagrodzeń (powołany z dniem 2 listopada 2011 roku), który odpowiada w szczególności za realizację następujących zadań:
 - ocenę systemu i polityki wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku,
 - opiniowanie rodzajów i wysokości celów, od realizacji których uzależnione będą zmienne składniki wynagrodzenia oraz opiniowanie oceny wykonania celów,
 - opiniowanie polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, w rozumieniu § 28 ust 1 uchwały nr 258/2011 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów Banku,
 - opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, związanych z zarządzaniem ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
 - analizowanie i opiniowanie zasad wynagradzania członków Zarządu oraz wysokości ich zasadniczego wynagrodzenia,
 - opiniowanie wniosków dotyczących zgody dla członka Zarządu na zajmowanie się interesami konkurencyjnymi lub uczestniczenie w spółce konkurencyjnej jako wspólnik spółki cywilnej, spółki osobowej lub jako członek organu spółki kapitałowej bądź, uczestniczenie w innej konkurencyjnej osobie prawnej jako członek jej organu,
 - opiniowanie raportu z przeprowadzonego przez Departament Audytu Wewnętrznego, przeglądu wdrożenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń.
2. Komitet audytu, który odpowiada w szczególności za realizację następujących zadań:
 - monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, w tym przegląd okresowych i rocznych sprawozdań finansowych Banku i Grupy Kapitałowej Banku (jednostkowych i skonsolidowanych),
 - monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, w szczególności:
 - a) ocena działań Banku związanych z wprowadzaniem systemu zarządzania, w tym zarządzania ryzykiem i kontroli wewnętrznej oraz ocena jego adekwatności i skuteczności, między innymi poprzez:
 - opiniowanie uchwał Zarządu Banku, których zatwierdzenie należy do kompetencji Rady Nadzorczej dotyczących ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz akceptowalnego poziomu ryzyka w poszczególnych obszarach działalności Banku,
 - opiniowanie uchwał Zarządu Banku, których zatwierdzenie należy do kompetencji Rady Nadzorczej w zakresie zarządzania ryzykiem, adekwatności kapitałowej oraz systemu kontroli wewnętrznej,
 - opiniowanie przekazywanych Radzie Nadzorczej okresowych raportów w zakresie zarządzania ryzykiem, adekwatności kapitałowej oraz systemu kontroli wewnętrznej,
 - ocenę działań Banku w kierunku niwelowania ryzyk poprzez ubezpieczenia majątkowe Banku oraz ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej członków organów Banku i prokurentów,

- b) współpraca z audytorem wewnętrznym, w tym:
 - opiniowanie planu audytów wewnętrznych w Banku i regulaminu wewnętrznego Departamentu Audytu Wewnętrznego,
 - dokonywanie okresowego przeglądu realizacji planu audytów wewnętrznych, audytów doraźnych oraz dokonywanie oceny działania Departamentu Audytu Wewnętrznego w świetle posiadanych zasobów,
 - opiniowanie dla Rady Nadzorczej wniosków w sprawie powołania i odwołania dyrektora Departamentu Audytu Wewnętrznego.
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności poprzez:
 - a) rekomendowanie Radzie Nadzorczej podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych do przeprowadzenia czynności rewizji finansowej Banku wraz z jego oceną, poziomem jego wynagrodzenia oraz nadzór nad wykonywaną pracą,
 - b) rozpatrywanie składanych przez podmiot upoważniony do badania sprawozdań finansowych pisemnych informacji o istotnych kwestiach dotyczących czynności rewizji finansowej, w tym w szczególności o znaczących nieprawidłowościach systemu kontroli wewnętrznej Banku w odniesieniu do procesu sprawozdawczości finansowej.
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, w szczególności poprzez uzyskanie:
 - a) oświadczenia potwierdzającego niezależność podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych i niezależność biegłych rewidentów wykonujących czynności rewizji finansowej,
 - b) informacji o zakresie usług, świadczonych na rzecz Banku, o których mowa w art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

W skład Komitetu ds. Wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2011 roku wchodziło 5 członków:

- 1) Krzysztof Kilian (Przewodniczący Komitetu),
- 2) Cezary Banasiński (Członek Komitetu),
- 3) Jan Bossak (Członek Komitetu),
- 4) Marek Mroczkowski (Członek Komitetu),
- 5) Tomasz Zganiacz (Członek Komitetu).

W skład Komitetu Audytu na dzień 31 grudnia 2011 roku wchodziło 3 członków:

- 1) Mirosław Czekaj (Przewodniczący Komitetu),
- 2) Jan Bossak (Wiceprzewodniczący Komitetu),
- 3) Ewa Miklaszewska (Członek Komitetu).

Wszyscy członkowie Komitetu Audytu spełniali wymogi dotyczące niezależności zgodnie z art. 86 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach. Przewodniczący Komitetu Audytu, Mirosław Czekaj dodatkowo posiada kwalifikacje w dziedzinie rachunkowości i rewizji finansowej.

6.2.7.2 Zarząd PKO Banku Polskiego SA

Zgodnie z § 19 ust. 1 i 2 Statutu PKO Banku Polskiego SA członkowie Zarządu powoływani są przez Radę Nadzorczą na wspólną trzyletnią kadencję. Stosownie do § 19 ust. 4 Statutu PKO Banku Polskiego SA, Członek Zarządu może być odwołany wyłącznie z ważnych powodów.

Zarząd składa się z 3 do 9 członków, powoływanych na wspólną trzyletnią kadencję przez Radę Nadzorczą. Powołanie dwóch członków Zarządu, w tym Prezesa Zarządu, wymaga zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Na dzień 31 grudnia 2011 roku Zarząd Banku liczył 7 osób.

Obecna wspólna kadencja Zarządu Banku rozpoczęła się w dniu 30 czerwca 2011 roku. Mandaty wszystkich obecnych członków Zarządu Banku wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdania finansowe za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Tabela 41. Zarząd PKO Banku Polskiego SA według stanu na 31.12.2011 roku

Pełnione funkcje		Kompetencje
	Zbigniew Jagiełło Prezes Zarządu Banku 1 października 2009 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji	Jest absolwentem Wydziału Informatyki i Zarządzania Politechniki Wrocławskiej; ukończył Podyplomowe Studia Menedżerskie prowadzone przez Gdańską Fundację Kształcenia Menedżerów i Uniwersytet Gdański, gdzie uzyskał tytuł <i>Executive MBA</i> certyfikowany przez Rotterdam <i>School of Management, Erasmus University</i> . W 1995 rozpoczął pracę w Pioneer Pierwszym Polskim Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych SA; następnie, najpierw jako dyrektor sprzedaży i dystrybucji, a od 1998 jako wiceprezes Zarządu współtworzył PKO/Credit Suisse TFI SA. W lipcu 2000 objął stanowisko Prezesa Zarządu Pioneer Pekao Investment Management S.A. W globalnej strukturze Pioneer Investments pełnił funkcję szefa dystrybucji w regionie Europy Centralnej i Wschodniej. Był Przewodniczącym Rady Izby Zarządzających Funduszami i Aktywami. Jest Członkiem Rady Związku Banków Polskich oraz międzynarodowej organizacji <i>Institut International D'Etudes Bancaires</i> ; pełni funkcję Przewodniczącego Rady Programowej Kongresu Bankowości Detalicznej. Odznaczony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz uhonorowany Medalem Solidarności Społecznej za propagowanie idei społecznej odpowiedzialności biznesu. Jest laureatem nagrody Złotego Bankiera w kategorii Osobowość Roku 2011.
	Piotr Stanisław Alicki Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Informatyki i Usług 2 listopada 2010 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji	Jest absolwentem Wydziału Matematyki i Fizyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Posiada wieloletnie doświadczenie w zakresie zarządzania projektami informatycznymi w obszarze bankowości. W latach 1990-98 pracował w Pomorskim Banku Kredytowym SA w Szczecinie w Departamencie Informatyki - od 1997 jako Dyrektor, gdzie kierował projektowaniem, rozwojem, wdrożeniami i eksploatacją systemów transakcyjnych Banku. W okresie 1999-2010 zatrudniony w Banku Pekao SA - początkowo jako z-ca Dyrektora, a następnie Dyrektor Departamentu Rozwoju i Utrzymywania Systemów Informatycznych, w ostatnich czterech latach kierował Pionem Informatyki. Zajmował się m.in. realizacją fuzji informatycznej czterech banków (Pekao SA, PBKS SA, BDK SA, PBG SA), wdrażał Zintegrowany System Informatyczny oraz zarządzał obszarem analiz biznesowych IT w tym banku. Kierował także integracją informatyczną i migracją z systemów BPH SA do systemów Pekao SA, uczestniczył w pracach zespołu odpowiedzialnego za przygotowanie całego procesu integracji. W latach 1999-2010 Piotr Alicki brał udział w pracach Związku Banków Polskich w Komitecie Sterującym ds. Rozwoju Infrastruktury Bankowej, Komitecie ds. Systemu Płatniczego, Komisji Problemowej ds. Bankowości i Bankowych Usług Finansowych oraz Radzie Bankowości Elektronicznej. Od 2000 był członkiem Rady Nadzorczej Krajowej Izby Rozliczeniowej SA, a od 2005 do 2010 był jej Przewodniczącym. W latach 2002-2010 reprezentował Bank Pekao SA w Radzie ds. Systemu Płatniczego, działającej przy NBP. Zasiadał także w Radach Nadzorczych spółek należących do Grupy Banku Pekao SA. Odznaczony odznaką honorową Prezesa NBP "Za Zasługi Dla Bankowości Rzeczypospolitej Polskiej", laureat konkursu "Lider Informatyki 1997". Od 1 maja 2011 zasiada w Radzie Dyrektorów Visa Europe, gdzie reprezentuje PKO Bank Polski, inne banki z Polski i siedmiu krajów naszego subregionu.
	Bartosz Drabikowski Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Finansów i Rachunkowości 20 maja 2008 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji	Jest absolwentem Politechniki Łódzkiej, Krajowej Szkoły Administracji Publicznej, Szkoły Głównej Handlowej, Akademii Dyplomatycznej oraz programu Executive MBA University of Illinois at Urbana - Champaign. Odbił liczne staże zawodowe: w Deutsche Bundesbank, Deutsche Börse AG, Deutsche Ausgleichsbank oraz Rheinische Hypothekenbank. Był stypendystą The German Marshall Fund of the United States oraz uczestnikiem wielu szkoleń organizowanych m.in. przez Komisję Europejską oraz Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Karierę zawodową rozpoczął w Ministerstwie Finansów, gdzie odpowiadał m.in. za regulacje oraz nadzór nad instytucjami rynku finansowego, przede wszystkim sektora bankowego oraz rynku kapitałowego. Przygotowywał również strategię rozwoju sektora usług finansowych zarówno w Polsce jak i w ramach wspólnego rynku Unii Europejskiej. W Ministerstwie Finansów był zatrudniony kolejno na stanowisku radcy ministra, zastępcy dyrektora oraz dyrektora Departamentu Usług Finansowych. W latach 2006-2008 był członkiem Zarządu Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., odpowiedzialnym za finanse, nowe produkty w obszarze płatności elektronicznych, bezpieczeństwo i zarządzanie ryzykiem, analizy i administrację. Przez kilka lat był członkiem Komisji Nadzoru Bankowego, członkiem Komisji Papierów Wartościowych i Giełd oraz zastępcą członka Rady ds. Systemu Płatniczego w Narodowym Banku Polskim. Zasiadał również w wielu instytucjach Unii Europejskiej: był m.in. członkiem Financial Services Committee (Rada Europejska), członkiem European Banking Committee oraz European Securities Committee (Komisja Europejska). Posiada wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu instytucjami finansowymi. Był członkiem Rady Nadzorczej Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A., członkiem Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz członkiem Rady Nadzorczej Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. Obecnie jest przewodniczącym Rady Nadzorczej Inteligo Financial Services S.A. oraz członkiem Rady Nadzorczej Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych.
	Andrzej Kołatkowski Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Ryzyka i Windykacji 30 czerwca 2011 powołany w skład Zarządu Banku obecnej kadencji 9 sierpnia 2011 uzyskał zgodę KNF na pełnienie funkcji	Jest absolwentem Szkoły Głównej Planowania i Statystyki, Wydziału Finansów i Statystyki. W latach 1980-1988 był pracownikiem Instytutu Ekonomiki Przemysłu Chemicznego oraz Instytutu Gospodarki Narodowej. Od 1988 do 1989 pracował w Komisji Planowania przy Radzie Ministrów. Od 1991 pełnił funkcję członka rad nadzorczych w wielu spółkach, w tym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. W okresie 1989-1992 pracował na stanowisku dyrektora Departamentu Polityki Finansowej i Analiz w Ministerstwie Finansów. Współorganizował w tym czasie pierwsze emisje skarbowych papierów wartościowych. W latach 1992-1998 pełnił funkcję członka Zarządu Banku Handlowego w Warszawie. W latach 1998-2001 był prezesem Zarządu Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych Banku Handlowego SA. W tym czasie pełnił również funkcję prezesa Stowarzyszenia Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych w Polsce. W latach 2002-2003 był prezesem Zarządu Banku Współpracy Europejskiej SA. Od października 2003 związany z PKO Bankiem Polskim, gdzie zajmował kolejno stanowiska: dyrektora Biura Oceny Wniośków Kredytowych, pełnomocnika ds. Centralizacji Oceny Ryzyka Kredytowego, dyrektora Departamentu Ocen Ryzyka Kredytowego. Od września 2009 do 8 sierpnia 2011 był dyrektorem zarządzającym Pionem Ryzyka Kredytowego oraz p.o. dyrektora zarządzającego Pionem Restrukturyzacji i Windykacji w okresie od lipca 2011 do 8 sierpnia 2011. Posiada gruntowną wiedzę teoretyczną i praktyczną w zakresie funkcjonowania rynków finansowych, produktów inwestycyjnych związanych z funduszami inwestycyjnymi oraz ubezpieczeniami na życie, doświadczenie w zarządzaniu finansowym bankiem oraz przedsiębiorstwami, a także w zakresie realizacji inwestycji kapitałowych.
	Jarosław Myjak Wiceprezes Zarządu Banku odpowiedzialny za Obszar Rynku Korporacyjnego 15 grudnia 2008 powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku 30 czerwca 2011 powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji	Absolwent Studiów Amerykańskich (1978) i Prawa (1981) na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Studiował Ekonomię na University of Toronto (1976-1977). Absolwent programów General Management Programme (1998-1999), INSEAD-CEDEP Fontainebleau, oraz Columbia Business School (2002-2003). Posiada 17 letnie doświadczenie zarządcze w instytucjach finansowych. Od 1994 członek Zarządu, wiceprezes, a w latach 1998-2004 prezes Zarządu Commercial Union Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie SA. Współtworzył Grupę Commercial Union w Polsce, której także był Prezesem w latach 2000-2004 w Polsce i na Litwie. Członek <i>European Board Aviva plc.</i> , Przewodniczący Rad Nadzorczych Spółek CU w Polsce i na Litwie: PTE, TFI, Asset Management, Agent transferowy oraz CU Litwa. Był również członkiem: Rady Nadzorczej i Komitetu Strategicznego Citibank Handlowy SA, Rady Nadzorczej BGŻ SA oraz wiceprzewodniczącym Rady Nadzorczej PZU Życie SA. Pełnił funkcję przewodniczącego Rad Nadzorczych Bankowego Funduszu Leasingowego SA oraz PKO BP Faktoring SA. W 2006 i od 2008 Wiceprezes Zarządu PKO Banku Polskiego SA odpowiedzialny za bankowość korporacyjną. W latach 2009-2011 z powodzeniem doprowadził do zajęcia przez bankowość korporacyjną człowego miejsca w Polsce w finansowaniu podmiotów gospodarczych. Był adwokatem (<i>Altheimer & Gray</i>), członkiem Polskiej Rady Biznesu, wiceprezesem PIU, wiceprezesem PKPP „Lewiatan” a także Menedżerem Roku 2002 w Polsce.

Jacek Obłękowski
Wiceprezes Zarządu Banku
odpowiedzialny za Obszar Rynku Detalicznego
30 czerwca 2011
powołany w skład Zarządu Banku
obecnej kadencji

Jest absolwentem Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie - specjalizacja historia i dyplomacja. Ukończył kurs maklerski. Jest także absolwentem University of Navarra - AMP. Pracę zawodową rozpoczął w 1991 r. w Powszechnym Banku Gospodarczym S.A., gdzie do 1998 r. pracował na stanowiskach od stażysty do dyrektora Departamentu Zarządzania Siecią. Od września 1998 r. był pracownikiem PKO Banku Polskiego, gdzie pracował kolejno na stanowiskach dyrektora Departamentu Bankowości Detalicznej, dyrektora Departamentu Marketingu i Sprzedaży i jednocześnie p.o. dyrektora Biura Obsługi Rekompensat, dyrektora zarządzającego Pionem Sieci oraz - od grudnia 2000 r. do czerwca 2002 r. - dyrektora zarządzającego odpowiedzialnego za nadzorowanie prac związanych z biznesowymi aspektami wdrożenia Centralnego Systemu Informatycznego. Do 2004 r. był przewodniczącym Rady Nadzorczej Inteligo Financial Services. Był również przewodniczącym Rady Nadzorczej KredytBank Ukraina. W latach 2002 - 2007 był wiceprezesem Zarządu Banku odpowiedzialnym za obszar rynku detalicznego oraz marketing. W tym czasie był m.in. przewodniczącym Komitetu Kredytowego Banku, członkiem Rady Dyrektorów VISA EUROPE. Był odpowiedzialny za przejęcie Inteligo. Od 2007 pełnił funkcję prezesa Zarządu Dominet Bank SA, a po fuzji - od 2009 do 2011 r. pełnił w BNP Paribas/Fortis Bank Polska SA funkcję wiceprezesa Zarządu odpowiedzialnego za Pion Obsługi Małych Przedsiębiorstw i Klientów Indywidualnych.

Jakub Papierski
Wiceprezes Zarządu Banku
odpowiedzialny za Obszar Bankowości Inwestycyjnej
22 marca 2010
powołany do końca poprzedniej kadencji Zarządu Banku
30 czerwca 2011
powołany ponownie w skład Zarządu Banku obecnej kadencji

Jest absolwentem Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Posiada również licencję Chartered Financial Analyst (CFA). Karierę zawodową rozpoczął w 1993 roku w firmie konsultingowej Pro-Invest International. W latach 1995-96 pracował w Domu Maklerskim ProCapital, a następnie w Creditanstalt Investment Bank. W marcu 1996 roku rozpoczął pracę w Deutsche Morgan Grenfell/Deutsche Bank Research zajmując się sektorem bankowym w Europie Środkowej i Wschodniej. Od listopada 2001 do września 2003 roku pracował w Banku Pekao SA jako dyrektor wykonawczy Pionu Finansowego, nadzorując bezpośrednio politykę finansową i podatkową banku, systemy informacji zarządczej oraz skarb i zarządzanie portfelami inwestycyjnymi, a także był członkiem Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku. W październiku 2003 r. objął stanowisko prezesa Zarządu Centralnego Domu Maklerskiego Pekao SA, a od września 2006 pełnił jednocześnie funkcję wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Pioneer Pekao TFI S.A. Od maja 2009 roku pełnił obowiązki prezesa Zarządu Allianz Bank Polska SA, a od października 2009 roku zajmował stanowisko prezesa Zarządu. W latach 2005-2009 Jakub Papierski był przewodniczącym Rady Programowej Akademii Liderów Rynku Kapitałowego przy Fundacji im. Leśława Pagi, a obecnie jest członkiem Rady Programowej.

Tabela 42. Inne funkcje pełnione przez członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA w 2011 roku

Lp.	Członek Zarządu Banku	Funkcja
1.	Zbigniew Jagiełło Prezes Zarządu Banku	Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Przewodniczący Komitetu Ryzyka Przewodniczący Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. modelu bankowości prywatnej
2.	Piotr Alicki Wiceprezes Zarządu Banku	Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Przewodniczący Komitetu ds. Architektury IT Banku Polskiego SA Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego I Zastępca Przewodniczącego Komitetu Ryzyka Operacyjnego Członek Komitetu Ryzyka Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego Projektu „Nowy Model Operacyjny Wsparcia Sprzedaży Detalicznej” (NeMO)
3.	Bartosz Drabikowski Wiceprezes Zarządu Banku	Przewodniczący Komitetu ds. Wydatków Przewodniczący Komitetu Kredytowego Banku I Zastępca Przewodniczącego Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Wiceprzewodniczący Komitetu Sterującego ds. działań dostosowawczych Banku do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań MSR 39 Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego II Zastępca Przewodniczącego Komitetu Ryzyka Operacyjnego Członek Komitetu Ryzyka Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Przewodniczący Komitetu Sterującego Projektu „Nowy Model Operacyjny Wsparcia Sprzedaży Detalicznej” (NeMO)
4.	Andrzej Kołatkowski Wiceprezes Zarządu Banku	Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Przewodniczący Komitetu Kredytowego Banku II Zastępca Przewodniczącego Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami Zastępca Przewodniczącego Komitetu Ryzyka Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. działań dostosowawczych Banku do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań MSR 39 Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego Przewodniczący Komitetu Ryzyka Operacyjnego Przewodniczący Komitetu Sterującego Projektu MIFID Przewodniczący Komitetu Sterującego Projektu Wdrożenia Metody Wewnętrznych Ratingów (IRB) Członek Komitetu Sterującego Projektu „Nowy Model Operacyjny Wsparcia Sprzedaży Detalicznej” (NeMO)
5.	Jarosław Myjak Wiceprezes Zarządu Banku	Członek Komitetu Ryzyka Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” Zastępca Przewodniczącego Komitetu Kredytowego Banku

6. Jacek Obłękowski Wiceprezes Zarządu Banku	Członek Komitetu Ryzyka
	Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012”
	Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego
	Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. modelu bankowości prywatnej
7. Jakub Papierski Wiceprezes Zarządu Banku	Członek Komitetu Ryzyka
	Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012”
8. Krzysztof Dresler Wiceprezes Zarządu Banku Pełnił funkcję do dnia 30 czerwca 2011	Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” do 30 czerwca 2011
	Przewodniczący Komitetu Kredytowego Banku do 30 czerwca 2011
	Przewodniczący Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami do 14 czerwca 2011
	II Zastępca Przewodniczącego Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami od 15.06.2011 do 30.06.2011
	Zastępca Przewodniczącego Komitetu Ryzyka do 30 czerwca 2011
	Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. działań dostosowawczych Banku do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań MSR 39 do 30 czerwca 2011
	Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego do 30 czerwca 2011
	Przewodniczący Komitetu Ryzyka Operacyjnego do 30 czerwca 2011
	Przewodniczący Komitetu Sterującego Projektu MIFID do 30 czerwca 2011
	Przewodniczący Komitetu Sterującego Projektu Wdrożenia Metody Wewnętrznych Ratingów (IRB) do 30 czerwca 2011
9. Wojciech Papierak Wiceprezes Zarządu Banku Pełnił funkcję do dnia 30 czerwca 2011	Przewodniczący Komitetu Sterującego Platforma Informatyczna RW do 30 czerwca 2011
	Członek Komitetu Sterującego ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012” do 30 czerwca 2011
	Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego do 30 czerwca 2011
	Zastępca Przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. modelu bankowości prywatnej do 30 czerwca 2011
	Członek Komitetu Ryzyka do 30 czerwca 2011

Zmiany w składzie Zarządu Banku w 2011 roku:

1. W dniu 2 marca 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA powołała ponownie Pana Zbigniewa Jagiełło na stanowisko Prezesa Zarządu PKO Banku Polskiego SA na wspólną kadencję Zarządu Banku, która rozpoczęła się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia PKO Banku Polskiego SA zatwierdzającego sprawozdanie finansowe PKO Banku Polskiego SA za 2010 rok, tj. od 30 czerwca 2011 roku.
2. W dniu 1 kwietnia 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA podjęła uchwały powołujące:
 - 1) Pana Piotra Stanisława Alickiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - 2) Pana Bartosza Drabikowskiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - 3) Pana Jarosława Myjaka na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - 4) Pana Jacka Obłękowskiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku,
 - 5) Pana Jakuba Papierskiego na stanowisko wiceprezesa Zarządu Banku.

Zgodnie z podjętymi uchwałami wyżej wymienione osoby zostały powołane do pełnienia wskazanych funkcji w PKO Banku Polskim SA na wspólną kadencję Zarządu Banku, która rozpoczęła się z dniem 30 czerwca 2011 roku.

3. W dniu 16 maja 2011 roku Rada Nadzorcza PKO Banku Polskiego SA podjęła uchwałę powołującą Pana Andrzeja Kołatkowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, któremu podlegają sprawy z zakresu ryzyka i windykacji na wspólną kadencję Zarządu Banku, która rozpoczęła się z dniem 30 czerwca 2011 roku pod warunkiem uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego. Na posiedzeniu w dniu 9 sierpnia 2011 roku Komisja Nadzoru Finansowego jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie Pana Andrzeja Kołatkowskiego na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku, któremu podlegają sprawy z zakresu ryzyka i windykacji.
4. W związku z upływem kadencji, w dniu 30 czerwca 2011 roku wygasły mandaty Wiceprezesa Zarządu Banku Krzysztofa Dreslera oraz Wiceprezesa Zarządu Banku Wojciecha Papieraka, przy czym obaj poinformowali Bank o rezygnacji z ubiegania się o powołanie do Zarządu Banku następnej kadencji.

Zasady działania

Tryb działania Zarządu określa Regulamin uchwalony przez Zarząd i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Zarząd podejmuje decyzje w formie uchwał. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów obecnych na posiedzeniu Zarządu, z wyjątkiem uchwały w sprawie powołania prokurenta, która wymaga jednomyślności członków Zarządu. W przypadku równości głosów rozstrzyga głos prezesa Zarządu.

Oświadczenia w imieniu Banku składają: (i) prezes Zarządu samodzielnie, (ii) dwóch członków Zarządu łącznie albo jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem, lub (iii) pełnomocnicy działający samodzielnie lub łącznie w granicach udzielonego pełnomocnictwa.

Kompetencje Zarządu Banku

Zgodnie z § 20 ust. 1 Statutu PKO Banku Polskiego SA do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw PKO Banku Polskiego SA, nie zastrzeżone powszechnie obowiązującymi przepisami prawa lub postanowieniami Statutu PKO Banku Polskiego SA dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej, w tym nabycie i zbycie nieruchomości, udziału w nieruchomości lub użytkowania wieczystego, które nie wymagają zgody Walnego Zgromadzenia zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 5 Statutu PKO Banku Polskiego SA.

Zgodnie z § 20 ust. 2 Statutu PKO Banku Polskiego SA do kompetencji Zarządu należy podejmowanie decyzji o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych, z zastrzeżeniem kompetencji Walnego Zgromadzenia, określonych w § 9 Statutu PKO Banku Polskiego SA lub Rady Nadzorczej, określonych w § 15 Statutu PKO Banku Polskiego SA.

Do kompetencji Zarządu należą wszelkie sprawy związane z prowadzeniem spraw PKO Banku Polskiego SA, nie zastrzeżone powszechnie obowiązującymi przepisami prawa lub postanowieniami Statutu PKO Banku Polskiego SA dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej. Zarząd w formie uchwały, w szczególności:

- określa strategię PKO Banku Polskiego SA,
- ustala roczny plan finansowy, w tym warunki jego realizacji,
- uchwała regulaminy organizacyjne oraz zasady podziału kompetencji,
- tworzy i likwiduje stałe komitety Banku oraz określa ich właściwość,
- uchwała Regulamin Zarządu,
- uchwała regulaminy gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto,
- określa daty wypłaty dywidendy w terminach ustalonych przez Walne Zgromadzenie,
- ustanawia prokurentów,
- określa produkty bankowe oraz inne usługi bankowe i finansowe,
- ustala zasady uczestnictwa PKO Banku Polskiego SA w spółkach i innych organizacjach,
- ustala zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej oraz roczne plany audytów wewnętrznych,
- tworzy, przekształca i likwiduje jednostki organizacyjne PKO Banku Polskiego SA w kraju i za granicą,
- określa system skutecznego zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego.

Komitety

W 2011 roku działały następujące komitety, w których uczestniczyli członkowie Zarządu Banku:

I. Komitety stałe

1. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami PKO Banku Polskiego SA, którego celem jest zarządzanie aktywami i pasywami, poprzez wpływanie na kształtowanie struktury bilansu PKO Banku Polskiego SA i pozycji pozabilansowych w sposób sprzyjający osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego. Do kompetencji Komitetu należy w szczególności:

- podejmowanie decyzji w zakresie limitów na ryzyko (rynkowe, płynności, rozliczeniowe i przedrozliczeniowe) oraz limitów inwestycyjnych, a także wartości współczynników korygujących ceny transferowe,
- wydawanie rekomendacji w zakresie:
 - a) kształtowania struktury bilansu, modelu finansowego i założeń do planu finansowego PKO Banku Polskiego SA oraz potrzeb kapitałowych w świetle norm ostrożnościowych,
 - b) zasad zarządzania ryzykiem (rynkowym, płynności, rozliczeniowym i przedrozliczeniowym) oraz kapitałem rzeczywistym i ekonomicznym Banku,

- c) wysokości punktów odcięcia i minimów punktowych stosowanych przy ocenie ryzyka kredytowego,
 - d) zasad polityki cenowej w poszczególnych obszarach biznesowych oraz wysokości stóp procentowych i minimalnych marż kredytowych.
2. Komitet Ryzyka, którego celem jest projektowanie strategicznych kierunków i zadań w zakresie ryzyka bankowego w kontekście strategii Banku i uwarunkowań wynikających z sytuacji makroekonomicznej oraz otoczenia regulacyjnego, analizowanie okresowych raportów związanych z ryzykiem bankowym i opracowywanie na ich bazie odpowiednich wytycznych, a także przygotowywanie strategii zarządzania ryzykiem bankowym i jej okresowe weryfikowanie. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
- monitorowanie integralności, adekwatności i efektywności systemu zarządzania ryzykiem bankowym, adekwatności kapitałowej oraz alokacji kapitału wewnętrznego do poszczególnych linii biznesowych, a także wdrażania polityki w zakresie zarządzania ryzykami, realizowanej w ramach przyjętej Strategii Banku,
 - analiza i ocena wykorzystania strategicznych limitów ryzyka określonych w Strategii zarządzania ryzykiem bankowym,
 - opiniowanie cyklicznych raportów ryzyka, przedkładanych do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej i uwzględnianie informacji z tych raportów przy wydawaniu opinii.
3. Komitet Kredytowy Banku, którego celem jest ograniczenie ryzyka kredytowego przy podejmowaniu w PKO Banku Polskim SA decyzji kredytowych lub decyzji dotyczących zarządzania wierzytelnościami trudnymi. Do kompetencji Komitetu należy w szczególności:
- podejmowanie decyzji w sprawach dotyczących podziału kompetencji do podejmowania decyzji kredytowych oraz sprzedażowych, zarządzania wierzytelnościami trudnymi, limitów branżowych i klientowskich oraz zabezpieczania wierzytelności PKO Banku Polskiego SA,
 - wydawanie rekomendacji dla Zarządu PKO Banku Polskiego SA w sprawach dotyczących podjęcia decyzji w zakresie transakcji kredytowych i zmian istotnych warunków tych transakcji, limitów klientowskich, określania listy branż objętych limitami branżowymi, zarządzania wierzytelnościami trudnymi, zaangażowania kapitałowego w spółce grupy kapitałowej.
4. Komitet Ryzyka Operacyjnego, którego celem jest zapewnienie koordynacji i spójności podejmowanych w Banku decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez realizację następujących zadań:
- wyznaczanie kierunków rozwoju zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - nadzór nad funkcjonowaniem zarządzania ryzykiem operacyjnym,
 - koordynacja zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz w pozostałych spółkach Grupy Kapitałowej PKO Banku Polskiego SA,
 - wyznaczanie działania w przypadku zaistnienia sytuacji awaryjnej narażającej wizerunek Banku, powodującej straty finansowe.
5. Komitet ds. Wydatków w PKO Banku Polskim SA, do którego zadań należy w szczególności:
- akceptacja wydatków dotyczących kosztów działalności bieżącej wynikających z nowych umów lub aneksów do zawartych umów, które powodują wzrost kosztów działalności bieżącej Banku i akceptacja przekroczeń rocznego budżetu kosztów w określonych przedziałach kwotowych oraz opiniowanie wydatków i przekroczeń budżetu przekraczających górną granicę przedziału,
 - akceptacja wniosków projektowych,
 - akceptacja planów projektów o budżecie do określonej kwoty oraz opiniowanie planów projektów podlegających akceptacji Zarządu Banku,
 - inicjowanie działań w zakresie ograniczenia wydatków,
 - podejmowanie decyzji o wstrzymaniu realizacji projektów, zamknięciu projektów oraz istotnych zmianach w projektach o budżecie do określonej kwoty - zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zarządzania kosztami, zarządzania projektami i inwestycjami.
6. Komitet ds. Architektury IT PKO Banku Polskiego SA, którego celem jest kształtowanie architektury informatycznej zapewniającej realizację Strategii Banku poprzez realizację następujących zadań:
- opracowanie kluczowych założeń architektury informatycznej Banku (pryncypia),
 - przeprowadzanie okresowej oceny architektury informatycznej funkcjonującej w Banku,
 - opracowanie modelu architektury docelowej,

- inicjowanie działań zmierzających do osiągnięcia modelu architektury docelowej.

II. Komitety niestałe

1. Komitet Sterujący ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego, którego celem jest nadzór nad działaniami związanymi z rozwojem w PKO Banku Polskim SA Zintegrowanego Systemu Informatycznego oraz podejmowanie decyzji niezbędnych dla zapewnienia właściwego i sprawnego przebiegu wdrożeń nowych wersji ZSI. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
 - akceptowanie założeń i wymagań projektu ZSI,
 - nadzór nad strategicznym kierunkiem rozwoju projektu ZSI,
 - zatwierdzenie priorytetów projektu ZSI,
 - akceptacja budżetu projektu ZSI oraz ewentualnych zmian budżetu,
 - rozstrzyganie ewentualnych sporów powstających w trakcie wdrażania nowych wersji systemu, wymagających jego udziału.
2. Komitet Sterujący ds. działań dostosowawczych Banku do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 39, którego zadaniem jest nadzór nad realizacją działań dostosowawczych PKO Banku Polskiego SA do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 39. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
 - podejmowanie kluczowych decyzji, nadzór i monitorowanie postępów prac związanych z realizacją działań dostosowawczych PKO Banku Polskiego SA do wymagań dyrektywy o wymogach kapitałowych i wymagań Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 39,
 - rekomendowanie zmian odnoszących się do harmonogramu działań dostosowawczych,
 - zapewnienie współdziałania odpowiednich komórek i jednostek organizacyjnych w zakresie realizacji prac,
 - przygotowanie regulacji dotyczących przedsięwzięcia inwestycyjnego polegającego na modyfikacji systemu informatycznego PKO Banku Polskiego SA zapewniającej implementację ww. wymagań w systemach informatycznych.
3. Komitet Sterujący ds. wdrożenia „Strategii rozwoju PKO Banku Polskiego SA na lata 2010-2012”, którego celem jest efektywna realizacja wdrożenia strategii poprzez sprawowanie nadzoru nad wdrożeniem działań strategicznych i realizacją celów strategicznych Banku. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
 - zarządzanie działaniami związanymi z wdrożeniem Strategii,
 - akceptacja harmonogramu wdrożenia Strategii,
 - ocena budżetu inicjatyw strategicznych (na podstawie opinii Komitetu ds. Wydatków),
 - podejmowanie decyzji dotyczących wdrożenia poszczególnych inicjatyw strategicznych, w tym akceptacji wydatków związanych z ich realizacją,
 - monitorowanie realizacji inicjatyw strategicznych,
 - podejmowanie kluczowych decyzji niezbędnych dla zapewnienia wdrożenia Strategii,
 - rozstrzyganie ewentualnych sporów powstających w trakcie prowadzenia prac nad poszczególnymi inicjatywami strategicznymi.
4. Komitet Sterujący ds. modelu bankowości prywatnej, którego celem jest zapewnienie przygotowania i wdrożenia w Banku modelu bankowości prywatnej dla najzamożniejszych klientów Banku. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
 - akceptacja harmonogramów działań dotyczących przygotowania i wdrożenia modelu,
 - podejmowanie kluczowych decyzji na etapie opracowywania modelu i uzgodnienia projektu,
 - monitorowanie realizacji poszczególnych etapów opracowywania i wdrażania modelu,
 - zarządzanie działaniami związanymi z opracowaniem i wdrożeniem modelu oraz rozstrzyganie ewentualnych sporów powstających w trakcie realizacji prac.

Ponadto, poza wyżej wymienionymi, członkowie Zarządu Banku uczestniczyli również w komitetach sterujących powołanych w ramach realizowanych projektów.

6.3 Pozostałe informacje dotyczące osób zarządzających i nadzorujących

6.3.1 Akcje PKO Banku Polskiego SA będące w posiadaniu władz Banku

Stan posiadania akcji Banku przez członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej PKO Banku Polskiego SA według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia poniższa tabela. Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 zł.

Tabela 43. Stan posiadania akcji PKO Banku Polskiego SA

Lp.	Imię i nazwisko	Liczba akcji na dzień 31.12.2011	Nabycie	Zbycie	Liczba akcji na dzień 31.12.2010
I. Zarząd Banku					
1.	Zbigniew Jagiełło, Prezes Zarządu Banku	9000	4000	0	5000
2.	Piotr Alicki, Wiceprezes Zarządu Banku	2627	0	0	2627
3.	Bartosz Drabikowski, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
4.	Andrzej Kołatkowski ¹⁾ , Wiceprezes Zarządu Banku	0	x	x	x
5.	Jarosław Myjak, Wiceprezes Zarządu Banku	0	0	0	0
6.	Jacek Obłękowski ¹⁾ , Wiceprezes Zarządu Banku	512	x	x	x
7.	Jakub Papierski, Wiceprezes Zarządu Banku	3000	3000	0	0
II. Rada Nadzorcza Banku					
1.	Cezary Banasiński, Przewodniczący Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
2.	Tomasz Zganiacz, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
3.	Jan Bossak, członek Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
4.	Mirosław Czekaj, Sekretarz Rady Nadzorczej Banku	0	0	0	0
5.	Krzysztof Kilian ¹⁾ , Członek Rady Nadzorczej Banku	0	x	x	x
6.	Piotr Marczak, Członek Rady Nadzorczej	0	0	0	0
7.	Ewa Miklaszewska ¹⁾ , Członek Rady Nadzorczej	0	x	x	x
8.	Marek Mroczkowski ¹⁾ , Członek Rady Nadzorczej	0	x	x	x
9.	Ryszard Wierzbę ^{1) 2)} , Członek Rady Nadzorczej Banku	2570	x	x	x

1) Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, którzy objęli funkcję po dniu 31.12.2010 r.

2) Prof. Ryszard Wierzbę w dniu 7 lipca 2011 r. w całości przekazał posiadane przez siebie akcje PKO Banku Polskiego SA do tzw. „ślepego portfela”, którym zarządzał DM PKO Banku Polskiego SA. Na skutek rozwiązania „ślepego portfela” akcje PKO Banku Polskiego SA posiadane przez Prof. Ryszarda Wierzbę w liczbie wskazanej powyżej zostały w dniu 8 września 2011 r. zapisane na jego rachunku inwestycyjnym.

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu PKO Banku Polskiego SA na dzień 31 grudnia 2011 roku nie posiadali akcji i udziałów w spółkach powiązanych z PKO Bankiem Polskim SA.

6.3.2 Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi

W rozumieniu przepisów § 2 ust. 1 pkt. 30 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. nr 33, poz. 259 z późn. zmianami) osobami zarządzającymi Bankiem są członkowie Zarządu.

Z każdym z członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA były zawarte dwie umowy obowiązujące w 2011 roku, przewidujące rekompensatę w przypadku rezygnacji lub odwołania z zajmowanego stanowiska:

- umowa o pracę, przewidująca odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia miesięcznego,
- umowa o zakazie konkurencji, przewidująca odszkodowanie za respektowanie zakazu konkurencji, trwającego przez 6 miesięcy po ustaniu stosunku pracy w wysokości 100% miesięcznego wynagrodzenia otrzymywanego przed ustaniem stosunku pracy, wypłacanego co miesiąc z dołu w okresie trwania tego zakazu.

6.3.3 Świadczenia na rzecz osób nadzorujących i zarządzających

Zasady wynagradzania członków Zarządu Banku

W 2011 roku członkowie Zarządu Banku byli wynagradzani według zasad wprowadzonych przez Radę Nadzorczą poczynając od 1 lutego 2010 roku. Według tych zasad członkom Zarządu Banku przysługuje wynagrodzenie, którego wysokość ustala Rada Nadzorcza Banku oraz dodatkowe świadczenia pozapłatowe określone w przepisach wewnętrznych Banku. Ponadto, członkom Zarządu Banku może być przyznana:

- w zależności od osiągniętych wyników finansowych lub stopnia realizacji innych zadań nagroda roczna, której wysokość ustala Rada Nadzorcza Banku,
- w uzasadnionych przypadkach nagroda inna niż ww., której wysokość ustala Rada Nadzorcza Banku.

Zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej

Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO Banku Polskiego SA uchwałą nr 36/2010 z dnia 25 czerwca 2010 roku ustaliło miesięczne wynagrodzenie dla Członków Rady Nadzorczej Spółki w wysokości:

- Przewodniczący Rady Nadzorczej – 16 000 zł,
- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej – 14 000 zł,
- Sekretarz Rady Nadzorczej – 12 000 zł,
- Członek Rady Nadzorczej – 10 000 zł.

Członkom Rady Nadzorczej przysługuje wynagrodzenie bez względu na częstotliwość zwołanych posiedzeń. Niezależnie od wynagrodzenia, Członkom Rady Nadzorczej przysługuje zwrot kosztów poniesionych w związku z wykonywaniem funkcji, a w szczególności kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbycia posiedzenia Rady Nadzorczej i z powrotem, kosztów zakwaterowania i wyżywienia.

Tabela 44. Wynagrodzenia otrzymane przez osoby zarządzające i nadzorujące (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Wynagrodzenie otrzymane od PKO Banku Polskiego SA	Wynagrodzenie otrzymane od jednostek powiązanych*
Zarząd Banku		
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2011	8 597	40
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2011 roku	2 340	7
Razem wynagrodzenia w 2011 roku	10 937	47
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2010	6 143	115
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2010 roku	688	23
Razem wynagrodzenia w 2010 roku	6 831	137
Rada Nadzorcza Banku		
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2011	948	-
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2011 roku	140	-
Razem wynagrodzenia w 2011 roku	1 088	-
Wynagrodzenia osób, które pełniły funkcję na dzień 31.12.2010	566	-
Wynagrodzenia osób, które przestały pełnić funkcje w trakcie 2010 roku	55	-
Razem wynagrodzenia w 2010 roku	621	-

* Innych niż Skarb Państwa i jednostki powiązane ze Skarbem Państwa.

Pełna informacja na temat wynagrodzeń i innych świadczeń na rzecz poszczególnych członków Zarządu PKO Banku Polskiego SA oraz Rady Nadzorczej w okresie sprawozdawczym została zamieszczona w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok.

7. POZOSTAŁE INFORMACJE

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

Stan udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym na rzecz jednostek powiązanych na koniec 2011 roku wyniósł 1 712,6 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec 2010 utrzymały się na stabilnym poziomie.

Z ogólnej kwoty udzielonych zobowiązań pozabilansowych największe pozycje dotyczą spółek:

- Bankowy Fundusz Leasingowy SA – 1 043,2 mln zł,
- Bankowy Leasing Sp. z o.o. – 224,5 mln zł,
- KREDOBANK SA – 172,3 mln zł.

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi kapitałowo zostały zawarte na warunkach nie odbiegających od warunków rynkowych. Szczegółowe informacje dotyczące transakcji z podmiotami powiązanymi kapitałowo znajdują się w Sprawozdaniu finansowym PKO Banku Polskiego SA za 2011 rok.

Nabycie akcji własnych

W terminie objętym raportem Bank nie nabywał akcji własnych na własny rachunek.

Znaczące umowy oraz istotne umowy z bankiem centralnym lub organami nadzoru

1. W 2011 roku PKO Bank Polski SA informował w raportach bieżących o wszystkich umowach zawartych z klientami, w których łączna wartość świadczeń wynikających z umów wieloletnich zawartych z poszczególnym klientem spełniała kryteria, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. nr 33, poz. 259).
2. W 2011 roku Bank nie zawierał istotnych umów z bankiem centralnym ani organami nadzoru.
3. Na dzień sporządzenia sprawozdania PKO Bankowi Polskiemu SA nie są znane umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.
4. W dniu 30 czerwca 2011 roku Bank zawarł umowy o otwarcie akredytyw, których przedmiotem jest otwarcie na zlecenie Klienta akredytyw w kwocie o łącznej wysokości 2 258 mln zł, przeznaczonych na sfinansowanie działalności Klienta. Umowy zostały zawarte na okres od dnia 30 czerwca 2011 roku, przy czym najdłuższy z możliwych termin ważności akredytyw otwartych zgodnie z umową o otwarcie akredytyw nie może przekroczyć daty 30 czerwca 2021 roku. Umowy o otwarcie akredytyw zostały zabezpieczone przez wpłatę kwoty pieniężnej dokonaną na rachunek Banku w wysokości równej maksymalnej łącznej sumie jednocześnie ważnych akredytyw otwieranych przez Bank na zlecenie Klienta zgodnie z umowami o otwarcie akredytyw.
5. W dniu 30 czerwca 2011 roku Bank zawarł umowę kredytu konsorcjalnego, której przedmiotem jest udzielenie klientowi przez konsorcjum pięciu banków, w tym przez PKO Bank Polski SA, kredytu konsorcjalnego obejmującego m.in. transzę kredytu inwestycyjnego amortyzowanego w wysokości 3,4 mld zł, transzę kredytu inwestycyjnego nieamortyzowanego w wysokości 448 mln EUR i 600 mln zł oraz transzę kredytu obrotowego odnawialnego w wysokości 600 mln zł. Udział PKO Banku Polskiego SA w transzach wynosi odpowiednio 600 mln zł, 510 mln zł oraz 90 mln zł. W ramach kredytu konsorcjalnego udział PKO Banku Polskiego SA ograniczony jest tylko do ww. transz.

Okres kredytowania w ramach umowy kredytu konsorcjalnego przez PKO Bank Polski SA wynosi do 6,5 roku. Oprocentowanie transz oparte jest na stawce WIBOR/EURIBOR powiększonej o marżę Banku. Zgodnie z umową wysokość marży jest uzależniona od wybranego wskaźnika finansowego klienta. Wierzytelność z kredytu udzielonego na podstawie umowy została zabezpieczona poprzez ustanowienie m.in. zastawów rejestrowych oraz przelewów wierzytelności.

W związku z umową kredytu konsorcjalnego, o której mowa powyżej, Bank zawarł w dniu 3 listopada 2011 roku aneks, w ramach którego wprowadzono dodatkową transzę kredytu inwestycyjnego w wysokości 1,75 mld zł oraz w ramach procesu syndykacji Bank zawarł umowę przeniesienia zaangażowania, skutkującą zwiększeniem zaangażowania o 400 mln zł. Jednocześnie udział Banku w pozostałych transzach zmniejszył się z poziomu 1,2 mld zł do 1,0 mld zł. Łączna wartość zaangażowania Banku z tytułu zawartych z klientem umów wynosi 1,4 mld zł.

Okres kredytowania w ramach Transzy Dodatkowej wynosi do 84 miesięcy od daty pierwszego uruchomienia Transzy Dodatkowej. Oprocentowanie Transzy Dodatkowej oparte jest na stawce WIBOR powiększonej o marżę Banku.

Udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne

Na dzień 31 grudnia 2011 roku zobowiązania finansowe i gwarancyjne wyniosły 38,1 mld zł, z czego 80,6% stanowiły zobowiązania o charakterze finansowym. Ogółem dynamika udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych ukształtowała się na poziomie (-) 0,3% r/r.

Tabela 45. Udzielone zobowiązania pozabilansowe (w mln zł)

Wyszczególnienie	31.12.2011	31.12.2010	Zmiana (w mln zł)	Zmiana (%)
Udzielone zobowiązania finansowe	30 671,7	29 935,5	736,2	2,5%
podmioty finansowe	1 609,6	1 139,6	470,0	41,2%
podmioty niefinansowe	28 238,3	27 790,4	447,9	1,6%
budżet	823,9	1 005,6	(181,7)	-18,1%
w tym: nieodwołalne	6 569,0	7 007,3	(432,3)	-6,2%
Udzielone zobowiązania gwarancyjne	7 404,1	8 252,8	(848,8)	-10,3%
podmioty finansowe	1 214,7	2 504,5	(1 289,8)	-51,5%
podmioty niefinansowe	6 014,9	5 494,6	520,3	9,5%
budżet	174,5	253,8	(79,3)	-31,3%
Razem	38 075,8	38 188,4	(112,6)	-0,3%

Zaciągnięte kredyty i umowy pożyczek, gwarancji i poręczeń

W 2011 roku Bank nie zaciągnął żadnych kredytów i pożyczek, a także nie otrzymał gwarancji i poręczeń nie dotyczących działalności operacyjnej Banku.

Umowy o subemisję oraz gwarancje udzielone podmiotom zależnym

W dniu 10 listopada 2011 roku PKO Bank Polski SA podpisał ze spółką Bankowy Fundusz Leasingowy SA kolejną Umowę Organizacji, Prowadzenia i Obsługi Programu Emisji Obligacji („Umowa”). Umowa została zawarta na okres do 10 listopada 2016 roku. Zgodnie z ww. umową, w każdym dniu obowiązywania Umowy, łączna wartość nominalna obligacji wyemitowanych i niewykupionych przez Spółkę na podstawie obecnej Umowy oraz poprzedniej Umowy z dnia 14 grudnia 2006 roku, nie będzie wyższa niż 600 mln zł.

Według stanu na 31 grudnia 2011 roku Bankowy Fundusz Leasingowy SA wyemitował obligacje na łączną kwotę 345 mln zł, w tym obligacje o wartości 191 mln zł zostały sprzedane na rynku wtórnym, a obligacje o wartości 154 mln zł znajdowały się w portfelu PKO Banku Polskiego SA.

W 2011 roku PKO Bank Polski SA udzielił:

1. spółce Bankowy Fundusz Leasingowy SA gwarancji:

- do wysokości 179 tys. zł na rzecz Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. z tytułu umowy najmu, gwarancja została wystawiona na okres do dnia 3 sierpnia 2012 roku,
- do wysokości 46 000 tys. EUR na rzecz Europejskiego Banku Inwestycyjnego z tytułu gwarancji spłaty kredytu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 17 czerwca 2019 roku,
- do wysokości 57 500 tys. EUR na rzecz Banku Rady Europy (CEB) z tytułu gwarancji spłaty kredytu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 czerwca 2020 roku,

2. spółce Centrum Elektronicznych Usług Płatniczych eService SA gwarancji:

- do wysokości 240 tys. zł na rzecz Garrick Investments Sp. z o.o. z tytułu umowy najmu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 31 grudnia 2012 roku,
- do wysokości 250 tys. zł na rzecz P4 Sp. z o.o. z tytułu zawartej umowy handlowej; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 września 2014 roku,
- do wysokości 500 tys. zł na rzecz Polskiej Telefonii Cyfrowej SA z tytułu zawartej umowy handlowej; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 września 2012 roku,
- do wysokości 650 tys. zł na rzecz Polkomtel SA z tytułu zawartej umowy handlowej; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 września 2014 roku,
- do wysokości 1 050 tys. zł na rzecz Polskiej Telefonii Komórkowej – Centertel Sp. z o.o. z tytułu zawartej umowy handlowej; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 30 września 2014 roku,

3. spółce PKO BP Finat Sp. z o.o. gwarancji do wysokości 593 tys. zł na rzecz Salzburg Center SA z tytułu umowy najmu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 31 lipca 2018 roku,
4. spółce PKO Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych SA gwarancji do wysokości 105 tys. zł na rzecz Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. z tytułu umowy najmu; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 31 grudnia 2011 roku,
5. spółce Qualia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością – Neptun Park Sp. k. gwarancji do wysokości 820 tys. zł na rzecz Gminy Miasta Gdańsk z tytułu umowy dot. budowy drogi; gwarancja została wystawiona na okres do dnia 31 grudnia 2013 roku.

W 2011 roku, na podstawie aneksów podpisanych przez PKO Bank Polski SA ze spółką KREDOBANK SA, nastąpiło wygaśnięcie 2 gwarancji udzielonych w 2010 roku przez PKO Bank Polski SA na zabezpieczenie portfela kredytów trudnych KREDOBANK SA.

Wystawione tytuły egzekucyjne

W okresie od 01.01.2011 roku do 31.12.2011 roku PKO Bank Polski SA wystawił 39 795 tytułów egzekucyjnych na kwotę 2 123 071 466,77 zł.

Dokonane zwolnienia z długu

Zmniejszenie odpisów aktualizujących z tytułu spisania kredytów i pożyczek udzielonych klientom wyniosło 1 078,0 mln zł w 2011 roku.

Wskazanie postępowań toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku, łączna wartość postępowań sądowych, w których Bank jest pozwany wynosiła 337 557 tys. zł, a kwota łącznej wartości postępowań sądowych z powództwa Banku wynosiła 135 358 tys. zł. Z udziałem Banku nie toczą się postępowania, których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych.

Prokury, posiedzenia Zarządu oraz realizacja uchwał Walnego Zgromadzenia i zaleceń Ministra Skarbu Państwa

W dniu 1 stycznia 2011 roku w PKO Banku Polskim SA było 6 prokurentów, w ciągu roku powołano 1 prokurenta, a odwołano 1 prokurenta. Na dzień 31 grudnia 2011 roku było 6 prokurentów. W 2011 roku odbyło się 63 posiedzenia Zarządu Banku, a Zarząd Banku podjął 644 uchwały.

Uchwały Walnego Zgromadzenia podjęte w 2011 roku, które przewidywały podjęcie określonych czynności, zostały zrealizowane.

Najważniejsze działania i decyzje podjęte przez Zarząd, mające wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową i działalność Spółki, zostały przedstawione w poszczególnych częściach niniejszego sprawozdania Zarządu.

Czynniki, które będą miały wpływ na przyszłe wyniki finansowe PKO Banku Polskiego SA

Na wyniki PKO Banku Polskiego SA w najbliższej perspektywie wpływać będą procesy gospodarcze, jakie będą zachodzić w Polsce i w gospodarce światowej oraz reakcje na nie rynków finansowych. Duże znaczenie dla przyszłych wyników mieć będzie polityka stóp procentowych realizowana przez Radę Polityki Pieniężnej, a także przez inne największe banki centralne.

Znaczące zdarzenia po dacie bilansu

1. W dniu 9 stycznia 2012 roku w Grupie Kapitałowej Qualia Development Sp. z o.o. zostały zawarte umowy nowych spółek: Qualia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Władysławowo Spółka Komandytowa, Qualia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Zakopane Spółka Komandytowa, Qualia Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - Jurata Spółka Komandytowa. Ww. spółki zostały utworzone w celu realizacji projektów inwestycyjnych. Trwa rejestracja ww. Spółek w Krajowym Rejestrze Sądowym.
2. W dniu 10 stycznia 2012 roku Bank zawarł z jednym z klientów PKO Banku Polskiego SA („Klient”) umowę na otwarcie i prowadzenie rachunków skonsolidowanych i realizacji płatności masowych na okres 4 lat. W ramach umowy Bank udostępni śróddzienny limit debetowy do kwoty 2,1 mld zł. W przypadku niedokonania spłaty w danym dniu powstałego debetu Bank ma prawo zawiesić realizację zleceń Klienta do czasu całkowitego pokrycia debetu. W takim przypadku Bankowi przysługują odsetki za

opóźnienie zapłaty w wysokości odsetek ustawowych. Łączna wartość zaangażowania Banku z tytułu umów zawartych przez Bank z Klientem i jego spółkami zależnymi w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynosi 4,6 mld zł.

3. W dniu 16 stycznia 2012 roku PKO Bank Polski SA został zarejestrowany w Państwowym Ukraińskim Rejestrze Przedsiębiorstw jako jedyny udziałowiec spółki „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością z siedzibą w Kijowie (dodatkowa odpowiedzialność polega na tym, że udziałowiec odpowiada za zobowiązania spółki do 103% wysokości swojego udziału). PKO Bank Polski SA nabył 1 udział stanowiący 100% kapitału zakładowego Spółki i uprawniający do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Cena nabycia wyniosła 2 500 tys. zł. W dniu 30 stycznia 2012 roku Bank dokonał dokapitalizowania ww. Spółki w wysokości 43 mln UAH (17 212,9 tys. zł). Podstawowym celem nabycia, a następnie funkcjonowania Spółki jest jej wykorzystanie do prowadzenia efektywnej windykacji portfela wierzytelności KREDOBANK SA oraz portfela wierzytelności nabytych przez spółkę Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o.
4. W dniu 27 stycznia 2012 roku Qualia Development Sp. z o.o., dokonała dopłaty do spółki Qualia Residence Sp. z o.o. w wysokości 13 000 tys. zł.
5. W dniu 31 stycznia 2012 roku została podpisana ze spółką Qualia Residence Sp. z o.o. umowa sprzedaży przez Bank Ośrodka Wczasowo Wypoczynkowego „Dagleżja” w Zakopanem.
6. W dniu 31 stycznia 2012 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału zakładowego spółki Bankowy Leasing Sp. z o.o. o 9 500 tys. zł. Wszystkie udziały zostały objęte przez Bankowy Fundusz Leasingowy SA – spółkę zależną od Banku – za cenę równą wartości nominalnej obejmowanych udziałów.
7. W dniu 10 lutego 2012 roku Bank przeprowadził emisję obligacji własnych na podstawie Programu Emisji obligacji na rynek krajowy. Wartość nominalna obligacji wyemitowanych w ramach Emisji wynosi 1,5 mld zł. Wartość nominalna jednej obligacji wynosi 100 tys. zł. Obligacje wyemitowane w ramach Emisji są obligacjami na okaziciela, zerokuponowymi i dyskontowymi. Wykup obligacji emitowanych w ramach Emisji będzie dokonywany po ich wartości nominalnej.
8. W styczniu i lutym 2012 roku PKO Bank Polski SA dokonał do spółki Qualia Development Sp. z o.o. dopłaty w łącznej wysokości 35 319 tys. zł.
9. W lutym 2012 roku PKO Bank Polski SA przeprowadził transakcję sprzedaży 2% w udziale spółki Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. spółce „Inter-Risk Ukraina” Spółka z dodatkową odpowiedzialnością. Ww. transakcja została przeprowadzona w ramach procesu przekształcenia spółki Finansowa Kompania „Prywatne Inwestycje” Sp. z o.o. w spółkę zależną od spółki „Inter-Risk Ukraina” Sp. z dodatkową odpowiedzialnością.
10. W 2012 roku, w okresie do publikacji sprawozdania, Bank prowadził działania związane z likwidacją spółki Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o. w celu przejęcia z dniem 1 marca 2012 roku jej majątku, w tym nieruchomości, w której znajduje się siedziba Centrali Banku.

Oświadczenia Zarządu

Zarząd Banku oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy:

- 1) roczne sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku oraz jego wynik finansowy,
- 2) roczne sprawozdanie Zarządu z działalności Banku zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Banku, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Zarząd PKO Banku Polskiego SA oświadcza, że podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego PKO Banku Polskiego SA, został wybrany zgodnie z przepisami prawa, oraz że podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania, spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badaniu, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Niniejsze *Sprawozdanie Zarządu PKO Banku Polskiego SA z działalności Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej za 2011 rok* liczy 82 kolejno ponumerowane strony.

Prezes Zarządu
Zbigniew Jagiełło

Wiceprezes Zarządu
Piotr Alicki

Wiceprezes Zarządu
Bartosz Drabikowski

Wiceprezes Zarządu
Andrzej Kołatkowski

Wiceprezes Zarządu
Jarosław Myjak

Wiceprezes Zarządu
Jacek Obłękowski

Wiceprezes Zarządu
Jakub Papierski